

**การสำรวจความคิดเห็น
ของผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย**

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ พิมลสินธุ์

**งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สำนักงานคณะกรรมการ
การวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปีงบประมาณ 2541**

สารบัญ

	หน้า
Abstract	1
บทคัดย่อ	3
บทที่ 1 บทนำ	5
1. ความสำคัญของปัญหา	5
2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย	6
3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
5. ขอบเขตการวิจัย	7
6. คำนิยามศัพท์	7
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1. ผ้าทอกับวิถีชีวิตของไทย	8
2. ประเภทและกรรมวิธีการผลิตผ้าในประเทศไทย	9
3. ผ้าไทยจำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ	11
4. ผ้าไทยที่มีชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดต่าง ๆ บางจังหวัดในประเทศไทย	17
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	29
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
2. การสุ่มตัวอย่าง	29
3. การเก็บข้อมูล	31
4. สถานที่ทำการวิจัยหรือเก็บข้อมูล	31
5. อุปกรณ์การวิจัย	31
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย	33
ส่วนที่ 1 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวไทย	33
ประเด็นที่หนึ่ง ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	33
ประเด็นที่สอง ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยของกลุ่มตัวอย่าง	35
ประเด็นที่สาม ความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย	57
ทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทย	82
ประเด็นที่สี่ พฤติกรรมการรับข่าวสารของผู้บริโภค	92
ประเด็นที่ห้า การจัดกิจกรรมผ้าไทย (ตารางที่ 72-90)	123

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus-Group Interview)	158
กลุ่มที่หนึ่ง กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย	158
กลุ่มที่สอง กลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่เป็นนักท่องเที่ยว	163
กลุ่มที่สาม กลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทย	164
บทที่ 5 สรุป และข้อเสนอแนะ	167
กลุ่มที่หนึ่ง ความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวไทยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล	167
กลุ่มที่สอง กลุ่มผู้ผลิตผ้าไทย	169
กลุ่มที่สาม กลุ่มผู้บริโภคนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	169
ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย	170
1. การพัฒนาด้านตัวสินค้า (Product)	170
2. การพัฒนาด้านราคาจำหน่าย (Price)	171
3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	172
4. ด้านการส่งเสริมการจำหน่าย (Promotion)	172
บรรณานุกรม	174
ภาคผนวก แบบสอบถามการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย	175

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงข้อมูลส่วนตัวของประชากรกลุ่มตัวอย่าง	34
ตารางที่ 2	แสดงความรู้เกี่ยวกับความหมายของผ้าไทย	37
ตารางที่ 3	แสดงความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของผ้าไทย	38
ตารางที่ 4	แสดงการรู้จักผ้าไหม และการทราบแหล่งที่มาของผ้าไหม	39
ตารางที่ 5	แสดงการรู้จักผ้ามัดหมี่ และการทราบแหล่งที่มาของผ้ามัดหมี่	40
ตารางที่ 6	แสดงการรู้จักผ้าขิดตีนจกและการทราบแหล่งที่มาของผ้าขิดตีนจก	41
ตารางที่ 7	แสดงการรู้จักผ้าขิดนยอกและการทราบแหล่งที่มาของผ้าขิดนยอก	42
ตารางที่ 8	แสดงการรู้จักผ้าจกและการทราบแหล่งที่มาของผ้าจก	43
ตารางที่ 9	แสดงการรู้จักผ้าแพรวา และการทราบแหล่งที่มาของผ้าแพรวา	44
ตารางที่ 10	แสดงการรู้จักผ้าย้อมคราม (เสื้อม่อฮ่อม) และการทราบแหล่งที่มาของ ผ้าย้อมคราม (เสื้อม่อฮ่อม)	45
ตารางที่ 11	แสดงการรู้จักผ้าขิด และการทราบแหล่งที่มาของผ้าขิด	46
ตารางที่ 12	แสดงการรู้จักผ้าเกาะยอ และการทราบแหล่งที่มาของผ้าเกาะยอ	47
ตารางที่ 13	แสดงการรู้จักผ้าหางกระรอกหรือผ้าลายลูกแก้ว และการทราบแหล่งที่มา ของผ้าหางกระรอกหรือผ้าลายลูกแก้ว	48
ตารางที่ 14	แสดงการรู้จักผ้าปุม และการทราบแหล่งที่มาของผ้าปุม	49
ตารางที่ 15	แสดงการรู้จักผ้าลาวโซ่ง และการทราบแหล่งที่มาของผ้าลาวโซ่ง	50
ตารางที่ 16	แสดงการรู้จักผ้าลายน้ำไหล และการทราบแหล่งที่มาของผ้าลายน้ำไหล	51
ตารางที่ 17	แสดงการรู้จักผ้าพิมพ์ไหมพัลลภ และการทราบแหล่งที่มาของผ้าลายน้ำ พิมพ์ไหมพัลลภ	52
ตารางที่ 18	แสดงการรู้จักผ้าลายม่านเมฆ และการทราบแหล่งที่มาของผ้าลายม่าน เมฆ	53
ตารางที่ 19	แสดงการรู้จักผ้ายกดอก และการทราบแหล่งที่มาของผ้ายกดอก	54
ตารางที่ 20	แสดงการรู้จักผ้าโล่ง และการทราบแหล่งที่มาของผ้าโล่ง	55
ตารางที่ 21	แสดงการรู้จักผ้าฝ้ายทอมือและการทราบแหล่งที่มาของผ้าฝ้ายทอมือ	56
ตารางที่ 22	แสดงการใช้ผ้าไหม	60
ตารางที่ 23	แสดงการใช้ผ้ามัดหมี่	61
ตารางที่ 24	แสดงการใช้ผ้าขิดตีนจก	62
ตารางที่ 25	แสดงการใช้ขิดนยอก	63
ตารางที่ 26	แสดงการใช้ผ้าจก	64
ตารางที่ 27	แสดงการใช้ผ้าแพรวา	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 28	แสดงการใช้ผ้าย้อมคราม (เสื้อม่อฮ่อม)	66
ตารางที่ 29	แสดงการใช้ผ้าซิด	67
ตารางที่ 30	แสดงการใช้ผ้าเกาะยอ	68
ตารางที่ 31	แสดงการใช้การผ้าหางกระรอกหรือผ้าลายลูกแก้ว	69
ตารางที่ 32	แสดงการใช้ผ้าปูน	70
ตารางที่ 33	แสดงการใช้ผ้าลาวโซ่ง	71
ตารางที่ 34	แสดงการใช้ผ้าลายน้ำไหล	72
ตารางที่ 35	แสดงการใช้ผ้าพิมพ์ไหมพัลลภ	73
ตารางที่ 36	แสดงการใช้ผ้าลายม่านเมฆ	74
ตารางที่ 37	แสดงการใช้ผ้ายกดอก	75
ตารางที่ 38	แสดงการใช้ผ้าโล่ง	76
ตารางที่ 39	แสดงการใช้ผ้าฝ้ายทอมือ	77
ตารางที่ 40	แสดงการใช้ผ้าอื่น ๆ	78
ตารางที่ 41	แสดงความบ่งบอกในการแต่งกายด้วยผ้าไทย	79
ตารางที่ 42	แสดงแหล่งที่ซื้อผ้าไทย	80
ตารางที่ 43	แสดงความบ่งบอกในการซื้อผ้าไทย	81
ตารางที่ 44	แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความละเอียดของเนื้อผ้า	83
ตารางที่ 45	แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความนุ่มของเนื้อผ้า	84
ตารางที่ 46	แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความคงทนของเนื้อผ้า	85
ตารางที่ 47	แสดงทัศนคติที่มีคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความคงทนของสี	86
ตารางที่ 48	แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความเป็นเอกลักษณ์/ศิลปกรรมไทย	87
ตารางที่ 49	แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องรูปแบบทันสมัย	88
ตารางที่ 50	แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องการเลือกใช้สี	89
ตารางที่ 51	แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความเหมาะสมของราคาผ้าไทย	90
ตารางที่ 52	แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องวัสดุของเนื้อผ้า	91
ตารางที่ 53	แสดงประเภทสื่อที่ให้ข่าวสาร	93
ตารางที่ 54	แสดงการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยและประเภทสื่อ	94
ตารางที่ 55	แสดงนิตยสารที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 56	แสดงรายการโทรทัศน์ที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	96
ตารางที่ 57	แสดงสถานีโทรทัศน์ที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	98
ตารางที่ 58	แสดงหนังสือพิมพ์ที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	99
ตารางที่ 59	แสดงชื่อรายการ/สถานีวิทยุที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	100
ตารางที่ 60	แสดงสื่อบุคคลที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	101
ตารางที่ 61	แสดงสื่ออื่น ๆ ที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	102
ตารางที่ 62	แสดงประเภทสื่อที่ต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	103
ตารางที่ 63	แสดงชื่อรายการโทรทัศน์ที่ต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	104
ตารางที่ 64	แสดงช่วงเวลารายการโทรทัศน์ที่ต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	106
ตารางที่ 65	แสดงชื่อนิตยสาร/วารสารที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	107
ตารางที่ 66	แสดงชื่อฉบับหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	108
ตารางที่ 67	แสดงชื่อรายการ/สถานีวิทยุที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	109
ตารางที่ 68	แสดงเวลารายการ/สถานีวิทยุที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	110
ตารางที่ 69	แสดงชื่อสื่ออื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	111
ตารางที่ 70	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยแยกตามช่วงอายุ	112
ตารางที่ 71	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ้าไทยแยกตามช่วงอายุ	119
ตารางที่ 72	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องผ้าขาวม้า-ผ้าสารพัดประโยชน์	126
ตารางที่ 73	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องการจัดแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน 4 ภาค	127
ตารางที่ 74	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสัมมนาผ้าไทย-สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 1	131
ตารางที่ 75	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องกิจกรรมงานราตรีผ้าไทย	132

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 76	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสัมมนาผ้าไทย-สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 2	136
ตารางที่ 77	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องกิจกรรมคาราวานผ้าไทย	140
ตารางที่ 78	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องจัดซื้อมวลชนสัญจรแหล่งผลิตผ้าไทย	141
ตารางที่ 79	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องจัดแสดงแบบเครื่องแต่งกายไทย	142
ตารางที่ 80	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องจัดตลาดนัดผ้าไทยครั้งที่ 1 2 และ 3 ที่ สวช.	143
ตารางที่ 81	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องการประกวดออกแบบเครื่องแต่งกายด้วยผ้าพื้นบ้านไทยของภาคต่าง ๆ	144
ตารางที่ 82	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องจัดนิทรรศการพื้นบ้านไทยของภาคต่าง ๆ	145
ตารางที่ 83	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสาธิตวิธีการมัด ย้อม ทอ และการเก็บรักษาผ้าไทย	146
ตารางที่ 84	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่อง สวช. ร่วมมือกับธนาคารออมสินจัดงานผ้าไทย	147
ตารางที่ 85	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่อง สวช. ร่วมมือกับธนาคารไทยพาณิชย์จัดงานผ้าไทย	148
ตารางที่ 86	แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องจัดทำเอกสารแผ่นพับเรื่องผ้าไทยและการเก็บรักษาผ้าไทยออกเผยแพร่	149
ตารางที่ 87	แสดงการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทย	150
ตารางที่ 88	แสดงชื่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผ้าไทย	151
ตารางที่ 89	แสดงชื่อหน่วยงานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผ้าไทย	152
ตารางที่ 90	แสดงกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ สวช. จัดแยกตาม ช่วงอายุ ของกลุ่มตัวอย่าง	153

Abstract

The survey research on the opinions of the producers and consumers of Thai fabrics aims to carry out a survey on the opinions and understanding of Thai and foreign consumers concerning Thai fabrics and to gather suggestions concerning the production techniques, improvement of the production processes and preferred consumer channel of communication concerning Thai fabrics promotion activities organized by the Office of the National Culture Commission.

This survey research uses both quantitative and qualitative means, ie the questionnaire with Thai consumers aged 15 and above in Bangkok and the surrounding provinces as samples (600 samples) and the focus - group interview of foreign consumers residing in Thailand, foreign tourists and the producers.

The research findings can be grouped as follows :

1. **Thai consumers in Bangkok and the surrounding provinces** still have little understanding of Thai fabrics and tend to use only Thai silk, particularly during special occasions. Knowledge of Thai fabrics is limited to certain age groups. The 15-25 age group has limited knowledge about Thai fabrics and rarely use them. In the older age group, Thai fabrics are used more frequently. Most age groups respond to the quality question that Thai fabrics possess medium up to high and very high quality. Only a few of them think that there should be improvement in the quality. What most consumers want is lower prices. Thai consumers want more information about Thai fabrics through the medium of the television. The evaluation of the promotion activities of Thai fabrics organized by the office of the National Culture Commission has not yielded a good result because few people know about these events.

2. **The Producer Group** : the findings from the group interview of the producers reveal that most producers prefer the hand - weaving method because it retains Thai features and artistic quality which are manifest to the eyes of those who see and touch these fabrics. However, the producers suggest that improvement should be made in designing and material-making so that the quality is up to the international standard and Thai fabrics be more widely used.

Those responsible for promotion should organize Thai Fabric Fairs that demonstrate the processes of making Thai fabrics as well as putting Thai fabrics on sale, making distinction between the hand-weaving method and the manufactured method so that the consumer will understand the reason for the differences in prices.

3. The Foreign Consumer Group : those residing in Thailand usually find Thai fabrics very beautiful and often buy them for making own clothes or purchase them as gifts. The influential factor in this are their Thai friends or acquaintances. These foreign consumers suggest that the best way to promote Thai fabrics is by Thai people wearing Thai fabrics more often.

The foreign tourists think that Thai silk is beautiful but rather expensive and the colours are too bright, not suitable for foreign climate. These tourists believe that the big shopping centers are the right places for buying better quality silk.

บทคัดย่อ

การสำรวจความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเกี่ยวกับความรู้ และความเข้าใจในผ้าไทย ตลอดจนศึกษาข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่มีต่อเทคนิควิธีการผลิต แนวพัฒนาการกระบวนการผลิตผ้า รวมไปถึงพฤติกรรม การรับข่าวสารของผู้บริโภคที่มีต่อกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับผ้าไทยซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ดำเนินไปแล้ว

วิธีการวิจัยใช้เทคนิคการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กล่าวคือ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคชาวไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพฯ-ปริมณฑล จำนวน 600 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus-Group Interview) กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคชาวต่างประเทศ ที่พำนักในประเทศไทย/นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคชาวไทยในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผ้าไทย ตลอดจนพฤติกรรมการใช้ผ้าไทยน้อยมาก ส่วนใหญ่มีการใช้แต่ผ้าไหมและเป็นการใช้ในโอกาสพิเศษเสียเป็นส่วนใหญ่ ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยประเภทต่างๆ ยังจำกัดอยู่ในเฉพาะคนบางกลุ่มอายุ โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ 15-25 ปี ยังมีการใช้และมีความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยน้อย พฤติกรรมการใช้จะมีคนใช้ผ้าไทยจำนวนมากขึ้นในกลุ่มอายุที่สูงขึ้น นอกจากนั้นสำหรับทัศนคติเกี่ยวกับคุณภาพด้านต่างๆ ของผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าผ้าไทยเป็นผ้าที่มีคุณภาพด้านต่างๆ ระดับปานกลางจนถึงดี และดีมาก มีส่วนน้อยเท่านั้นเห็นว่ายังไม่ดี ควรปรับปรุง ประเด็นที่มีผู้เห็นว่าควรปรับปรุงมากที่สุดคือ ด้านราคาซึ่งเห็นว่าแพงเกินไป กลุ่มผู้บริโภคชาวไทยซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ต้องการให้มีการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับผ้าไทยผ่านทางโทรทัศน์ให้มากขึ้น และเมื่อประเมินกิจกรรมที่ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จัดขึ้นเกี่ยวกับผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับทราบข่าวการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จัดขึ้นเลยมีผู้ทราบจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น

2. ในด้านผู้ผลิตการสำรวจด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มพบว่าผู้ผลิตยังคงพอใจและเห็นว่า ผ้าไทยยังควรคงไว้ซึ่งการผลิตด้วยการทอมือแบบดั้งเดิม เพราะมีความเป็นเอกลักษณ์ไทยและสวยงามเสมือนงานศิลปะที่ผู้รักในความงามจะสัมผัสได้โดยตรงจากผ้าไทยแต่ละประเภท อย่างไรก็ตามผู้ผลิตก็เห็นว่าผ้าไทยยังจำเป็นต้องมีพัฒนาการด้านการออกแบบลวดลายและวัสดุการผลิตที่มีคุณภาพให้มากขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของผ้าให้มีลักษณะสากลมีการใช้กันแพร่หลายมากขึ้น ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมควรส่งเสริมด้วยการจัดงานแสดงสาธิตกระบวนการ ขั้นตอนการผลิต ให้ความรู้และเปิดโอกาสให้มีการขายผ้าแก่ผู้สนใจทั่วไปโดยจะต้องมีการจำกัดพื้นที่เฉพาะแบ่งเขตให้เห็นชัดเจนว่าเขตใดเป็นผ้าทอด้วยวิธีการดั้งเดิม เขต

ใดเป็นการผลิตด้วยวิธีการใช้เครื่องจักร ทั้งนี้เพราะผู้บริโภคอาจไม่เข้าใจว่าเหตุไรจึงมีราคาแตกต่างกันในงานเดียวกัน และผ้าประเภทเดียวกัน เป็นต้น

3. ในด้านผู้บริโภคชาวต่างประเทศพบว่าชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ที่พำนักในประเทศไทยจะมีพฤติกรรมการใช้และเห็นคุณค่าในความงดงามของผ้าไทยทั้งซื้อใช้เองและซื้อเป็นของฝาก โดยผู้มีอิทธิพลและให้ความรู้ด้านการเลือกซื้อ และการใช้ผ้าไทยคือจากเพื่อนคนไทย หรือผู้ที่รู้จักนั่นเอง นอกจากนั้นกลุ่มชาวต่างประเทศยังให้ข้อเสนอแนะว่าผู้ที่จะเป็นสื่อชักชวนให้คนต่างประเทศสนใจใช้ผ้าไทยได้ดีที่สุดคือคนที่คนไทยหันมาสวมใส่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ได้ชัดเจนที่สุด

สำหรับผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่เป็นนักท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับผ้าไหมไทยคิดว่าสวยงาม แต่ค่อนข้างเห็นว่ามีราคาแพงและสีสันทดเกินไปไม่เหมาะกับการใช้ในต่างประเทศ สำหรับแหล่งที่นักท่องเที่ยวเชื่อว่าสามารถซื้อหาผ้าที่มีคุณภาพได้ดีคือจากห้างสรรพสินค้าใหญ่ๆ

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหา
2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย
3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
5. ขอบเขตการวิจัย
6. คำนิยามศัพท์

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหา

“ผ้าไทย” มีประวัติพัฒนาการสืบทอดมาแต่สมัยโบราณ เพราะชาวไทยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมมาตั้งแต่สมัยโบราณ ยามว่างจากไร่ชาผู้หุงก็จะทอผ้า งานทอผ้า นับเป็นงานศิลปะที่ต้องอาศัยความขยัน อดทน ความปราณีตละเอียดอ่อนของผู้ทอ ผ้าทอของคนไทยจึงบ่งบอกแสดงออกซึ่งวัฒนธรรมไทยที่สืบสานกันจากบรรพบุรุษถึงลูกหลานที่มีคุณค่ายิ่งนัก การทอผ้าสมัยก่อนเป็นการผลิตเพื่อเก็บไว้ใช้เองในชุมชน และใช้ในพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย จวบจนถึงหลังสมัยสงครามโลกครั้งที่สองได้ยุติลงปรากฏว่าอุตสาหกรรมทอผ้าชาวยุโรปได้แพร่ขยายเข้ามาในประเทศไทย และด้วยเหตุที่การผลิตด้วยเครื่องจักรทำได้จำนวนมากๆ ราคาถูก และไม่มีปัญหาเรื่องสีของผ้าตกทำให้ได้รับความนิยมนจากผู้คนชาวไทยนับแต่สมัยนั้น

ความนิยมการใช้ผ้าไทยได้รับความสนใจขึ้นอีกครั้งหนึ่งสืบเนื่องจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรีทรงให้ความสนพระทัยในกิจการทอผ้าพื้นเมือง และทรงให้การสนับสนุนส่งเสริมให้มีการทอผ้าพื้นเมือง โดยพระองค์ทรงเป็นผู้นำในการใช้ผ้าพื้นเมืองทั้งผ้าไหม และผ้าฝ้ายฉลองพระองค์ทั้งในขณะประทับในประเทศไทย และในวโรกาสที่พระองค์ทรงเสด็จเยือนต่างประเทศทำให้ชาวไทยและชาวต่างประเทศได้มีโอกาสเห็นในความสวยงามของผ้าไทย ปัจจุบันผ้าไทยได้รับการพัฒนาทั้งด้านลวดลาย สี สัน มีการพัฒนากรรมวิธีการผลิตให้มีคุณภาพ และการออกแบบตกแต่งตัดเย็บให้สวยงามทำให้ผ้าไทยเริ่มเป็นที่นิยมขึ้นอีกครั้ง

ในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจซึ่งประเทศไทยเผชิญอยู่ในปัจจุบัน การรณรงค์และส่งเสริมให้คนไทยเกิดความรักและความภูมิใจในผ้าไทยอันเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของคนไทยและสนับสนุนให้มีการใช้ผ้าไทยในชีวิตประจำวัน ประกอบกับเผยแพร่และส่งเสริมให้เกิดการส่งออกสินค้าผ้าไทยไปสู่ต่างประเทศ นับเป็นก้าวสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาไทย และช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้แนวทางหนึ่ง

การศึกษาสำรวจความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมรณรงค์ให้ผู้บริโภคมีการใช้ผ้าไทยมากขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตในการใช้ข้อมูลเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค จึงนับเป็นที่มาของการทำวิจัยครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 2.1 ศึกษา สำนวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภค ทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศ เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องความรู้ของผ้าไทย (พัฒนาการของผ้าไทยนับแต่อดีตถึงปัจจุบัน)
- 2.2 ศึกษาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ผลิตผ้าเกี่ยวกับด้านเทคนิค วิธีการผลิตและแนว พัฒนาระบบการผลิตผ้า แนวโน้มสี
- 2.3 ศึกษาพฤติกรรมกรรับข่าวสารของผู้บริโภค
- 2.4 ศึกษาการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับผ้าไทยของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 3.1 ทราบความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องความรู้ของผ้าไทย (พัฒนาการของผ้าไทยนับแต่อดีตถึงปัจจุบัน)
- 3.2 ทราบความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ผลิตผ้าเกี่ยวกับด้านเทคนิค วิธีการผลิตและแนว พัฒนาระบบการผลิตผ้า แนวโน้มสี
- 3.3 ทราบพฤติกรรมกรรับข่าวสารของผู้บริโภค
- 3.4 ทราบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับผ้าไทยของ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 ใช้ข้อมูลจากการวิจัยเป็นแนวทางสำหรับผู้ผลิตในการผลิตสินค้าผ้าไทยให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค
- 4.2 ใช้ข้อมูลจากการวิจัยเป็นแนวทางวางแผนส่งเสริมรณรงค์ให้ผู้บริโภคนิยมใช้ผ้าไทย

5. ขอบเขตการวิจัย

- 5.1 ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคผ้าไทย ที่มีอายุ ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
- 5.2 ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคที่เป็นชาวต่างประเทศทั้งที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยว และกลุ่มชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทย
- 5.3 ทำการศึกษาความคิดเห็นเฉพาะกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย

6. คำนิยามศัพท์

ผ้าไทย หมายถึง ผ้าที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ และออกแบบโดยความคิดของคนไทย

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ผ้าทอกับวิถีชีวิตของไทย
2. ประเภทและกรรมวิธีการผลิตผ้าในประเทศไทย
3. ผ้าไทยจำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ
4. ผ้าไทยที่มีชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดต่าง ๆ บางจังหวัดในประเทศไทย

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้คือ

1. ผ้าทอกับวิถีชีวิตของชาวไทย
2. ประเภทและกรรมวิธีการผลิตผ้าไทย
3. ผ้าไทยจำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ
4. ผ้าไทยที่มีชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดต่าง ๆ บางจังหวัดในประเทศไทย

1. *ผ้าทอกับวิถีชีวิตของชาวไทย* (รายงานวิจัยของ วรธนา วุฒตะกุลและยุรารัตน์ พันธุ์ยุรา อ่างในหนังสือชื่อผ้าไทย จัดพิมพ์โดย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2537 หน้า 18-21)

ชาวไทยมีการใช้ผ้าทอมาช้านาน เพราะชาวไทยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมมาตั้งแต่สมัยโบราณ ในยามว่างจากงานในไร่นา ผู้หญิงจะทอผ้า ดังคำกล่าวที่ว่า “เมื่อเสร็จหน้านานาผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายตีเหล็ก” ซึ่งทำให้เห็นถึงการแบ่งหน้าที่ระหว่างชายและหญิง เป็นการแสดงออกถึงเพศหญิงและอุปนิสัยของผู้หญิง เพราะการทอผ้าเป็นงานศิลปะที่ต้องใช้ความขยัน ความอดทน ความพยายามและความละเอียดอ่อน ประณีต รวมทั้งการทอผ้ายังเป็นเครื่องแสดงถึงความพร้อมของวัยที่จะเริ่มต้นชีวิตครอบครัว ผ้าที่ทอได้นจะนำมาใช้ในครอบครัวเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันตามโอกาสต่างๆ หรือใช้ในการแลกเปลี่ยนกับผลผลิตอื่นๆ เพราะการทอผ้าสมัยก่อนเป็นการผลิตเพื่อใช้เองในชุมชนมิใช่เพื่อการค้า ประการสำคัญผ้าทอจะถูกนำมาใช้ในพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น เกี่ยวข้องกับพิธีเกิด โดยหมอต้าแยงจะได้ของกำนัลจากพ่อแม่ของเด็กที่เกิดใหม่เป็นผ้าทอ ในพิธีบวชนาค นาคจะสวมใส่ผ้าขาว หรือผ้าใสร่งผืนใหม่ที่แม่จะทอเตรียมไว้ให้ลูกชาย รวมทั้งมีการทอผ้าที่จำเป็นของพระสงฆ์ ได้แก่ ผ้าสบง ผ้าจีวร หรือผ้าอังสะ เป็นต้น ส่วนทางภาคเหนือมีการทำตุ่ง (ธง) ซึ่งเป็นความเชื่อเกี่ยวกับทางศาสนาของชาวบ้านว่า ตุ่ง สามารถช่วยให้มนุษย์หลุดพ้นจากนรกได้ การนำธงหรือตุ่งไปทำพิธีบูชาโดยเฉพาะการทอดกฐิน ถือว่าได้านิสงฆ์มาก ตุ่งทำด้วยผ้าทอสีต่างๆ หลายขนาด ตุ่งยิ่งยาวยิ่งได้านิสงฆ์มาก แม้ในพิธีศพก็มีการทำตุ่งสามหาง (ธงสามแฉก) เพราะเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องตาย การถือธงขวานหน้าศพเป็นการยอมต่อมัจจุราช ส่วนสามแฉกมีความหมายถึงพระรัตนตรัยที่นำวิญญาณของผู้ตายไปสู่สุคติได้ เหล่านี้ เป็นต้น บทบาทของผ้าทอที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมไม่ว่าจะเป็นพิธีมงคลหรืออวมงคล แสดงให้เห็นถึงสายสัมพันธ์ของคนไทยสมัย

ก่อนกับพิธีกรรมต่างๆ และอาจกล่าวได้ว่าผ้าไทยมีส่วนสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวไทยนับแต่เกิดจนตายทีเดียว ผ้าทอจึงมีความสำคัญกับคนไทยนับแต่โบราณใน 3 ประการด้วยกันคือ

1. เพื่อสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำรงชีวิต เป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่ต้องมีต้องใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนุ่งห่มและใช้ในพิธีกรรมต่างๆ
2. เป็นเครื่องแสดงถึงฐานะ เพราะการแต่งกายเป็นสื่อที่แสดงถึงฐานะของผู้คนในสังคม โดยชาวบ้านจะใช้ผ้าฝ้าย เพราะมีขั้นตอนและกรรมวิธีในการผลิตและการดูแลรักษาที่ไม่ต้องพิถีพิถันมากเท่าผ้าไหม ดังนั้นผ้าไหมจึงเป็นที่นิยมของเจ้านายและชนชั้นสูง การทอก็มีลวดลายสวยงาม สีสันสดใส การทอต้องใช้การทอที่พิถีพิถันใช้เวลานานในการทอลวดลายที่วิจิตร
3. การทอผ้าเป็นการแสดงถึงการแบ่งหน้าที่ระหว่างหญิงและชาย การทอผ้าแสดงให้เห็นถึงความ เป็นหญิงอย่างเด่นชัด เพราะการทอผ้าต้องใช้ความขยัน อดทน ความพยายาม ความประณีต ละเอียดอ่อน ซึ่งต้องอาศัยคุณลักษณะของความเป็นหญิงอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม เมื่อประเทศไทยมีการติดต่อสัมพันธ์กับตะวันตก และรับรูปแบบวัฒนธรรมของตะวันตกมาไว้ในสังคมไทย การแต่งกายของคนไทยก็เปลี่ยนแปลงไป รัฐบาลไทยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบท การสร้างสาธารณูปโภคเจริญเข้าไปสู่ชนบทมากขึ้น การส่งเสริมด้านอุตสาหกรรมทำให้เกิดการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้า สภาพการณ์เหล่านี้ทำให้ผู้หญิงในชนบทไม่จำเป็นต้องทอผ้าด้วยความยากลำบากอีกต่อไป เพราะสามารถหาซื้อผ้าที่ผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้าได้ง่ายราคาถูก สีไม่ตก ชาวบ้านจึงหันมานิยมใช้ผ้าทอจากเครื่องจักรแทน ผ้าทอด้วยมือ อันเป็นผลทำให้การหัตถกรรมผ้าทอของไทยซบเซาลงจนเกือบจะสูญหายไปจากชนบทบางแห่ง แต่ด้วยพระมหากษัตริย์คุณในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงให้การสนับสนุน และฟื้นฟูชีวิตผ้าทอในชนบทไทยกลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง

2. ประเภทและกรรมวิธีการผลิตผ้าในประเทศไทย

การจัดประเภทของผ้าทอในประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ แบ่งตามวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการทอ และแบ่งตามกรรมวิธีในการทอ

1. แบ่งตามวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการทอ ได้แก่ ฝ้ายและไหม

ฝ้าย เป็นพืชเศรษฐกิจที่ปลูกได้ทั่วไปในทุกภาคของประเทศไทย เพราะเป็นพืชเขตอากาศร้อน ชอบดินเหนียวปนทราย อากาศโปร่ง ไม่ชอบที่ร่มเงาบัง เส้นใยของฝ้ายดูดความชื้นได้ง่าย เป็นตัวนำความร้อนที่เลวเหมาะสำหรับทอเป็นเครื่องนุ่งห่มในเมืองร้อน เพราะเมื่อฝ้ายดูดความชื้นแล้วความชื้นจะระเหยกลายเป็น

เป็นไอ ผู้ที่สวมเสื้อผ้าด้วยผ้าฝ้ายจะรู้สึกเย็นสบาย ฝ้ายจะปลูกในเดือนพฤษภาคมต่อกับเดือนมิถุนายนหรือปลายเดือนกรกฎาคมต่อเดือนสิงหาคม เพราะระยะเวลา 4-5 เดือนนี้เป็นฤดูฝน จะช่วยให้ฝ้ายรับฝนดี พอประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ฝ้ายก็จะแก่และแตกปุย การปลูกฝ้ายชาวบ้านจะปลูกไปพร้อมๆ กับการปลูกข้าวคือ หว่านข้าวในนาในขณะที่รอให้กล้าโต ก็จะทำการปลูกฝ้ายไปด้วยคือปลูกในไร่หรือเนื้อที่ที่ว่างต่อกับบริเวณบ้าน ซึ่งสามารถดูแลได้ทั่วถึงเมื่อเสร็จจากการปลูกฝ้าย กล้าในนาก็โตพอดีต่อนั้นก็ถอนกล้าแล้วดำนาต่อไป พร้อมกันนั้นก็บำรุงรักษาฝ้ายที่ได้ปลูกไว้ ระยะเวลาที่ใช้ในการปลูกฝ้ายจนกระทั่งสามารถเก็บปุยได้ใช้เวลาประมาณ 6-7 เดือน ชาวบ้านทุกครัวเรือนสามารถปลูกฝ้ายได้ แล้วนำเส้นใยของฝ้ายมาทอเป็นผืนผ้า สำหรับนุ่งห่มและใช้สอยในชีวิตประจำวัน

ไหม เส้นใยไหมได้จากตัวไหมที่เลี้ยงตัวไหมนั้นส่วนมากเลี้ยงกันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง ส่วนภาคใต้นั้นก็มีการเลี้ยงกันบ้าง ชาวบ้านเริ่มต้นจากการปลูกต้นหม่อนสำหรับเป็นอาหารของตัวไหม ต้นหม่อนขึ้นได้ดีในดินเกือบทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นดินดีหรือดินค่อนข้างเลวกก็ตาม โดยหม่อนต้องการความชุ่มชื้นเล็กน้อยในระยะตั้งตัว แต่เมื่อโตหม่อนจะทนความแห้งแล้งได้ดีพอสมควร การเลี้ยงไหม ตัวไหมเป็นสัตว์ชนิดหนึ่งมีลักษณะคล้ายตัวหนอนเมื่อแก่ตัวเข้าจะชักใยหุ้มตัวของมันเอง และตัวไหมจะอาศัยอยู่ภายในนั้น ชาวบ้านจะเอาใบหม่อนที่หั่นเป็นฝอยๆ ไปให้ตัวไหมกิน และเฝ้าดูแลตัวไหมชักใย ตัวไหมและใบหม่อนสามารถเลี้ยงและปลูกได้ทุกบ้าน ชาวบ้านจะเอารังไหมมาสาวเพื่อเอาเส้นไหม ต่อจากนั้นก็นำเส้นไหมมาฟอกโดยนำมาต้มฟอกด้วยด่างเพื่อขับให้สีเส้นไหมเดิมออก แล้วนำมาตากเพื่อทำให้เส้นใยไหมติดต่อกันเป็นเส้นเดียวกันตลอด หลังจากนั้นก็นำมาย้อมสี แล้วจึงนำไปทอเป็นผืนผ้าตามที่ต้องการ เส้นใยไหมมีคุณสมบัติ คือ ลื่น มั่น และยืดหยุ่นได้ดี

2. แบ่งตามกรรมวิธีในการทอ

กรรมวิธีในการทอผ้า คือการกระทำให้เกิดลวดลายบนผืนผ้าในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่ซับซ้อนและไม่ซับซ้อน แต่ละกรรมวิธีการทำลวดลายนั้นมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่

ผ้ามัดหมี่ มีกรรมวิธีการทอผ้าให้เกิดลวดลายโดยการย้อมเส้น และทอเป็นหลักโดยการย้อมเส้นไหมหรือฝ้ายให้ต่างโดยการผูกมัดให้เกิดช่องว่าง สีไม่ติดกัน การทอมัดหมี่แต่ละผืนต้องใช้เวลาและความประณีต จัดเรียงเส้นไหมและฝ้ายให้สม่ำเสมอคงที่ และกรรมวิธีต้องเรียงลำดับก่อนหลังเพื่อให้เกิดลวดลายสวยงาม ถูกต้อง ลวดลายก็จำสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ

ผ้าจก กรรมวิธีการทอจกเป็นการทอและปักผ้าไปพร้อมๆ กัน การทอลวดลายบนผืนผ้าด้วยวิธีการเพิ่มด้วยเส้นพุ่งพิเศษเข้าเป็นช่วงๆ ไม่ติดต่อกันตลอดหน้ากว้างของผ้า การกระทำโดยใช้ไม้หรือขนเม่นหรือนิ้วมือยกขึ้น กล่าวง่ายๆ คือการทอผสมปักกลายๆ แต่แทนที่จะใช้เข็มปักก็ใช้ขนเม่นหรือไม้แหลมๆ ค่อยทำลวดลายไหมสอดสลับสีด้วย

ผ้าขีด เป็นผ้าทอด้วยกรรมวิธีใช้ไม้เขี่ยหรือสะกิดซ่อนเส้นด้ายยืนขึ้น แล้วสอดเส้นพุ่งไปตามแนวเส้นยืนที่ถูกจัดซ่อนขึ้นนั้นจึงหวัะการสอดเส้นด้ายพุ่งทำให้เกิดลวดลายรูปแบบต่างๆ

ผ้าแพรวา เป็นผ้าทอมือ กรรมวิธีการทอผ้าเพื่อให้เกิดลวดลายเป็นลักษณะผสมกันระหว่างลายขีดกับลายจก การทอผ้าแพรวาต้องมีหลายๆ ลายอยู่ในผืนผ้าเดียวกัน

ฝ้ายกดอก มีกรรมวิธีการทอให้เกิดลวดลายโดยการยกตะกอกแยกด้ายเส้นยืน แต่ไม่ได้เพิ่มเส้นด้ายยืนหรือพุ่งพิเศษเข้าไปในผืนผ้า และในบางครั้งการยกดอกจะมีการเพิ่มด้ายเส้นพุ่งจำนวนสองเส้นหรือมากกว่านั้นเข้าไป

ลวดลายที่ทอจะเป็นลายที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อม และความเชื่อทางศาสนา ซึ่งได้แก่ ลายปราสาท ลายธรรมาสน์ ลายสัตว์ ลายพืช ลายจากสิ่งของเครื่องใช้ และลายเรขาคณิต

ผ้าทออาจจะเรียกตามสถานที่ทอก็ได้ เช่น ผ้าเกาะยอ ผ้าทอนาหมื่นศรี ผ้าทอพุมเรียง

3. ผ้าไทยจำแนกตามภูมิภาคต่างๆ

การทอผ้ามีมานานแล้วในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย แต่ที่น่าสังเกตคือกลุ่มชนที่มีความสามารถพิเศษในการทอผ้า นั้นมักเป็นกลุ่มชนที่มีเชื้อสายลาว (สุมาลย์ โทมัส . ผ้าพุ่ง : ข้อสังเกตเกี่ยวกับผ้าทอมือในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน อ้างในเอกสารชื่อผ้าไทย จัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติปี 2537 หน้า 62-63) ระบุว่า

การทอผ้า นั้นมีมานานแล้วในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย แต่ที่น่าสังเกตคือ กลุ่มชนที่มีความสามารถพิเศษในการทอผ้า นั้น มักจะเป็นกลุ่มชนที่มีเชื้อสายลาว ซึ่งได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยหลายช่วงด้วยกัน การอพยพเข้ามาของชนชาติลาวนี้ มีหลายพวกหลายเหล่าด้วยกัน ได้แก่

1. ลาวพุงดำ ได้แก่ ลาวกลุ่มที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ทางตอนเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง น่าน แพร่ เถิน ตาก และนครสวรรค์ ที่เรียกว่าลาวพุงดำก็เพราะผู้ชายกลุ่มนี้ชอบสัก มอมดำ ตั้งแต่พุงลงไปถึงเข่า ตัวอย่างลาวพุงดำอาจดูได้จากภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่วัดภูมินทร์ จังหวัดน่าน
2. ลาวพุงขาว ได้แก่ลาวกลุ่มที่มาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณที่ราบสูงโคราชและทางทิศตะวันตกของกลุ่มแม่น้ำโขง การที่เรียกว่าลาวพุงขาวก็เพราะพวกนี้ไม่นิยมสักดำและลาวพุงขาวนี้แบ่งตามภาษาพูดได้ 2 กลุ่มคือ

2.1 ลาวเวียงจันทน์ ได้แก่กลุ่มคนที่ตั้งรกรากอยู่ในจังหวัดอุดรธานี หนองคาย เลย ขอนแก่น ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม อุบลราชธานี ศรีสะเกษ และ นครราชสีมา และยังมีอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรี และอำเภอกบินทร์บุรีด้วย

2.2 ลาวขาว ได้แก่กลุ่มคนที่ตั้งรกรากอยู่ในจังหวัดลพบุรี ราชบุรี และเพชรบุรี และนอกจากนี้ยังมีกลุ่มย่อยๆ ที่ยังคงรักษาลักษณะเฉพาะของกลุ่มอันได้แก่ ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณี รวมทั้งการแต่งกายไว้ได้อีกหลายกลุ่ม ได้แก่ ลาวไซ่ง และลาวพวน

2.2.1 ลาวไซ่ง หรือบางครั้งเรียกว่า ลาวทรงดำ เพราะเป็นพวกที่นิยมแต่งกายด้วยสีดำ มาจากที่ราบสูง ทางทิศตะวันออกของเมืองหลวงพระบาง มาตั้งหลักแหล่งอยู่ในจังหวัด พิจิตร นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี เรื่อยลงมาไปจนถึงชุมพร และยังมีอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีด้วย

2.2.2 ลาวพวน มาจากบริเวณเมืองพวนในประเทศลาว มาตั้งหลักแหล่งอยู่ที่จังหวัด อุตรดิตถ์ ลพบุรี (บ้านหมี่) บ้านทับคล้อ ทุ่งโพธิ์ วังหลุม อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร และจังหวัดพิษณุโลก (โดยเฉพาะในอำเภอบางระกำ) และที่อำเภอดัง ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนเป็นอำเภอหาดเสี้ยว (อำเภอศรีสัชชนาลัย) ซึ่งขึ้นอยู่ในจังหวัดสุวรรคโลก ซึ่งต่อมาได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนเป็นจังหวัดสุโขทัย เมื่อ พ.ศ. 2482 ลาวพวนนี้พูดภาษาไทยถิ่นแตกต่างไปจากพวกลาวเวียงจันทน์เล็กน้อย

กลุ่มชนเชื้อสายลาว ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทยดังกล่าวแล้วนั้นมาบัดนี้ได้กลมกลืนเป็นคนไทยหมดแล้ว แต่สิ่งหนึ่งที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถที่ตกทอดมาตามสายเลือดและยังคงอยู่แม้ในปัจจุบันนี้คือ ความสามารถในการทอผ้า อาจกล่าวได้ว่า ผ้าทอมือที่สวยงาม ทั้งฝ่ายและไหมที่เราพบเห็นและใช้สอยอยู่ในปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่จะเกิดจากฝีมือและความชำนาญของคนไทยเชื้อสายลาวเหล่านี้ทั้งสิ้น

นอกจากคนไทยเชื้อสายลาวดังกล่าวแล้ว ยังพบว่ายังมีกลุ่มคนไทยเชื้อสายอื่นๆ อีก ที่มีความสามารถในการทอผ้า ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ อาทิ เช่น กลุ่มเชื้อสายผู้ไท ซึ่งนิยมทอผ้าซิด ผ้าซิดที่มีชื่อเสียงของผู้ไทแถบกาฬสินธุ์ก็ได้แก่ ผ้าแพรวา และกลุ่มเชื้อสายโยนกทางภาคเหนือ ที่นิยมทอจก และยก กลุ่มชนเชื้อสายเขมรซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณอีสานตอนใต้ ในเขตจังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์ที่ถนัดทอผ้าไหมมัดหมี่มากกว่าอย่างอื่น การทอผ้าของกลุ่มคนไทยเชื้อสายต่างๆ เหล่านี้แม้จะสืบเชื้อสายเดียวกันแต่การทอผ้าและการคิดประดิษฐ์ลายลงบนผ้านั้นอาจมีรูปแบบ และรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันไป ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความนิยม ความเชื่อ วัตถุประสงค์ รวมทั้งธรรมเนียมประเพณีในกลุ่มของเขา และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ทำให้ผ้าทอของแต่ละที่มีลักษณะเฉพาะถิ่น เป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันจนทำให้ผู้ใช้หรือผู้ที่พบเห็นสามารถบอกได้ว่าผ้านั้นทอมาจากไหนได้อย่างถูกต้อง แต่ปัจจุบันเมื่อเห็นผ้าทอสักผืนเป็นความลำบากที่จะระบุสถานที่ผลิตออกไป เพราะอาจผิดพลาดได้

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาข้อมูลที่ปรากฏพบว่าแต่ละภูมิภาคมีการทอผ้าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนแตกต่างกันออกไป แต่ละท้องถิ่นก็มีลวดลาย สีสีน กรรมวิธีการผลิตต่างกันจะเหมือนกันก็ตรงที่ทออย่างทำด้วยมือ ดังขอยกตัวอย่างผ้าไทยในแต่ละภูมิภาคที่สำคัญ ๆ ดังนี้

3.1 ผ้าไทยในภาคเหนือ

ประวัติพัฒนาการผ้าไทยในภาคเหนือมีที่มาจากกลุ่มชนกลุ่มใหญ่ ๆ ในภาคเหนือ 3 กลุ่มคือ ไทยวน ไทลื้อ และลาวพวน กลุ่มแรกคือพวกไทยวนนั้นปัจจุบันคือ คนกลุ่มใหญ่ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งวัฒนธรรมล้านนาใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนนั่นเอง สำหรับไทลื้อได้แก่ผู้อพยพสืบทอดเชื้อสายจากดินแดนสิบสองปันนาเดิม ปัจจุบันอาศัยในเขตจังหวัดน่าน พะเยา เชียงราย เป็นต้น กลุ่มสุดท้ายได้แก่ ลาวพวน เป็นกลุ่มซึ่งปัจจุบันอาศัยในเขตจังหวัด สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิษณุตร และกำแพงเพชร เป็นต้น (สุมาลย์ โทมัส : เรื่องเดียวกัน อ้างแล้ว หน้า 66-68)

ทางภาคเหนือ ผ้านุ่ง (ทางเหนือเรียกว่าผ้าซิ่น) ที่งามเด่น น่าสนใจ ได้แก่ผ้าซิ่นของไทยวน ไทลื้อ แดบเชียงใหม่ เชียงราย แพร่ น่าน และผ้ายกของเมืองลำพูน ซึ่งราชินิกุลแห่งเมืองเหนือสร้างความประทับใจในยกดินเงิน ดิ้นทองอันประณีตแก่ราชสำนักในกรุงเทพฯ

สำหรับผ้าซิ่นไทยวนนั้น จะมีลักษณะเด่นคือ ช่วงกลางของตัวซิ่นจะเป็นลายทางขวาง ซึ่งมีขนาดของลายเท่าๆ กัน วิธีการเย็บ จะเย็บเป็นถุง คือเย็บต่อข้างเดียวส่วนเอวจะต่อด้วยผ้าพื้นสีแดง หรือบางแห่งอาจต่อด้วยสีขาวด้วยอีกช่วงหนึ่ง ผ้าซิ่นของไทยวนที่อำเภอแม่แจ่ม ส่วนต้นซิ่นมักจะเป็นสีดำ หรือสีแดง และถ้าเป็นซิ่นที่ใส่ในโอกาสพิเศษก็จะนิยมต่อตีนซิ่นด้วยตีนจก เป็นจกที่มีลวดลายละเอียดสวยงาม นิยมเรียกว่า "จกแม่แจ่ม" วิธีทอจกของไทยวน นิยมทอจกด้วยวิธีกลับด้าน คือ ด้านหลังของลายผ้าจะอยู่ด้านบนของพืม ซึ่งต่างจากการทอจกของลาวพวน ที่จกจากด้านหลังของลวดลายผ้า

ผ้าซิ่นไทยวนที่พบ จะทำด้วยฝ้ายเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยพบไหมสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะแต่เดิมพวกนี้ไม่นิยมเลี้ยงไหมก็เป็นได้

ส่วนผ้าซิ่นของไทยวนที่จังหวัดน่าน จะใช้วิธีเย็บสองข้างเป็นถุง (ตามแบบไทลื้อ) ซิ่นของที่นี่มีลักษณะพิเศษอยู่ 2 แบบคือ

1. ซิ่นดำเดิบ เป็นซิ่นที่ทอด้วยวิธีเก็บขิด โดยใช้ดินทองเป็นสันพุ่งตลอดทั้งผืน ลวดลายซิ่นจะเป็นลวดลายขนาดเล็ก นิยมต่อตีนจกที่เป็นลวดลายจกด้วยดินทองเช่นกัน แต่บางผืนอาจจะไม่ต่อตีนจก แต่ทอด้วยผ้าฝ้ายสีพื้นธรรมดา
2. ซิ่นเชียงแสน เป็นซิ่นที่ทอด้วยลายขัตรีธรรมชาติตลอดทั้งผืน แต่มีการจัดโครงสร้างของลายขวางเป็นระยะๆ ช่วงบนของตีนซิ่นจะนิยมใช้ฝ้าย 2 สี ปั่นเข้าด้วยกันเป็นเส้นพุ่ง นิยมทอสีพื้นเป็นสี

แดง ส่วนลายขวางจะใช้สีต่างๆ ออกไป ชื่อของชินชนิดนี้แสดงถึงกำเนิดว่า เป็นแบบเก่าแก่ของชาวไทยในเชียงแสนมาแต่อดีต

ในจังหวัดแพร่จะนิยมชินตามะนาว ซึ่งเป็นชินลายขวางสีเหลืองสลับสีเข้ม เช่นสีดำ หรือสีม่วง ถ้าเป็นผืนที่พิเศษหน่อย ก็จะต่อเชิงด้วยตีนจก ซึ่งนิยมสีเหลืองด้วยเช่นกัน อีกแบบเรียกว่า "ชินแฮล" หรือ "ชินถ่านคอคควาย" เป็นชินสีดำ มีริ้วสีแดงสองแถวคาดตรงตีนชิน

ในจังหวัดแพร่ นั้น นอกจากจะมีไทยวนแล้ว ยังมีกลุ่มไทลื้อด้วย การผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมไทยวนและไทลื้อ ทำให้ลักษณะของผ้าชินที่ทอจะแทบแยกกันไม่ออกว่า ทุ่งไหนเป็นของไทลื้อหรือไทยวน แต่ถ้ามองให้ลึกซึ้ง จะพบว่าวิธีการทอที่พบเฉพาะกลุ่มของไทลื้อที่เมืองน่าน คือวิธีการมัดหมี่ ไทลื้อเรียกการมัดหมี่ว่า "มัดก่าน" หรือ "คาดก่าน" และเรียกชินที่มีลวดลายมัดหมี่ว่า "ชินก่าน"

นอกจากนี้ ยังมีวิธีสังเกตผ้าจกของไทยวน และไทลื้อ คือลักษณะตีนจกของไทยวนต่างจากของลาว และของไทลื้อตรงที่ตีนจกของไทยวนทั่วไปจะมีลวดลายจกอยู่ตรงส่วนบนของชิน ตีนชินส่วนล่างจะเป็นผ้าพื้นสีแดงธรรมดา ส่วนของลาวจะมีลวดลายจกเต็มตลอดตีนชิน และตีนชินของชาวไทยลื้อ จะไม่มีตีนจก ยกเว้น ไทลื้อจากเมืองเงิน ที่มีการตกแต่งลวดลายขนาดเล็กตรงที่ ตีนชิน ด้วยวิธีขีด และจกด้วย

3.2 ผ้าไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ณรงค์ฤทธิ์ ไสภา มัชฌิมา หงษ์แก้ว ไพรัตน์ อนุพันธ์ และยุวดี อิงศรีวงษ์ การผลิตผ้าไหมของชาวพื้นเมืองที่พูดภาษาเขมร ในอีสานใต้ อ้างในเอกสารชื่อผ้าไทย จัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2537 หน้า 148)

การทอผ้าของชาวอีสานเป็นอาชีพที่เก่าแก่หลายร้อยปีมาแล้ว จากข้อมูลทางวัฒนธรรมบ่งชี้ให้เห็นว่าชาวอีสาน ปลูกหม่อน เลี้ยงไหมและใช้ผ้าไหมกันมานานแล้ว การผลิตผ้าไหมของชาวอีสานผลิตเพื่อใช้สอย หรือไม่ก็เพื่อค้าขายแลกเปลี่ยน ผ้าไหมของชาวอีสานเป็นผ้าไหมที่มีชื่อเสียงและขึ้นชื่อในความสวยงามประณีต ละเอียดอ่อนทั้งสีเส้นและลวดลายของผ้า อย่างไรก็ตามในบริเวณภาคอีสานเนื่องจากมีหลายกลุ่มชนในสมัยก่อน เช่น พวก ข่า กระไล้ กระเลิง ส่วย และเขมรเป็นกลุ่มชนที่กระจายกันอยู่ในบุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ การทอผ้าของกลุ่มชนเหล่านี้จะมีลักษณะพิเศษเป็นของตนเองโดยเฉพาะสีเส้นจะค่อนข้างมืดทึบ ไม่ค่อยมีลวดลายสีเส้น ซึ่งจะแตกต่างจากกลุ่มชนที่อาศัยในภาคเหนือ

ผ้าที่มีชื่อเสียงของภาคอีสานได้แก่ ผ้าไหมจาก อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ผ้าไหมจากบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ผ้าไหมหนองเขื่อนช้างจากจังหวัดมหาสารคาม ผ้าไหมจากจังหวัดสุรินทร์ นอกจากนั้นยังมี ผ้าขีด ผ้าแพรวา และผ้าหางกระรอก ในบริเวณจังหวัด อุตรธานี หนองคาย อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ ศรีสะเกษ สกลนคร และยโสธร ก็นับว่าเป็นผ้าที่มีเอกลักษณ์สวยงาม โดยเฉพาะผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์นั้นจัดได้ว่าเป็นผ้าไหมที่มีคุณภาพที่ดีมาก เนื้อไหมบางเบา เป็นไหมชั้นหนึ่ง คือใช้ส่วนที่ดีที่สุดของเส้นไหมที่กรอได้จากรังไหม จึงมีความแน่นละเอียดของเนื้อไหม และเกิดจากการใช้กี่ทอพื้นบ้านทอด้วยมือที่ละเส้น โดยเฉพาะลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมและการดำรง

ชีวิตบางส่วนจากชาวเขมร ดังนั้นลวดลายของผ้าจึงโน้มเอียงไปทางเขมรอย่างเห็นได้ชัด แหล่งผ้าไหมสำคัญของจังหวัดสุรินทร์คือที่หมู่บ้าน เขวาสินรินทร์ ผ้าที่มีชื่อเสียงของที่นี่ที่นับเป็นผ้าทอที่มีความงดงามมากคือ ผ้าโฮล ผ้าโฮลมีคุณสมบัติพิเศษคือเป็นผ้าไหมที่ดีที่สุด บางเบาที่สุด และเนื้อแน่นที่สุดมีลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ได้อิทธิพลจากเขมร กรรมวิธีการทอจะคล้ายกับการมัดหมี่ แต่มีกระบวนการย้อมและมัดเส้นใยที่จะใช้ทออย่างประณีตกว่า การทำมัดหมี่แบบอื่น ๆ ผ้าโฮลมี 5 สีคือ สีเทา แดง ขาว เขียว และเหลือง นิยมใช้สีแดงเป็นพื้น ส่วนสีอื่น ใช้เป็นลวดลาย ผ้าโฮลจะมีสองหน้า ด้านหนึ่งเป็นสีอ่อน อีกด้านเป็นสีแก่กว่า สามารถนุ่งได้ทั้งสองหน้า (สุมาลย์ โทสัส ผ่านุ่ง : ข้อสังเกตเกี่ยวกับผ้าทอมือในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน อ้างในหนังสือ ผ้าไทย จัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2537 หน้า 60-65)

3.3 ผ้าไทยภาคใต้ ในภาคใต้มีกลุ่มชนทอผ้าอยู่หลายแห่ง ได้แก่ผ้าทอพุมเรียงซึ่งมีทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม แต่เดิมชาวพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานีอพยพมาแต่โบราณ กลุ่มชนเหล่านี้เป็นกลุ่มที่มีเชื้อสายมาลยาฬที่อพยพมาจากไทรบุรีตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เช่นเดียวกับช่างทอผ้ายกที่เมืองนครศรีธรรมราช การทอผ้าของชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลามที่หมู่บ้านพุมเรียงมีลวดลายบนผืนผ้าที่ไม่เหมือนใคร มีความสวยงามโดยทอกันเป็นเพียงอุตสาหกรรมในครัวเรือนเท่านั้น โดยไม่ได้เลี้ยงไหมเอง ไหมที่ทอเป็นเส้นไหมจากประเทศญี่ปุ่นโดยซื้อจากกรุงเทพฯ ผ้าที่ทอส่วนมากเป็นผ้ายกดินเงิน หรือทอลวดลายแบบไทย ๆ เช่นลายดอกพิกุล ลายดอกบัว ลายดอกมะลิ ลายก้านแย่ง ลายราชวัตรโคมเป็นต้น สำหรับผ้ายกที่มีชื่อเสียงอีกแห่งคือที่นครศรีธรรมราช ในภาคใต้นอกจากในสองจังหวัดดังกล่าวยังมีผ้าที่จังหวัดสงขลาที่เรียกว่าผ้าเกาะยอ เป็นผ้าที่มีเส้นสวยงาม ลวดลายหลากหลายที่เป็นที่นิยมเช่น ลายดอกกรัก ลายนูหงา ลายลูกแก้ว ลายพริกไทย ลายตาหมากรุก ลายข้าวหลามตัด ลายสมุก เป็นต้น สำหรับผ้าพิมพ์ในภาคใต้นี้มีผ้าปาเต๊ะของจังหวัดยะลานั้นนับเป็นผ้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของภาคใต้ด้วยอีกประเภทหนึ่ง

3.4 ผ้าไทยภาคกลาง (สุมาลย์ โทมัส : ผ้าในวรรณคดี : ภาพสะท้อนบทบาทของผ้าต่างประเทศในราชสำนักไทยสมัยรัตนโกสินทร์ อ้างในเอกสารผ้าไทย จัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2537 หน้า 184-187)

ผ้าไทยในภาคกลางอาจแบ่งประเภทตามกลุ่มผู้ใช้ได้เป็น 2 ประเภทคือผ้าที่ใช้ในราชสำนัก และผ้าที่สามัญชนทั่วไปใช้ การใช้ผ้าของทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ในช่วงต้นรัตนโกสินทร์นั้นผ้าที่ใช้ในราชสำนักมักสั่งเข้ามาจาก จีน อินเดีย เปอร์เซีย หรือผ้าได้รับเป็นบรรณาการจากหัวเมืองต่างๆ ในปกครองขณะนั้น แต่สำหรับชาวบ้านทั่วไปขณะนั้นในช่วงต้นรัชกาลที่ 1 ชาวพื้นเมืองจากที่ต่างๆ ได้มีการอพยพเข้ามาอยู่อาศัยในสวนกลางหลายเผ่าพันธุ์ เช่น พวกไทยวน จากเชียงแสน ไทพวน ลาวไซ่ง เป็นต้น กลุ่มคนเหล่านี้ล้วนมีความรู้ฝีมือการทอผ้า และทอผ้าไว้ใช้เองแทบทั้งสิ้น นอกจากนั้นในรัชกาลที่ 1 ยังมี

กฎเกณฑ์ข้อห้ามสามัญชนจะใช้เครื่องแต่งกายตามอย่างเจ้านายไม่ได้ การแต่งกายของชาวบ้านและการแต่งกายของข้าราชการสำนัก จึงแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

ตามประกาศเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การแต่งกายในรัชกาลที่ 1 นั้นในทางปฏิบัติก็มีการถือปฏิบัติเคร่งครัดกันแต่เพียงในระยะแรกๆ เท่านั้น แต่ต่อมาก็หละหลวมลงอีก และเมื่อหลังรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา กฎเกณฑ์การใช้ผ้าระหว่างกลุ่มเจ้านาย ข้าราชการและประชาชนทั่วไปก็ไม่มีใครปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ทุกคนสามารถใช้ผ้าชนิดใดก็ได้ ถ้ามีเงินพอที่จะหาซื้อมาใช้ได้ และเป็นเช่นนั้นมาจนถึงทุกวันนี้

ผ้าที่นิยมใช้ในราชการสำนักไทยสมัยรัตนโกสินทร์ มีมากมายหลายชนิด ที่น่าสนใจ ได้แก่ ผ้ากรองทอง ผ้าตาด ผ้าปุม ผ้าสมปัก ผ้าเขียนทอง ผ้าลาย ผ้ายก ผ้าหนามขนุน ผ้าอุทุมพร ผ้าม่วง ผ้าเยียรบับ ผ้ามัดหูก ผ้าปัสตุ ผ้าลายสอง ผ้าสักหลาด ผ้ากุศราช ผ้ารัตนกัมพล ผ้าसान ผ้าไหมด ผ้าสุจหนี่ ผ้าอัตตะลัด

ผ้าเหล่านี้มิได้ใช้เป็นแต่เพียงเครื่องแต่งกายเท่านั้น บางครั้งยังใช้ตกแต่งสถานที่ โดยใช้เป็นม่านเป็นผ้าปูที่นอน หรือใช้เป็นผ้าปูเก้าอี้ หรือทำฉัตร ฯลฯ ผ้าบางชนิดเป็นผ้าสำคัญในพระราชพิธี สำหรับพระมหากษัตริย์ และเจ้านายชั้นสูงด้วย ลักษณะการใช้สอยจะกำหนดเฉพาะลงไปว่าผ้าชนิดนั้นๆ ใช้ในกิจการใด อาทิเช่น ผ้าสุจหนี่ก็จะใช้สำหรับปูอาสนะ หรือที่นอน ผ้าที่มีลายปักตามขอบด้วยดินทองดิ้นเงิน ภาษามลายูเรียกว่า Suji ถ้ามาจากภาษาเปอร์เซีย เรียก Suzani หรือผ้าปักดอก หรือผ้ารัตนกัมพล ใช้เป็นผ้าโพกศีรษะแทนมงกุฎ หรือเป็นผ้าทรงสำหรับกษัตริย์ และเป็นหนึ่งในเครื่อง 5 อย่าง ที่ใช้ในพระราชพิธีราชาภิเษกของพระมหากษัตริย์ ซึ่งได้แก่ พระมหามงกุฎ พระขรรค์ พระภูษารัตนมาลา พระเศวตฉัตร และเกือกทองประดับแก้ว สำหรับผ้าเยียรบับ นอกจากจะใช้เป็นผ้าทรงแล้ว บางครั้งก็ใช้เป็นผ้าปูลาดด้วย

สิ่งที่น่าสังเกตเกี่ยวกับผ้าเหล่านี้คือส่วนใหญ่เป็นผ้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเกือบทั้งสิ้น

ผ้าไทยในภาคกลางซึ่งมีลักษณะเป็นผ้าของสามัญชนพื้นบ้านที่ได้รับอิทธิพลถ่ายทอดความรู้การทอผ้ามาจากกลุ่มชนเชื้อสายลาวที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย หรือกลุ่มคนไทยท้องถิ่นเดิมเชื้อสายอื่นๆ ที่พักอาศัยในบริเวณภาคกลาง ผ้าทอที่เป็นที่รู้จักมีชื่อเสียงในภาคกลาง เช่น ผ้าจกหรือผ้าขาวม้าของจังหวัดราชบุรี หรือผ้าของพวกลาวโซ่งในจังหวัดเพชรบุรี นอกจากนั้นยังมีผ้าชิ้นมัดหมี่ต่อตีนจกของหมู่บ้านชาวลาวในจังหวัดอุทัยธานีที่อำเภอบ้านไร่ หรือจังหวัดชัยนาท ที่อำเภอหันคา เป็นต้น

4. ผ้าไทยที่มีชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดต่างๆ บางจังหวัดในประเทศไทย

4.1 ผ้ายก

ผ้ายกเป็นมรดกทางศิลปหัตถกรรมชาวบ้านล้านนาที่มีวิธีการทอด้วยการจก (จกเป็นคำกริยาเป็นภาษาพื้นเมืองของชาวล้านนา หมายถึงการล้วงควักเอาของขึ้นมา) การที่เรียกผ้ายกก็เนื่องจาก อากาศที่ใช้ชนเม่นชนิดที่แข็งแรงเส้นด้ายยืนของทุกสอดขึ้น หรือล้วงลงไปตามด้ายยืน ที่แยกควักขึ้นลงตลอดความกว้างของด้ายยืนเพื่อจะได้มีลวดลายตามที่ต้องการ แล้วทอสลักกันไปตามที่ต้องการ คำว่าผ้ายกจึงเป็นคำกลางๆ หมายถึงผ้าที่ทอด้วยวิธีจก ส่วนชิ้นตีนจก หมายถึงชิ้นที่มีเชิงเป็นผ้ายก หรือจกทั้งตัว ผ้ายกที่มีชื่อเสียงได้แก่

4.1.1 ผ้ายกของจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตามแหล่งกำเนิดอีก 3 แหล่ง คือ

(1) ตระกูลคูบัว ซึ่งเป็นผ้ายกที่มีเอกลักษณ์ตรงลายหลักจะเป็นลายดอกเขีย ลายโค้งแก้ง ลายหน้าหมอน ลายนกคู่กินน้ำช่อมเต่า เป็นลายหลัก การจกจะใช้เส้นด้ายยืนสีดำเว่น ต่ำไว้มากเพื่อจกลายหลักให้มีความเด่นชัดมันคงไม่มีความหลากหลายของลาย ประกอบ ส่วนสีสันหนีไม่พันต่ำดำจกแดง และแซมเหลืองเป็นหลัก ขนาดกว้างของเชิงจกประมาณ 9- 11 นิ้ว

(2) ผ้ายกตระกูลดอนแร่ เป็นผ้ายกที่มีกำเนิดที่ตำบลดอนแร่ ห้วยไผ่ หนองปลาหมอ และรางบัว ลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผ้ายกตระกูลนี้ ได้แก่ ลายกาบและนกคู่กินน้ำช่อมเต่า เป็นหลัก ลักษณะของลายจะเว่นพื้นต่ำไว้หน่อย จกลายประกอบแน่นติดกันทำให้ความเด่นชัดลายลดน้อยลง และจะหลากหลายด้วยลายประกอบ ส่วนสีสันนั้นจะเป็นสีแดงดำ ขนาดความกว้างของเชิงจกจะกว้างและหนากว่าผ้ายกตระกูลคูบัว

(3) ผ้ายกตระกูลหนองโพและบางกระโด มีลักษณะลวดลายสีสัน และขนาดกว้างใกล้เคียงกับผ้ายกตระกูลคูบัว แต่จะแตกต่างตรงที่รูปลักษณะของนกกินน้ำช่อมเต่า ตระกูลคูบัวจะเป็นรูปลักษณะของสิงห์ ในผ้ายกที่เก็บได้จากหนองโพ และบางกระโด (อุดม สมพร การอนุรักษ์ศิลปะผ้ายกราชบุรี ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน อ่างในผ้าไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หน้า 141)

4.1.2 ผ้ายกตีนจก อ.แม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่* (ต้นจากระบบข้อมูลวัฒนธรรม พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่เว็บไซต์ kanchanapisek.or.th) ผ้ายกตีนจกแม่แจ่มเป็นผ้าที่ชาวไทยวนทอขึ้นมาเพื่อนุ่งในโอกาสพิเศษนอกเหนือจากผ้าชิ้นที่ชาวบ้านใช้นุ่งในชีวิต

* ข้อมูลต้นจากระบบข้อมูลวัฒนธรรมพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ Website Kanchanapisek.or.th แสดงด้วยเครื่องหมาย *

ประจำวัน โอกาสเหล่านั้น ได้แก่การไปทำบุญที่วัด งานประเพณีต่างๆ ของชุมชนและวันสำคัญของครอบครัว เป็นต้น โดยที่สภาพหมู่บ้านของแม่แจ่มมีกลุ่มช่างทอผ้าที่เข้มแข็งทำการทอผ้าสืบทอดกันมามีจำนวนมากพอสมควร เช่น ที่บ้านท้องผาย บ้านทัพ บ้านไร่ เกือบทุกบ้านจะมีเครื่องมือทอผ้าคือ หูกอยู่ใต้ถุนบ้าน และผลงานของผ้าตีนจกที่ทอออกมาก็มีความงดงามด้วยลวดลายและสีสันไม่ซ้ำใคร โดยที่มีลายใช้ประจำอยู่หลายลาย และมีลายประยุกต์หรือยืมมาจากที่อื่นบ้าง ซึ่งเป็นธรรมชาติของการถ่ายทอดแบบกันและกันบ้างตามสมัยนิยม ทั้งราคาที่เสนอขายก็มีความเหมาะสมต่อการซื้อไปใช้หรือฝากให้ญาติพี่น้องจึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนแม่แจ่มอยู่เสมอ

ลักษณะของชิ้นตีนจกแบ่งส่วนออกเป็น 3 ส่วนคือ หนึ่งหัวชิ้นหรือเอวชิ้นทอขึ้นมาเป็นผ้าสี่พื้นสีเดียว เช่น แดง ดำ หรือขาว มีความกว้างคืบครึ่งหรือสองคืบ ลักษณะต้องอ่อนและนิ่ม เพื่อว่าเวลานุ่งจะได้ไม่เกิดความระคายเคืองแก่ผิวหนังมากนัก

ส่วนที่สองคือ ตัวชิ้น ทอเป็นลวดลายตามทางยาวสลับลวดลายตามแบบยกลายในเนื้อผ้าด้วยตะกรอ ใช้พิมหน้าแคบเช่นกัน กว้างประมาณสองคืบหรือว่าลายที่ได้จะเป็นลายตามความยาวของผ้าแต่เมื่อเย็บต่อกับหัวชิ้นตามด้านยาวแล้ว ลายตัวชิ้นก็จะเป็นลายขวางกับตัวชิ้นไป

และส่วนสุดท้ายคือส่วนสำคัญ ตัวชิ้น ทอด้วยผ้าพื้นสีเดียว เช่น แดง ดำ เป็นต้น ทอด้วยพิมหน้าแคบเช่นกัน ประมาณสองคืบและจกลวดลายลงบนผ้าพื้นด้วยปลายขนเม่นปลายไม้หรือนิ้วมือ เพื่อสอดเส้นพุ่งพิเศษที่เตรียมไว้ต่างหากด้วยสีสันต่างๆ กันไป การจกจะทำด้านหลังของผืนผ้าเพื่อสะดวกในการต่อด้ายหรือยกด้ายข้ามกันไปมาได้สะดวก ลายก็จะไปปรากฏอยู่ด้านหน้าของผืนผ้า

ลวดลายที่ใช้อยู่ของแม่แจ่มลายหลักๆ ก็จะมาในรูปของสีเหลี่ยมขนมเปียกปูนเป็นแม่ลายเรียงต่อกันตามแนวยาว สอดสลับด้วยลายรูปสามเหลี่ยมหรือรูปพื้นปลา และแบ่งลายด้านในและนอกของรูปทรงเหล่านี้ด้วยรูปทรงเรขาคณิต เช่น ขอบเปิดม้วนเข้าใน ขอบเปิดม้วนกลับออกข้างนอก พร้อมกับสอดสีสลับกันไปตามแบบที่คิดไว้ และลวดลายเหล่านี้ก็มีชื่อเรียกในหมู่ช่างทอ เช่น ลายเจียงแสนหลวง หงษ์หลวง ลายขันแวงอุ ลายขันสามแวง ลายกุศขอเปิด ลายละคอน ลายหงษ์ปล้อย ลายนกนอน เป็นต้น

วัสดุที่นำมาใช้ทอผ้าตีนจกก็ได้จากการปลูกฝ้ายพื้นเมือง ผ่านกระบวนการต่างๆ จนได้เป็นเส้นด้ายแล้วนำมาย้อมสีด้วยสีที่ได้จากธรรมชาติ หรือสีเคมีสังเคราะห์แล้วนำมาทอ หรือจะซื้อด้ายดิบจากท้องตลาดแล้วนำมาย้อมสีด้วยเอง หรือซื้อด้ายย้อมสำเร็จรูปก็ได้เช่นกัน แล้วแต่ความสะดวกของช่างทอผ้า ปัจจุบันมีการผสมผสานเส้นด้ายชนิดใหม่เข้าไป

ในการทอผ้าตีนจก มีการสอดใส่ดินเงินบ้างตามความต้องการของตลาด ทำให้เกิดความหลากหลายของวัสดุที่ใช้ทอผ้ามากขึ้น

ผ้าตีนจกแม่แจ่มที่ทอเสร็จแล้ว ผู้ซื้อก็นำไปประยุกต์ใช้ในรูปแบบต่างๆ เช่น ทำถุงสำเร็จหรือนำไปต่อชายผ้าขึ้น ตัดเสื้อกัก ตัดเสื้อสูท กระเป๋าถือ ชายผ้าปูโต๊ะ ม่านแขวนผนัง หรือเก็บสะสมในพิพิธภัณฑ์ส่วนตัว เป็นต้น ทำให้ผ้าขึ้นตีนจกมีที่ใช้งานหลากหลายออกไปจากเดิมมากมาย

การจัดงาน “วันตีนจกแม่แจ่ม” ของทางอำเภอช่วยให้มีการซื้อขายและสั่งทอตีนจกตามความต้องการของตลาดมากขึ้น นับเป็นการช่วยให้เศรษฐกิจของช่างแม่แจ่มดีขึ้น ทั้งยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย

*4.1.3 ผ้าขึ้นตีนจก ของชาวหาดเสี้ยว อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย เป็นผ้าทอพื้นเมืองของชาวหาดเสี้ยว อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย เป็นที่นิยมกันว่ามีความประณีต งดงาม ต้องใช้ความพยายามและเวลาในการทออย่างมาก

วัสดุที่ใช้ในการทอนั้น ในสมัยก่อนจะใช้เส้นด้ายที่ผลิตขึ้นเอง โดยการปลูกฝ้าย นำมาทำเป็นเส้นด้ายด้วยเครื่องมือที่ตัวเอง วิธีนี้จะช้าและได้เส้นด้ายที่ไม่สม่ำเสมอ ในปัจจุบันจึงนิยมทอด้วยเส้นด้ายที่ผลิตจากโรงงาน

ผ้าขึ้นตีนจกนั้นมีลวดลายงดงามแปลกตานั้นเป็นเอกลักษณ์ของชาวหาดเสี้ยวที่คิดค้นลวดลาย 9 ลาย เรียกว่า 9 หน่วย คือลายสี่ขอ ลายแปดขอ ลายเครือร้อย ลายเครือกลาง ลายเครือใหญ่ (เหยื่อ) ลายน้ำอ่าง ลายสิบสองหน่วยตัด ลายสิบหก ลายสองห้อง ปัจจุบันได้คิดประดิษฐ์ลวดลายแปลกใหม่มากกว่าเดิม และนอกจากจะนำมาใช้เป็นผ้าถุงแล้ว ยังประยุกต์ใช้เป็นเครื่องใช้อื่นๆ อีกมากมาย เช่น เสื้อ กระโปรงแบบสากล กระเป๋า สุนัขพาสตรี เนคไท ผ้าพาดบ่า ฯลฯ

*4.1.4 ผ้าตีนจก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อเอ่ยถึงผ้าตีนจกแล้ว จังหวัดอุตรดิตถ์นับว่าไม่น้อยหน้าจังหวัดใดๆ เลย ด้วยเหตุที่ในอดีตอันยาวนานมีประชาชนอพยพมาจากที่ต่างๆ จึงนำหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองของตนเองมาใช้สอย ต่อมาเกิดการผสมผสานลวดลายของผ้าขึ้นมาใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ้าตีนจก อำเภอลับแล ซึ่งได้รับอิทธิพลของทั้งไทยยวน และไทยพวน

ผ้าตีนจก เป็นชื่อระบุงานหัตถกรรม ส่วนที่เป็นเชิง (ตีน) ของผ้าถุง (ผ้าขึ้น) ดังกล่าว ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ ตีนขึ้น (เชิง) ตัวขึ้นและเอวขึ้น ตีนขึ้น (เชิง) เป็นส่วนสำคัญที่เรียกว่า ตีนจก เพราะการจะจก (ล้วง) ฝ้ายหรือไหมให้เป็นดอกนั้น ต้องใช้ชนม่นดึงขึ้นมาทีละเส้น ตีนจกลับแลนับได้ว่ามีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง กล่าวคือประกอบด้วยลายหลัก ซึ่งจกเป็นดอกต่างๆ เช่น ดอกนกน้อย ดอกหงส์เครือ ดอก

หงส์น้อย ดอกหงส์ตระม ดอกหงส์ใหญ่ ดอกเกล็ดทะหว่า ดอกหกขอ ดอกสี่ขอ เป็นต้น อีก
ส่วนหนึ่งเป็นลายประกอบประมาณ 13 ลาย อาจกล่าวได้ว่าตีนจกกลับแล เป็นตีนจกที่มีลวด
ลายมากที่สุดก็เป็นได้

* 4.2 ผ้าแพรวา

เป็นผ้าทอมือ กรรมวิธีการทอผ้าเพื่อให้เกิดลวดลายเป็นลักษณะผสมกันระหว่าง ลายขีดกับลายจก
การทอผ้าแพรวาต้องมีหลายๆ ลวดลายอยู่ในผ้าผืนเดียวกัน ผ้าแพรวาที่มีชื่อเสียง เช่นที่ จ.กาฬสินธุ์

ผ้าไหมแพรวาเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำ
ม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผ้าที่ทอด้วยเครื่องแต่งกาย จนกระทั่งผ้าไหมแพรวาได้สร้างชื่อเสียงให้กับชาว
กาฬสินธุ์ เป็นเมืองท่องเที่ยวในด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ดังคำขวัญของจังหวัดที่ว่า “กาฬสินธุ์เมืองฟ้า
แดดสงยาง โปงลางเลิศล้ำ วัฒนธรรมผู้ไทย ผ้าไหมแพรวา” ด้วยความสำคัญของผ้าไหมจึงถือว่าเป็นศิลป
หัตถกรรมเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงประทับพระทัยจึงทรงรับ
อุปการะการทอผ้าไหมแพรวาเข้าโครงการมูลนิธิศิลปาชีพ ทรงพัฒนาการทอผ้าไหมแพรวาไปตัดฉลอง
พระองค์เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ผ้าแพรวา มักนิยมทอด้วยฝ้าย และด้ายไหม ถ้าทอด้วยด้ายฝ้าย เรียกชื่อว่า ผ้าแพรวา การที่จะทอ
ผ้าแพรวาด้วยด้ายชนิดใด ขึ้นอยู่กับว่ามีวัสดุอย่างใดอยู่ก่อนแล้ว ตามปกติไหมเป็นวัสดุที่หายากได้มายาก
และชาวอีสานถือว่า เป็นของพิเศษจะไม่นำมาใช้อย่างพร่ำเพรื่อ หรือจะไม่นำมาใช้ตกแต่งกาย เมื่อต้องการ
กระทำกิจกรรมธรรมดา เช่น การทำนา ทำสวน หรือการแต่งกายอยู่กับบ้าน คือจะใช้เฉพาะกรณีพิเศษจริงๆ
เช่น แต่งกายไปงานบุญ แต่งกายไปงานกินตอง (แต่งงาน) แต่งกายไปทำธุรกิจต่างบ้าน ฯลฯ เพราะในความ
ความรู้สึกแล้ว ชาวอีสานถือว่า “ผ้าไหม” เป็นของมีค่า เป็นความภูมิใจของเจ้าของที่ได้ใช้และบ่งบอกถึงชาติ
ตระกูล ฐานะเศรษฐกิจ ฯลฯ ของเจ้าของ และที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะถึงแม้ชาวอีสานจะเลี้ยงตัวไหมแทบทุก
หลังคาเรือนก็ตาม แต่เป็นการเลี้ยงเพียงพอใช้เล็กๆ น้อยๆ ต่างจากการปลูกฝ้าย ชาวบ้านจะปลูกจำนวน
มาก เพราะฝ้ายนำมาทำเส้นใยแล้วทอเป็นผ้าใช้สวมใส่ทำงานได้ทุกประเภทไม่ว่างานหลัก คือ ทำไร่ ทำนา
หรือการสวมใส่ไปทำบุญ เดินทางไปไหนๆ ก็อาจนุ่งผ้าที่ทอด้วยฝ้ายได้

คำว่า “ผ้าแพรวา” มีความหมายรวมกันได้แก่ “ผ้าทอเป็นผืน มีความยาวขนาด 1 วา หรือยาว 1 ช่วง
แขน”

จริงๆ แล้ว ในการทอผ้าเพื่อใช้สอยประโยชน์ ชาวอีสานจะทอให้มีขนาดความยาวติดต่อกัน ครั้งละ
หลายๆ วา คือเป็นสิบกว่าวาขึ้นไปที่เรียกว่า 1 ทูก ความยาวที่ทอผ้าแต่ละครั้งจะขึ้นอยู่กับเส้น ด้ายวัสดุที่
เป็นเส้นตั้ง หรือยืนที่เรียกว่า “เครือทูก” หลังจากนั้นก็จะเอาผ้ามาตัดออกเป็นชิ้นๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์
เช่น นำไปใช้เป็นผ้าห่ม เรียกผ้าห่มก็จะมีความยาว 2 วา นำไปใช้เป็นผ้าอูโป้ (ผ้าขาวม้า) ก็จะมี ความยาว

ประมาณ 1 วา กับอีก 1 ศอก นำไปใช้เป็นผ้าห่มตัว (ห่มเฉียง หรือห่มเบี่ยงซ้าย ห่มเฉียงนอก ฯลฯ) ก็จะมี ความยาวประมาณ 1 วา (จึงเรียกว่า ผ้าแพรวา)

ผ้าแพรวาที่เป็นผ้าห่มตัว ซึ่งเป็นของใช้สำหรับสตรี ประโยชน์ได้หลายประการ แต่ที่ใช้กันมาก คือใช้ ห่มเฉียงไหล่ (เบี่ยงแพร เบี่ยงซ้าย) ใช้รัดหน้าอก หรือเฉียงอก หรือตุ้มอก (ตุ้มเอ็ก) ใช้ปูกราบพระ ฯลฯ

* 4.3 ผ้าหางกระรอก

ผ้าหางกระรอกเป็นผ้าที่นำมาใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มที่มีความประณีตสวยงาม เป็นที่รู้จักกันดีมาแต่ โบราณ จนเป็นที่รู้จักของคนโคราชและคนทั่วไป ผ้าหางกระรอกเป็นผ้าพื้นที่มีลักษณะพิเศษซึ่งน่าจะเรียก ชื่อตามผิวสัมผัส เพราะลายที่ปรากฏบนเนื้อผ้าเป็นเส้นฝอยฟูมอดูเหมือนขนอ่อนๆ เหลือบระยับคล้ายกับ ขนของหางกระรอกแลดูสวยงามแปลกตา

วัสดุที่ใช้สำหรับทอผ้าหางกระรอก ได้แก่ เส้นใยไหมหรือเส้นใยฝ้าย ผ้าหางกระรอกที่ทอด้วยไหม เนื้อผ้ามีลักษณะละเอียด เย็นเป็นงามมีสีเหลือบดำทอด้วยพิม 2 ตะกอล สีของผ้าจะมีสีเดียวกันทั้ง 2 ด้าน แต่ ถ้าทอด้วยพิม 3 ตะกอล สีของผ้าด้านหนึ่งจะมีสีอ่อน สามารถเลือกใช้สีเข้มหรืออ่อนได้ตามความต้องการ ถ้า ใช้เส้นใยฝ้ายเนื้อผ้าจะไม่ละเอียดเป็นงามลายฝอยฟูที่ปรากฏบนเนื้อผ้า แลดูไม่ละเอียดอ่อนเท่าลายผ้าที่ทอ ด้วยไหม

กรรมวิธีในการทอผ้าหางกระรอก ใช้วิธีการเดียวกับการทอผ้าพื้นทั่วไป ต่างกันตรงไหมที่ใช้ทำเส้น พุ่ง ต้องใช้ไหม 2 เส้น นำมาตีเกลียวหรือควบด้วยวิธีปั่น เส้นพุ่ง 2 เส้นให้เป็นเส้นเดียวกัน เส้นหนึ่งจะเป็นสี ของไหมเย็น อีกเส้นหนึ่งต้องเลือกสีให้กลมกลืนเหลือบ จึงเรียกไหมนี้อีกอย่างหนึ่งว่า ไหมลูกลาย นำไปพุ่ง กับเส้นเย็น ทอออกมาเป็นเนื้อผ้า แลดูเป็นเส้นฝอยฟูเหลือบ ระบายผ้าหางกระรอกแต่ละผืนยาว กว่าผ้านุ่ง ธรรมดา 2 เท่า เพราะสมัยก่อนทอสำหรับใช้นุ่งโจกระเบน

การประยุกต์ใช้นอกจากใช้เป็นเครื่องนุ่งห่ม เช่น ใช้นุ่งโจกระเบน ตัดเสื้อพระราชทาน ตัดเครื่อง แต่งกายสตรี ฯลฯ แล้วยังใช้เป็นผ้าในพิธีกรรมต่างๆ เช่น ผ้านุ่งบวชนาค ผ้าคลุมศพ ผ้าห่อบาตร คู่บ่าวสาว บางคนใช้สำหรับเป็นผ้าไหว้ เศษผ้าที่เหลือนำไปประดิษฐ์เป็นพวงกุญแจ กระเป๋าถือ ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน ฯลฯ

ฝ้ายกคือผ้าที่มีลายฉลุ คล้ายผ้าที่ปักด้วยดิน อาจใช้เส้นใยไหม หรือเส้นใยโลหะซึ่งได้แก่ดินเงินหรือดินทองทอ ช่วยส่งลายให้เด่นให้แลดูระยิบระยับ ตระการตา บางครั้งอาจพลิกแพลงโดยใช้ไหมธรรมชาติทอสอดสลับดินเงินหรือดินทอง

การทอฝ้ายกเป็นการทอผ้าแบบดั้งเดิม ที่สลับซับซ้อนมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- การเลือกเส้นไหมรวมทั้งการฟอกและย้อมเพื่อทำเส้นไหมยืน และเส้นไหมพุ่งสอดเข้าในพื้นพิม แล้วนำพิมพร้อมกับเส้นไหมไปกางบนที่ เตรียมไว้สำหรับทอ ทำตะกอก(เขา) สำหรับทอผ้าผืน
- เก็บลายผ้าด้วยวิธีใช้ไม้ที่มีปลายโค้งมน ช้อนและข่มเส้นไหมยืนขึ้นลงทีละแถวๆ เพื่อให้ได้ลายผ้าตามต้องการ

การทอฝ้ายก เริ่มต้นด้วยการทอผ้าพื้นด้วยตะกอกผ้าพื้น ผูกตะกอกพิเศษ (เขาใหญ่) เพื่อเก็บลายผ้าไว้ และส่งลายพิเศษให้ช่างทอ การทอผ้าที่ยากที่สุด คือ ฝ้ายก ช่างทอต้องเป็นผู้มีฝีมือเยี่ยม สามารถออกแบบลายให้สีและมีความชำนาญในด้านการทอผ้าเป็นเลิศ

ตามประเพณีดั้งเดิมฝ้ายกดิน มีใช้ผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แต่เดิมนั้นฝ้ายกดินใช้เฉพาะในราชสำนักเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงในระบอบประเพณีทำให้ผู้สนใจใช้ฝ้ายกดินมากยิ่งขึ้น ความต้องการผ้าชนิดนี้จึงมีเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

* 4.6 ฝ้ายมัดหมี่

ผ้าไหมมัดหมี่เป็นผ้าพื้นบ้านอีสานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ซึ่งจะต้องมีศิลปะและมีความรู้ในเรื่องการย้อมสีเป็นอย่างดีว่า สีไหนพื้นผ้าสวยสีไหนทำลวดลาย สีไหนต้องย้อมก่อนและย้อมทีหลัง

ลวดลายมัดหมี่มีหลากหลาย เช่นเดียวกับผ้าขิด เช่น ลายหมี่น้อย หมี่ดอกแก้ว หมี่ต้นสน หมี่ข้าวหลามตัด หมี่แมงมุม หมี่เขือ ปัจจุบันมีลวดลายประยุกต์ที่สวยงามอีกมากมาย เช่น ลายเจดีย์ ลายโคมไฟ ลายเชิงเทียนคู่ ลายพญานาค ฯลฯ

ฝ้ายมัดหมี่มีกรรมวิธีการทอผ้าให้เกิดลวดลายโดยการย้อมเส้น และทอเป็นหลักโดยการย้อมเส้นไหมหรือฝ้ายให้ต่างโดยการผูกมัด ให้เกิดช่องว่าง สีไม่ติดกัน การทอมัดหมี่ต้องจัดเรียงเส้นไหม และฝ้ายให้สม่ำเสมอคงที่ และกรรมวิธีต้องเรียงลำดับก่อนหลังเพื่อให้เกิดความสวยงามถูกต้อง ลวดลายก็จำสืบทอดมาจากรบรรพบุรุษ

แหล่งทอผ้าไหมมัดหมี่ที่ขึ้นชื่อของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ (บ้านเขว้า) และสุรินทร์ (เขวาสินรินทร์) ผ้าไหมมัดหมี่อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น เป็นต้น การทำมัดหมี่ มีหลักฐานการทำอยู่ 3 แบบคือ (สุมาลย์ โทมัส อ้างแล้ว หน้า 64)

1. การทำมัดหมี่ที่มัดเส้นพุ่ง (Weft Yarn) ให้เกิดลวดลายเมื่อทอเป็นผืนผ้า
2. การทำมัดหมี่ที่มัดเส้นยืน (Warp Yarn) ให้เกิดลวดลายเมื่อทอเป็นผืนผ้า
3. การทำมัดหมี่ทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน (Double Yarns)

การทำมัดหมี่ทั้ง 3 แบบนี้พบในประเทศต่างๆ เกือบทั่วโลก แต่สำหรับเมืองไทยปกตินิยมทำมัดหมี่ด้วยการมัดเส้นยืน แต่พบหลักฐานว่าผ้าที่ทอในจังหวัด สุรินทร์เป็นผ้าที่เกิดจากการทำมัดหมี่ทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน ชื่อเรียกว่า ผ้าอันปรม (สุมาลย์ โทมัส ผ้าพุ่ง : ข้อสังเกตเกี่ยวกับผ้าทอมือในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน อ่างในผ้าไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หน้า 64 ; 2537)

4.7 ผ้าปุม

เป็นผ้าไหมทอเป็นลวดลายตาแปลกๆ เนื้อไม่เรียบ มีลายพลอมแพลม ซึ่งเกิดจากวิธีทำคือ ย้อมไหมก่อน (ลักษณะการทำคล้ายการทำผ้ามัดหมี่ ที่มีการมัดไหมเป็นลวดลาย แล้วนำไปย้อมก่อนจึงจะนำมาทอ) ส่วนใหญ่ ผ้าปุมจะเป็นสีแดง ลวดลายของผ้าจะแบ่งเป็นลายขอบริมผ้า กับลายที่ผืนผ้า ลายริมขอบผ้ามักทำเป็นลายเชิง หรือลายกรวยเชิง ริมผ้าด้านยาวเป็นลายก้านธงขนานด้วยลายแนวเส้นแดง) ต่อด้วยลายกรวยเชิงสั้นๆ ตัวผ้าปุมมักจะทอยกดอกเครือเถา ก้านแย่งทั้งผืน ลวดลายในผ้าปุมนั้นจะไม่เห็นลายเด่นชัด ผ้าชนิดนี้นิยมใช้เป็นผ้าหลวงพระราชทาน (สุมาลย์ โทมัส : ผ้าในวรรณคดี ภาพสะท้อนบทบาทของผ้าต่างประเทศในราชสำนักไทยสมัยรัตนโกสินทร์ อ่างในหนังสือผ้าไทย พิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2537 หน้า 194)

4.8 ผ้าซิด

ผ้าเกิดจากเทคนิคการทำลวดลายบนผืนผ้าด้วยวิธีการเพิ่มด้ายเส้นพุ่งพิเศษเข้าไปเหมือนจก แต่ลายซิดทำติดต่อกันตลอดหน้ากว้างของผืนผ้า ผ้าซิดมีหลายชนิดคือ ซิดหมอน ซิดต้นซิ่น และซิดหัวซิ่น ผ้าซิดที่มีชื่อเสียงเป็นของชาวผู้ไทแถบจังหวัดกาฬสินธุ์

4.9 ผ้าเกาะยอ

เป็นผ้าทอที่มีชื่อเสียงของตำบลเกาะยอที่จังหวัดสงขลา เป็นผ้ายกลายดอกงดงาม เช่น ลายดอกกรัก ลายลูกแก้ว ลายพริกไทย ลายตาหมากรุก ลายสมุก ลายข้าวหลามตัด ลายสี่เหลี่ยม ผ้าเกาะยอมีสีสันหลากหลายสวยงาม

4.10 ผ้าลายน้ำไหล

เป็นผ้าทอพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงของจังหวัดน่าน (สุมาลย์ โทมัส ; ผ้านุ่ง ข้อสังเกตเกี่ยวกับ ผ้าทอมือ ในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน หน้า 67)

สพ

และสันนิษฐานว่าการออกแบบลายนั้นพัฒนามาจากลายผ้าของชาวลื้อ และหลักฐานที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ ในคราวที่เจ้าผู้ครองนครน่านมีอำนาจ ก็จะไปกวาดต้อนผู้คนชาวลื้อมาทางตอนเหนือ แม้กระทั่งภาพจิตรกรรมฝาผนังที่วิหารวัดภูมินทร์ จังหวัดน่าน ก็เป็นช่างสกุลลื้อที่ได้วาดลวดลายผ้าขึ้นของผู้หญิงในรูปเป็นลายขึ้นลื้อทั้งหมด

ลายทอผ้าน้ำไหล ที่ดัดแปลงมาจากลายผ้าของชาวไทลื้อนั้น สมัยแรกๆ นิยมใช้ไหมเงินและไหมดำ ทอคันลายน้ำนั้น ตรงส่วนที่เป็นรอยหยักของกระแสน้ำ และจากนั้นก็ใส่ลายมุกรูปสัตว์แทรกไว้อีก เพื่อที่จะแสดงว่าผู้แรกคิดลายทอผ้าน้ำไหลนั้น ไม่ได้หยิบแบบของชาวไทลื้อมาทั้งดุ้นและบางผืนก็คันด้วยลายขึ้นป้อง

การทอผ้าลายน้ำไหลนั้น ได้พัฒนาลายออกไปเรื่อยๆ จากเอกสารของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดน่าน บันทึกไว้ว่าผ้าลายน้ำไหลที่พัฒนาใหม่นี้ นางขันแก้วสมาชิกกลุ่มแม่บ้านท่าล้อ ตำบลฝายแจ้ง อำเภอเมืองน่าน เป็นผู้คิดตั้งชื่อลายน้ำไหลสายรุ้งขึ้น โดยนำลายน้ำไหลแบบดั้งเดิม มาสอดสีหลายๆ สี เป็นสีรุ้ง และคันด้วยการเก็บมุขชนิดต่างๆ เช่น มุกลายดอกหมาก มุกลายข้าวตอก เป็นต้น

ปัจจุบันผ้าทอลายน้ำไหล ได้ออกแบบเพิ่มไปจากลายทางยาว และเป็นลายคลื่น เหมือนคันบันได มองดูเหมือนสายน้ำกำลังไหล เรียกलयนี้ว่า "ลายน้ำไหล" นับเป็นลายต้นแบบดั้งเดิม ต่อมาหยักลายน้ำไหลเป็นลายคล้ายจรวดกำลังพุ่ง เรียกกันว่าลายจรวด เมื่อนำลายน้ำไหลมาต่อกันเป็นจุด ช่องว่างตรงกลางเดิมเส้นลายขาลึกๆ แยกออกรอบตัว มองดูคล้ายดอกไม้หรือแมงมุมเรียกลายดอกไม้หรือลายแมงมุม ลายอีกแบบหนึ่งที่น่าเอาลายน้ำไหลมาประยุกต์ เป็นลายลักษณะคล้ายเจดีย์ เป็นชั้นๆ มียอดแหลมเรียกว่าลายธาตุ ส่วนลายกานันั้น เป็นลายที่ใช้เส้นด้ายหลายสีทอซ้อนกันเป็นชั้นๆ และลายใบมีดนั้นได้สอดสีด้วยสีหลายสีในผืนผ้า ดูลักษณะเหมือนใบมีดบางๆ เรียกลายใบมีดหรือลายมีดโกน เป็นต้น ลายน้ำไหลในผ้าทอที่กล่าวมานี้ ปัจจุบันเป็นลายที่กลุ่มสตรีทอผ้าจังหวัดน่าน ทอออกจำหน่ายเป็นผ้าทอน้ำไหลเมืองน่าน

4.11 ผ้าลาวโซ่ง

ลาวโซ่งหรือชาวไทดำ อาศัยในจังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันผ้าซึ่งลาวโซ่งใช้มักเป็นผ้าฝ้ายทอมือ ย้อมครามจนเป็นสีน้ำเงินเข้มเกือบดำ นำมาทอสลับลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวไทดำ ประกอบไปด้วยผ้าซิ่น หัวซิ่นหรือเชิงบน และตีนซิ่นหรือเชิงล่าง ซิ่นของไทดำจะทอเป็นลายพื้นเมือง เรียกลายแตงโมหรือแตงไทย เป็นลักษณะเฉพาะของชาวไทดำ ซึ่งคงเนื่องจากการสังสมด้านวัฒนธรรมการดำรงชีวิตด้านสังคมเกษตรกรรม

ตัวซิ่น คือส่วนที่เป็นผ้าถุงใหญ่สำหรับพันรอบตัว ต่อจากเชิงบน หรือหัวซิ่น มีสีครามและมีลายตาหมู ลายก้านกล้วย ลายตากับหรือตาคู่ และลายประ เป็นลายทางสีขาวอมฟ้า แทรกตามเส้นยืนของเสื้อผ้า เป็นระยะๆ ไป แต่ละลายเส้นห่างกันประมาณ 1.5 นิ้ว หรือ 30 เส้นด้าย ซึ่งชาวไทดำ จะเรียกลายผ้าซิ่นโดยรวมๆ ว่า ลายแตงโม หรือลายแตงไทย เท่าที่เห็นในปัจจุบันมีแบบเดียว แต่ได้พบผ้าไทดำแบบมัดหมี่สลับลวดลายอายุ 100 ปีเศษ ตกทอดมา ก็เป็นที่น่าศึกษาว่าแต่ก่อนมีลวดลายหรือไม่

หัวซิ่น หรือเชิงบน คือแถบผ้าส่วนบนของตัวซิ่น เป็นผ้าทอสีพื้น ย้อมครามเข้ม ไม่ต้องใส่ลวดลาย สีจะต้องกลืนกับตัวผ้า เป็นส่วนที่ใช้ตลบโอบเข้ากับเอวด้านซ้ายและขวาให้กระชับแนบตัวความกว้างของแถบผ้าเท่ากับความกว้างของตัวซิ่น สูงขึ้นมาจากตัวซิ่นประมาณคืบเศษๆ การต่อซิ่นผ้า ชาวไทดำจะใช้เข็มสอยด้วยมือมีฝีเข็มที่ละเอียดมาก

ตีนซิ่น หรือเชิงตีน คือส่วนของแถบผ้าชั้นล่างสุด ที่เย็บต่อจากตัวซิ่นเป็นผ้าทออย่างละเอียดแน่น และทนทาน มีลวดลายสีขาวอมฟ้า เป็นลายเส้น เรียกลายก้านกล้วยลายประหรือตากับ ตามแนวขวางตัดกับเส้นยืน โดยมีความกว้างจากที่ต่อกับตัวซิ่นเพียงประมาณ 1-2 นิ้วเท่านั้น

สำหรับเสื้อของผู้หญิงไทยดำ เรียกว่าเสื้อก้อมก็ทำด้วยผ้าย้อมครามเช่นกัน ตัดเย็บด้วยมือ ฝีเข็มละเอียดจนสามารถสวมได้ทั้งสองด้าน (มธุ อุดมเวช สุพันธ์ อุดมเวช ปราณีย์ ชุ่มน้อย ออบอวล หกสุวรรณ : ผ้าไทดำกับการอพยพ อ่างใน หนังสือผ้าไทย จัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2537 หน้า 89)

* 4.12 ผ้าไหมพุมเรียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผ้าไหมพุมเรียง เป็นงานศิลปหัตถกรรมที่ทำกันในกลุ่มหมู่บ้านชาวไทยมุสลิม ที่ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา แต่เดิมชาวไทยมุสลิมพุมเรียงทอผ้าสำหรับใช้เองในครอบครัว ในงานแต่งงานหรือทำพิธีสู่หรีอ ซึ่งจะเห็นได้ว่าแต่ละครอบครัวจะมีกี่กระตุกอยู่แทบทุกบ้าน แต่ภายหลังเมื่อมีความต้องการมากขึ้น จึงผลิตออกจำหน่ายเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน

การผลิตผ้าไหมพรมเรียง ใช้เส้นไหมญี่ปุ่นที่สั่งซื้อจากกรุงเทพฯ เพราะทอง่าย ราคาเขาและพื้นผ้าเรียบไม่เป็นปุ่มปมแต่เดิมจะใช้ทอด้วยเครื่องมือทอ แต่ระยะหลังนิยมทอด้วยกี่กระตุก ซึ่งทอได้รวดเร็วกว่า ลวดลายเก่าซึ่งเป็นลายดั้งเดิมที่นิยมกันมาแต่เก๋าก่อน เช่น ลายยกเบ็ด ลายดอกพิกุล และลายนพเก้า สำหรับลายยกเบ็ดหาดูได้ยากมากในปัจจุบัน เพราะคนเฒ่าคนแก่ที่ทอได้โดยใช้เครื่องมืออยู่น้อยมาก และส่วนใหญ่เลิกทำไปแล้ว ลวดลายที่นิยมทอกันในปัจจุบัน ได้แก่ ลายราชวัตร ลายก้านต่อดอก ลายผ้ายกเชิงครุฑ ลายดอกพิกุล และลายนพเก้า

ผ้าไหมพรมเรียงที่ทอเสร็จแล้วมักทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ผ้านุ่ง เสื้อ เนคไทด์ กระเป๋าถือ กรอบรูป พวงกุญแจ หรือเครื่องตกแต่งบ้าน ผู้ทำเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนมักจะส่งขายที่กรุงเทพฯ หรือที่ตลาดใหญ่ราคาผ้าไหมพรมเรียงมีต่างๆ กันตั้งแต่ราคา 100-4,000 บาท

* 4.13 ผ้าปาเต๊ะ จังหวัดยะลา

คำว่าปาเต๊ะ เป็นภาษามลายู ส่วนคำว่าบาติก เป็นภาษาอินโดนีเซีย

ปาเต๊ะมาจากคำว่า บาติก เป็นภาษาอินโดนีเซีย ใช้เรียกผ้าที่เขียนลวดลาย ด้วยเทียน (Wax writing) หมายถึงผ้าที่เขียนด้วยขี้ผึ้งและย้อมสีสีจะไม่ซึมเข้าไปในบริเวณที่เขียน หรือกันด้วยขี้ผึ้ง ถ้าต้องการหลายสีต้องอาศัยวิธีย้อมหลายครั้ง ตลอดจนระบายสีในบางส่วน จึงจะได้ผ้าที่มีลวดลายสวยงาม

แหล่งกำเนิดของผ้าปาเต๊ะ มีการทำปาเต๊ะในชวา อินเดีย จีน แต่ละแห่งจะมีวิธีการแตกต่างกันเล็กน้อย โดยเฉพาะที่เกาะชวากการทำผ้าปาเต๊ะที่มีเทคนิคสูงมากโดยเฉพาะลวดลาย การย้อมสี ตลอดจนเนื้อผ้า อินโดนีเซียจึงได้รับการยกย่องว่าเป็นปาเต๊ะชั้นสูง (Classical Batik)

จังหวัดยะลารู้จักการทำผ้าบาติกลายเขียน (Hand draw Batik) ซึ่งได้รับเทคนิควิธีทำมาจากอินโดนีเซียผ่านทางมาเลเซียมาอีกทอดหนึ่ง มีขั้นตอนการทำ 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การเตรียมผ้า ตัดขนาดของผ้าให้ตรงกับวัตถุประสงค์ และซักล้างผ้าให้ปราศจากสารตกแต่ง รีดผ้าให้เรียบ นำมาปูลงบนกรอบไม้สี่เหลี่ยม

ขั้นที่ 2 เตรียมเทียน ต้มเทียนให้ร้อนพอสมควร เพื่อจะพิมพ์ลายหรือเขียน ความร้อนของเทียนควร จะสม่ำเสมอ ถ้าเย็นเกินไปเทียนจะไม่ทะลุผ้าด้านหลัง

ขั้นที่ 3 เขียนลายลงบนผ้า และระบายสีลงบนผ้าในกรณีที่ต้องการให้ผ้านั้นมีหลายสี เมื่อสีแห้งแล้วจึงปิดเทียนทับ พร้อมทั้งจะย้อมต่อการปิดเทียนทับบริเวณที่แต้มสีนี้ เมื่อนำผ้าลงย้อมสีจะไม่ติดในบริเวณนี้

ขั้นที่ 4 การย้อมสีที่นำมาย้อมใช้สี Naphthol การผสมสีแยกเป็น 2 ขั้นตอน คือผสมตัวสีกับผสมเกลือ กรรมวิธีในการย้อมนำผ้าที่ต้องการนั้นลงย้อมในอ่างตัวสี รอให้น้ำสีหยดลงในอ่างย้อมให้หมดแล้วจึงนำไปย้อมในอ่างเกลือ ผ้าก็จะปรากฏสีตามต้องการ หลังจากนั้นก็นำผ้าไปต้มเพื่อให้ขี้ผึ้งละลาย แล้วต้ม

ด้วยน้ำโซดา ต้มเพื่อล้างขี้ผึ้งออกให้หมดแล้วล้างน้ำสะอาด หลังจากนั้นนำผ้าไปแช่ยา กันสติกประมาณ 1 ชั่วโมง จึงยกขึ้นล้างน้ำให้สะอาดผึ่งลมให้แห้ง หลังจากนั้นจึงรีดและทับให้เรียบเพื่อจำหน่ายต่อไป

ผ้าบาติกสามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้หลายชนิด เช่น เครื่องนุ่งห่ม ผ้าเช็ดหน้า ผ้าปูโต๊ะ หมวก กระเป๋าถือ ผ้าคลุมเตียง กล่องใส่กระดาษ เป็นต้น ผ้าปาเต๊ะลายเขียนดังกล่าวเป็นงานหัตถกรรมที่ควรส่งเสริม เพราะเป็นงานที่แสดงออกของศิลปะและลวดลายที่ประณีตงดงาม

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสุ่มตัวอย่าง
3. การเก็บข้อมูล
4. สถานที่ทำการวิจัยหรือเก็บข้อมูล
5. อุปกรณ์การวิจัย
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การสำรวจความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทยครั้งนี้ ใช้เทคนิคการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ กล่าวคือ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคอายุ 15 ปีขึ้นไปในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus- Group Interview) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ รวมทั้งใช้เทคนิคเดียวกันนี้ในการสัมภาษณ์กลุ่ม ผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทยด้วย ดังมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย
2. กลุ่มผู้บริโภคชาวไทย
3. กลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย ซึ่งเป็นผู้ประกอบการรายย่อยและรายใหญ่
2. กลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทย
3. กลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่เป็นนักท่องเที่ยว
4. กลุ่มผู้บริโภคอายุ 15 ปีขึ้นไปในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

2. การสุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคชาวไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบ Stratified Random Sampling ตามเขตพื้นที่ใน กรุงเทพฯ และปริมณฑล กำหนดจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 จากนั้นกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้วิธีแบบโควตา (Quota Sampling) ในแต่ละกลุ่มอายุของประชากร ดังนี้

อายุ 15-25 ปี	จำนวน	120	คน
อายุ 26-35 ปี	จำนวน	120	คน
อายุ 36-45 ปี	จำนวน	120	คน
อายุ 46-55 ปี	จำนวน	120	คน
สูงกว่า 55 ปีขึ้นไป	จำนวน	120	คน

ขั้นที่ 3 สำหรับการกำหนดขนาดของตัวอย่างที่เลือกในแต่ละเขต มีหลักในการกำหนดดังนี้

จำนวนตัวอย่างในแต่ละเขต กำหนดโดยอาศัยตารางสำเร็จรูป Taro Yamane ที่ความเชื่อมั่น 95 % โดยยินยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนไม่เกิน ± 5 ($E=0.5$) และได้ขนาดตัวอย่างในแต่ละเขต ดังนี้คือ

เขตกรุงเทพฯ ด้านเหนือ	100	คน
เขตกรุงเทพฯ ด้านใต้	100	คน
เขตกรุงเทพฯ ด้านตะวันออก	100	คน
เขตกรุงเทพฯ ด้านตะวันตก	100	คน
เขตปริมณฑล	200	คน
รวม	600	คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้กระจายเก็บข้อมูลตามห้างสรรพสินค้า ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยกระจายตามสี่มุมเมือง กำหนดขนาดตัวอย่างกรุงเทพฯ 400 คน และปริมณฑล 200 คน

สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย และกลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศ สุ่มตัวอย่างมาร่วมการสัมภาษณ์กลุ่ม โดยหลักให้กลุ่มที่ร่วมสัมภาษณ์มีคุณสมบัติตามต้องการ (Purposive Sampling) และมีจำนวนไม่มากเกินไปนัก เพื่อให้กลุ่มได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในเชิงลึก โดยมีผู้ดำเนินการสัมภาษณ์เป็นผู้เปิดประเด็นให้แต่ละท่านร่วมกันแสดงความคิดเห็น การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษา 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย ซึ่งเป็นผู้ประกอบการรายย่อย และรายใหญ่

- กลุ่มที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภครซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
กลุ่มที่ 3 เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภครชาวต่างประเทศซึ่งพำนักอยู่ในประเทศไทย

3. การเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูล 2 ลักษณะคือ

1. เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus-Group Interview) จากกลุ่มประชากร 3 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย กลุ่มผู้บริโภครชาวต่างประเทศที่เป็นนักท่องเที่ยว และชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทย
2. เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว (Face-to-Face Interview) โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคร ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ด้วยแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 5 ส่วนคือ

- 1) ข้อมูลส่วนตัว
- 2) ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย
- 3) พฤติกรรมการรับข่าวสารของผู้บริโภคร
- 4) ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับผ้าไทยของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5) ความต้องการของผู้บริโภครที่มีต่อผ้าไทย

4. สถานที่ทำการวิจัยหรือเก็บข้อมูล

- 4.1 สถานที่ที่ใช้ในการจัดสัมภาษณ์กลุ่มได้ใช้สถานที่โรงแรมในเขต กรุงเทพฯ
- 4.2 การเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคร ได้เก็บข้อมูลตามห้างสรรพสินค้าในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยกระจายตามสี่มุมเมือง

5. อุปกรณ์การวิจัย

ใช้แบบสอบถาม และเทปบันทึกเสียงสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่ม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย สำหรับการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวไทย ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ในส่วนที่เป็นข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บทที่ 4

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ผลิต และผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย

- ส่วนที่ 1 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวไทย
- ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus-Group Interview)

บทที่ 4

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย ในบทที่ 4 นี้จะนำเสนอผลการสำรวจใน 2 ส่วนคือ

ส่วนแรก จะนำเสนอผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวไทยในประเด็นต่างๆ 5 ประเด็นด้วยกันคือ

- ประเด็นที่หนึ่ง ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
- ประเด็นที่สอง ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยของกลุ่มตัวอย่าง
- ประเด็นที่สาม ความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย
- ประเด็นที่สี่ พฤติกรรมการรับข่าวสารของผู้บริโภค
- ประเด็นที่ห้า การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทย

ส่วนที่สอง เป็นการนำเสนอผลการสัมภาษณ์กลุ่ม 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริโภคซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กลุ่มผู้บริโภครวมชาวต่างประเทศซึ่งพำนักในประเทศไทย และกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย

ส่วนที่ 1 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวไทย

ประเด็นที่หนึ่ง ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง (จากตารางที่ 1)

จากตารางที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเพศหญิงมากกว่าชาย คือเป็นหญิงร้อยละ 77 และเป็นชายร้อยละ 18 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 49.83 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา/ปวชร้อยละ 19.83 และระดับอนุปริญญา/ปวส ร้อยละ 16.17 สำหรับอาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทมากที่สุดร้อยละ 27 รองลงมาคือรับราชการร้อยละ 23.17 และเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 22.50 ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจครั้งนี้ผู้วิจัยสุ่มสำรวจจากกลุ่มอายุ ต่าง ๆ กล่าวคือกลุ่มอายุ 15-25 ปี กลุ่มอายุ 25-35 ปี กลุ่มอายุ 36-45 ปี กลุ่มอายุ 46- 55 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปีจำนวนกลุ่มละ 120 คนเท่า ๆ กัน

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลส่วนตัวของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ												
ชาย	23	19.17	29	24.17	21	17.50	20	16.67	15	12.50	108	18.00
หญิง	94	78.33	89	74.17	93	77.50	95	79.17	91	75.83	462	77.00
ไม่ระบุ	3	2.50	2	1.67	6	5.00	5	4.17	14	11.67	30	5.00
การศึกษา												
ต่ำกว่ามัธยม	8	6.67	2	1.67	5	4.17	4	3.33	8	6.67	27	4.50
ศึกษา												
มัธยม	28	23.33	12	10.00	22	18.33	31	25.83	26	21.67	119	19.83
ศึกษา/ปวช.												
อนุ	26	21.67	19	15.83	13	10.83	18	15.00	21	17.50	97	16.17
ปริญญา/ปวส.												
ปริญญาตรี	55	45.83	76	63.33	63	52.50	54	45.00	51	42.50	299	49.83
ปริญญาโท	2	1.67	10	8.33	12	10.00	9	7.50	5	4.17	38	6.33
สูงกว่าปริญญาโท	-	-	1	0.83	1	0.83	1	0.83	3	2.50	6	1.00
อื่นๆ	1	0.83	-	-	4	3.33	3	2.50	6	5.00	14	2.33
อาชีพ												
ข้าราชการ	12	10.00	21	17.50	26	21.67	33	27.50	47	39.17	139	23.17
พนักงานรัฐ	21	17.50	25	20.83	38	31.67	33	27.50	18	15.00	135	22.50
วิสาหกิจ												
พนักงานบริษัท	28	23.33	55	45.83	36	30.00	24	20.00	19	15.83	162	27.00
แม่บ้าน	5	4.17	4	3.33	4	3.33	11	9.17	15	12.50	39	6.50
ประกอบธุรกิจ	3	2.50	3	2.50	8	6.67	9	7.50	8	6.67	31	5.17
ส่วนตัว.												
นิสิตนักศึกษา	39	32.50	1	0.83	1	0.83	1	0.83	-	-	42	7.00
ครู-อาจารย์	-	-	-	-	2	1.67	5	4.17	-	-	7	1.17
รับจ้างทั่วไป	7	5.83	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1.17
ลูกจ้าง	1	0.83	4	3.33	1	0.83	-	-	-	-	6	1.00
ค้าขาย	1	0.83	-	-	1	0.83	-	-	2	1.67	4	0.67
อื่นๆ	3	2.50	7	5.83	3	2.50	4	3.33	5	4.17	22	3.67
รวม	120	20.00	120	20.00	120	20.00	120	20.00	120	20.00	600	100.0

ประเด็นที่สอง ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยของกลุ่มตัวอย่าง (จากตารางที่ 2-21)

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามเพื่อประเมินความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความหมายของผ้าไทยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับความหมายของผ้าไทยร้อยละ 80.50 ที่เหลือตอบได้ไม่ถูกต้องและสำหรับคำถามเกี่ยวกับพัฒนาการของผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 27.00 คิดว่ามีพัฒนาการมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ร้อยละ 23.17 คิดว่ามีมาตั้งแต่สมัยทราวดี และร้อยละ 22.50 คิดว่ามีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย มีผู้คิดว่ามีพัฒนาการสมัยรัตนโกสินทร์เพียงร้อยละ 6.50

และจากการสอบถามในรายละเอียดลงไปถึงความรู้ที่มีต่อผ้าไทยแต่ละชนิดโดยการสอบถามเกี่ยวกับความรู้จัก และความรู้เกี่ยวกับแหล่งที่มาของผ้าไทยแต่ละชนิด พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้จักผ้าไทยแต่ละชนิดแตกต่างกันดังต่อไปนี้

- **ผ้าไหม** กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่ารู้จักผ้าไหมมีถึงร้อยละ 93.00 มีผู้ไม่รู้จักเพียงร้อยละ 7 อย่างไรก็ตามผู้ที่ระบุว่าทราบแหล่งที่มาซึ่งมีจำนวน 413 คนนั้นได้ระบุแหล่งที่มาของผ้าไหมหลากหลาย ส่วนใหญ่ระบุว่า แหล่งที่มาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 53.03 รองลงมาคือระบุว่าภาคเหนือร้อยละ 32.69
- **ผ้ามัดหมี่** กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่ารู้จักผ้ามัดหมี่มีร้อยละ 76.50 และผู้ไม่รู้จักมีร้อยละ 23.50 ในจำนวน 306 คนของผู้ที่ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้ามัดหมี่ระบุว่ามีที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุดร้อยละ 50.00 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ระบุมาเป็นชื่อจังหวัดมีร้อยละ 17.32 ระบุว่า ที่มาของผ้ามัดหมี่คือจังหวัดลพบุรี
- **ผ้าขิดตีนจก** กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่ารู้จักผ้าขิดตีนจกมีร้อยละ 53.67 และผู้ระบุว่าไม่รู้จักมีร้อยละ 46.33 ในจำนวน 193 คนของผู้ที่ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าชนิดดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่ได้ระบุแหล่งที่มาของผ้าขิดตีนจกว่ามีที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 44.04 รองลงมาคือภาคเหนือ ร้อยละ 21.24 สำหรับผู้ที่ระบุมาเป็นจังหวัดพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 13.99 ระบุแหล่งที่มาของผ้าขิดตีนจกว่ามาจากจังหวัดสุโขทัย
- **ผ้าขิดนยก** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าไม่รู้จักผ้าขิดนยกถึงร้อยละ 66.17 และมีผู้รู้จักเพียงร้อยละ 33.83 ในจำนวน 103 คนของผู้ที่ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าขิดนยกระบุว่าแหล่งที่มาของผ้าขิดนยกคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 46.60
- **ผ้าจก** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าไม่รู้จักผ้าจกร้อยละ 67.50 และมีผู้รู้จักเพียงร้อยละ 32.50 ในจำนวน 86 คนผู้ที่ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าจก ระบุว่าแหล่งที่มาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 41.86 และภาคเหนือร้อยละ 29.07
- **ผ้าแพรวา** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าไม่รู้จักผ้าแพรวาร้อยละ 52.50 และร้อยละ 47.50 ระบุว่ารู้จัก ในจำนวน 172 คนของผู้ที่ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าแพรวาได้

ระบุว่าแหล่งที่มาของผ้าแพรวาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 33.14 และร้อยละ 26.16 ระบุว่าแหล่งที่มาของผ้าแพรวาคือจังหวัดกาฬสินธุ์

- **ผ้าย้อมคราม** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่ารู้จักผ้าย้อมครามร้อยละ 75.50 มีเพียงร้อยละ 24.50 ระบุว่าไม่รู้จัก ในจำนวน 341 คนผู้ตอบว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าย้อมครามได้ระบุแหล่งที่มาของผ้าย้อมครามว่าอยู่ในภาคเหนือร้อยละ 48.97 และระบุว่า เป็นจังหวัดแพร่ ร้อยละ 33.72
- **ผ้าขิด** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าไม่รู้จักผ้าขิดร้อยละ 64.00 มีผู้รู้จักเพียงร้อยละ 36.00 ในจำนวน 115 คนของผู้ทราบแหล่งที่มาได้ระบุแหล่งที่มาของผ้าขิดว่ามาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 50.43 และระบุว่ามาจากภาคเหนือร้อยละ 19.13
- **ผ้าเกาะยอ** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่ารู้จักผ้าเกาะยอ ร้อยละ 57.00 มีผู้ไม่รู้จักร้อยละ 43.00 ในจำนวน 265 คนของผู้ทราบแหล่งที่มาได้ระบุแหล่งที่มาของผ้าเกาะยอว่ามาจากภาคใต้ ร้อยละ 33.96 จังหวัดที่ระบุว่าเป็นที่มาของผ้าเกาะยอคือจังหวัดสงขลา ร้อยละ 33.96
- **ผ้าหางกระรอก** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าไม่รู้จักผ้าหางกระรอกร้อยละ 64.67 มีผู้ระบุว่ารู้จักร้อยละ 35.33 ในจำนวน 55 คนของผู้ทราบแหล่งที่มาได้ระบุแหล่งที่มาของผ้าหางกระรอกคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 21.82 ภาคกลางร้อยละ 20.00
- **ผ้าปุม** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้จักผ้าปุมถึงร้อยละ 83.17 มีผู้รู้จักเพียงร้อยละ 16.83 ส่วนใหญ่ของผู้รู้จักอยู่ในกลุ่มคนอายุมากกว่า 55 ปี ทั้งนี้กลุ่มที่ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าปุมจำนวน 19 คนระบุว่ามีที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 31.58 รองลงมาคือเขมร ร้อยละ 26.32
- **ผ้าลาวโซ่ง** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้จักผ้าลาวโซ่ง ถึงร้อยละ 72.00 มีผู้รู้จักเพียงร้อยละ 27.83 ในจำนวน 91 คนของผู้ที่ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าลาวโซ่งระบุว่ามีที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 26.37 จังหวัดราชบุรีร้อยละ 17.58
- **ผ้าลายน้ำไหล** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้จักผ้าลายน้ำไหล ร้อยละ 59.67 มีผู้รู้จักร้อยละ 40.33 ในจำนวน 138 คนของผู้ที่ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าลายน้ำไหลระบุว่ามาจากจังหวัดน่าน ร้อยละ 35.51
- **ผ้าพิมพ์ไหมพัสดร์** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้จักผ้าพิมพ์ไหมพัสดร์ร้อยละ 69.50 มีผู้รู้จักร้อยละ 30.50 ในจำนวน 103 คนของผู้ที่ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าพิมพ์ไหมพัสดร์ระบุว่ามีแหล่งที่มาจาก หัวหินร้อยละ 27.16 และ จากประจวบคีรีขันธ์ร้อยละ 20.39

- ผ้าลายม่านเมฆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้จักรั้วผ้าลายม่านเมฆ ร้อยละ 85.83 มีผู้รู้จักเพียงร้อยละ 14 ในจำนวนนี้มีผู้ระบุว่าทราบแหล่งที่มาเพียง 17 คนโดย 5คนระบุว่า เป็นภาคกลาง และระบุว่ามาจากจังหวัดเพชรบุรี 3 คน
- ผ้าไสร้ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักผ้าไสร้งร้อยละ 56.50 มีผู้ไม่รู้จักรั้วเพียงร้อยละ 43.50 อย่างไรก็ตามมีผู้ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าไสร้งเพียง 175 คนในจำนวนนี้ ร้อยละ 64.00 ระบุว่ามิที่มาจากภาคใต้และ ร้อยละ 13.14 ระบุว่ามาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ผ้าฝ้ายทอมือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักผ้าฝ้ายทอมือ ร้อยละ 53.00 มีผู้ไม่รู้จักรั้ว ร้อยละ 47.00 ในจำนวนนี้มีผู้ระบุว่าทราบแหล่งที่มาของผ้าฝ้ายทอมือจำนวน 174 คน โดยร้อยละ 35.63 ระบุว่าแหล่งที่มาของผ้าฝ้ายคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมา คือภาคเหนือร้อยละ 33.33

โดยสรุปจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักผ้าไทยชนิดต่าง ๆ มากนัก กลุ่มตัวอย่างรู้จักผ้าเหล่านี้เกินร้อยละ 50 เพียง 7 ชนิดคือ ผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ ผ้าขึ้นดินจก ผ้าข้อมคราม ผ้าเกาะยอ ผ้าไสร้ง และผ้าฝ้ายทอมือ

สำหรับผ้าขึ้นยก ผ้าจก ผ้าแพรวา ผ้าขิด ผ้าหางกระรอก ผ้าปุม ผ้าลาวโซ่ง ผ้าลายน้ำไหล ผ้าพิมพ์ไหมพัสดร์ ผ้าลายม่านเมฆ ผ้ายกดอก เป็นผ้าซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้จักรั้ว นอกจากนั้นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับแหล่งที่มาของผ้าชนิดต่าง ๆ นั้นมีกลุ่มตัวอย่างที่ทราบแหล่งที่มาของผ้าต่าง ๆ เกินร้อยละ 50 เพียง 3 ชนิดคือ ผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ และผ้าข้อมคราม เท่านั้นสำหรับผ้าชนิดอื่น ๆ มีผู้ระบุว่าทราบ แหล่งที่มาน้อยมาก

ตารางที่ 2 แสดงความรู้เกี่ยวกับความหมายของผ้าไทย

ความหมายของผ้าไทย	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	มากกว่า 55 ปี	รวม
ผ้าที่ทำจากวัสดุธรรมชาติและ ออกแบบโดยความคิดของคนไทย	96 (80.00%)	96 (80.00%)	102 (85.00%)	98 (81.67%)	91 (75.83%)	483 (80.50%)
ผ้าที่ออกแบบโดยความคิดของคนไทย แต่วัสดุที่ใช้อาจไม่ได้ทำจากธรรมชาติ	12 (10.00%)	11 (9.17%)	8 (6.67%)	5 (4.17%)	13 (10.83%)	49 (8.17%)
ผ้าทอจากวัสดุใดก็ตาม ที่แสดงสัญลักษณ์ความเป็นไทย	13 (10.83%)	12 (10.00%)	13 (10.83%)	18 (15.00%)	13 (10.83%)	69 (11.50%)
ไม่ระบุ	-	1 (0.83%)	-	1 (0.83%)	7 (5.83%)	9 (1.50%)

ตารางที่ 3 แสดงความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของผ้าไทย

พัฒนาการตั้งแต่	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สมัยทวาราวดี	27	10.00	42	17.50	36	21.67	31	27.50	39	39.17	175	23.17
สมัยกรุงสุโขทัย	40	17.50	39	20.83	52	31.67	41	27.50	42	15.00	214	22.50
สมัยกรุงศรีอยุธยา	26	23.33	21	45.83	20	30.00	21	20.00	16	15.83	104	27.00
สมัยรัตนโกสินทร์	17	4.17	10	3.33	7	3.33	13	9.17	9	12.50	56	6.50
ไม่ระบุ	10	2.50	8	2.50	6	6.67	14	7.50	14	6.67	52	5.17

ตารางที่ 4 แสดงการรู้จักผ้าไหม และการทราบแหล่งที่มาของผ้าไหม

การรู้จัก	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 ปีขึ้นไป		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	10	2.82	7	5.83	9	7.50	11	9.17	5	4.17	42	7.00
รู้จัก	311	97.17	113	94.17	131	92.50	109	90.83	117	95.83	558	93.00
- ไม่ทราบ	26	26.32	27	23.89	26	24.47	26	23.85	30	26.92	145	25.99
- ทราบ	74	23.18	86	76.11	95	85.53	83	76.15	87	76.01	413	74.01
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	27	23.16	44	51.16	54	56.84	45	54.22	36	37.66	219	53.03
ภาคเหนือ	15	26.01	29	33.72	31	42.88	31	37.35	31	36.47	135	32.69
เชียงใหม่	5	3.04	5	5.81	6	8.26	6	7.23	5	11.16	32	7.75
ขอนแก่น	5	2.81	6	6.98	7	8.76	8	9.64	8	8.41	30	7.26
นครราชสีมา	4	1.69	4	4.65	5	6.42	5	6.02	5	2.71	24	5.81
ชัยภูมิ	2	1.13	2	2.33	3	3.72	6	7.23	3	2.61	21	5.08
ตัวไหม	2	1.43	3	3.49	2	2.11	2	2.41	-	-	9	2.18
อุดรธานี	3	4.89	-	-	3	3.16	2	2.41	-	-	8	1.94
ภาคกลาง	-	-	2	2.33	2	3.11	1	1.20	-	-	6	1.45
ทุกภาคทั่วประเทศไทย	1	-	1	1.16	2	2.11	3	3.61	-	-	6	1.45
สุรินทร์	2	3.13	1	1.16	-	-	2	2.41	2	1.18	6	1.45
ต้นหม่อน	2	1.16	-	-	1	1.05	1	1.20	-	-	4	0.97
อุบลราชธานี	1	1.56	1	1.16	-	-	2	2.41	-	-	4	0.97
ภาคใต้	-	-	-	-	1	1.05	-	-	2	2.35	3	0.73
ลำปาง	-	-	1	1.16	-	-	1	1.20	-	-	3	0.73
กาฬสินธุ์	-	-	1	1.16	-	-	-	-	1	1.05	2	0.48
จีน	-	-	1	1.16	-	-	-	-	1	1.16	2	0.48
เชียงราย	-	-	1	1.16	-	-	-	-	-	-	2	0.48
มหาสารคาม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.48
ร้อยเอ็ด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.48
สกลนคร	-	-	-	-	-	-	1	1.20	-	-	2	0.48
อุดรดิตต์	-	-	1	1.16	-	-	-	-	-	-	2	0.48
อินชาน อินเดีย	-	-	-	-	-	-	2	2.41	-	-	2	0.48
อื่นๆ	-	-	4	4.65	-	-	-	-	-	-	10	2.42

ตารางที่ 5 แสดงการรู้จักผ้ามัดหมี่ และการทราบแหล่งที่มาของผ้ามัดหมี่

การรู้จัก	จำนวน	ร้อยละ	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		รวม	จำนวน	ร้อยละ
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ไม่รู้จัก			21	17.50			30	25.00		141	23.50
รู้จัก			99	82.50			90	75.00		459	76.50
- ไม่ทราบ			33	33.33			19	21.11		153	33.33
- ทราบ			66	66.67			71	78.89		306	66.67
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			32	48.48			34	47.89		153	50.00
ลพบุรี			10	15.15			17	23.94		53	17.32
ภาคเหนือ			9	13.64			4	5.63		21	6.86
ขอนแก่น			3	4.55			5	7.04		19	6.21
ชัยภูมิ			1	1.52			2	2.82		17	5.56
นครราชสีมา			2	3.03			2	2.82		16	5.23
ภาคกลาง			2	3.03			3	4.23		15	4.90
อุดรธานี			-	-			3	4.23		7	2.29
สกลนคร			2	3.03			-	-		5	1.63
สุโขทัย			-	-			3	4.23		3	0.98
ทุกภาคทั่วประเทศไทย			1	1.52			-	-		3	0.98
อุดรดิตถ์			1	1.52			-	-		3	0.98
กาฬสินธุ์			-	-			1	1.41		2	0.65
เชียงใหม่			1	1.52			-	-		2	0.65
ผาย			1	1.52			1	1.41		2	0.65
ลำปาง			-	-			-	-		2	0.65
อื่นๆ			5	7.58			6	8.45		15	4.90

ตารางที่ 6 แสดงการรู้จักผ้าขึ้นตีนจกและการทราบแหล่งที่มาของผ้าขึ้นตีนจก

การรู้จัก	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 ปีขึ้นไป		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	60	50.00	61	23.00	50	41.67	-	-	278	46.33
รู้จัก	60	50.00	69	25.00	70	58.33	-	-	322	53.67
- ไม่ทราบ	25	41.67	26	9.30	19	27.14	-	-	129	40.06
- ทราบ	35	58.33	43	15.70	51	72.86	-	-	193	59.94
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	17	48.57	14	5.15	26	50.98	-	-	85	44.04
ภาคเหนือ	5	14.29	16	5.94	10	19.61	-	-	41	21.24
สุโขทัย	3	8.57	3	1.10	10	19.61	-	-	27	13.99
เชียงใหม่	4	11.43	3	1.10	2	3.92	-	-	9	4.66
แพร่	2	5.71	2	0.73	-	-	-	-	8	4.15
ขอนแก่น	1	2.86	-	-	1	1.96	-	-	7	3.63
น่าน	3	8.57	-	-	-	-	-	-	4	2.07
ภาคกลาง	-	-	-	-	1	1.96	-	-	3	1.55
ชัยนาท	-	-	-	-	1	1.96	-	-	3	1.55
ลำปาง	-	-	-	-	1	1.96	-	-	3	1.55
ทวารวดี	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.04
พิจิตร อุทัยธานี	-	-	-	-	2	3.92	-	-	2	1.04
ภาคใต้	-	-	-	-	1	1.96	-	-	2	1.04
ยโสธร	1	2.86	-	-	-	-	-	-	2	1.04
ราชบุรี	1	2.86	-	-	-	-	-	-	2	1.04
สวรรคโลก	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.04
อุดรดิตถ์	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.04
อื่นๆ	3	8.57	-	-	4	7.84	-	-	12	6.22

ตารางที่ 7 แสดงการรู้จักผ้าขึ้นยอกและการทราบแหล่งที่มาของผ้าขึ้นยอก

การรู้จัก	จำนวน	ร้อยละ	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		จำนวน	ร้อยละ	รวม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก			85	70.83			72	60.00			397	66.17
รู้จัก			35	29.17			48	40.00			203	33.83
- ไม่ทราบ			17	48.57			22	45.83			100	49.26
- ทราบ			18	51.43			26	54.17			103	50.74
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			12	66.67			11	42.31			48	46.60
ภาคเหนือ			3	16.67			10	38.46			28	27.18
ภาคกลาง			1	5.56			1	3.85			10	9.71
เชียงใหม่			-	-			2	7.69			6	5.83
สุโขทัย			1	5.56			1	3.85			5	4.85
ขอนแก่น			-	-			-	-			3	2.91
นครราชสีมา			-	-			-	-			2	1.94
หนองคาย			-	-			-	-			2	1.94
ลำปาง			-	-			-	-			2	1.94
จตุรดิตถ์			1	5.56			-	-			2	1.94
จุมลราชธานี			1	5.56			-	-			2	1.94
อื่นๆ			1	5.56			3	11.54			8	7.77

ตารางที่ 8 แสดงการรู้จักผ้าจกและการทราบแหล่งที่มาของผ้าจก

การรู้จัก	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 ปีขึ้นไป		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	39	78.00	85	70.83	78	65.00	82	68.33	80	66.67	405	67.50
รู้จัก	11	22.00	35	29.17	40	33.33	38	31.67	40	33.33	195	32.50
- ไม่ทราบ	7	14.00	24	68.57	16	40.00	15	39.47	12	30.00	109	55.90
- ทราบ	4	8.00	11	31.43	24	60.00	23	60.53	28	70.00	86	44.10
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1	2.00	6	54.55	9	22.50	12	52.17	10	25.00	36	41.86
ภาคเหนือ	1	2.00	3	27.27	5	12.50	5	21.74	4	10.00	25	29.07
สุโขทัย	1	2.00	2	18.18	3	7.50	3	13.04	1	2.50	8	9.30
เชียงใหม่	1	2.00	-	-	1	2.50	2	8.70	2	5.00	6	6.98
ขอนแก่น	1	2.00	1	9.09	3	7.50	-	-	1	2.50	5	5.81
แพร่	1	2.00	-	-	1	2.50	-	-	2	5.00	4	4.65
อุดรดิตถ์	1	2.00	-	-	1	2.50	3	13.04	1	2.50	3	3.49
นครพนม	1	2.00	-	-	1	2.50	-	-	1	2.50	2	2.33
ลพบุรี	1	2.00	-	-	1	2.50	1	4.35	1	2.50	2	2.33
สกลนคร	1	2.00	-	-	1	2.50	1	4.35	1	2.50	2	2.33
อุดรธานี	1	2.00	-	-	1	2.50	-	-	1	2.50	2	2.33
อื่นๆ	1	2.00	1	9.09	1	2.50	2	8.70	1	2.50	6	6.98

ตารางที่ 9 แสดงการรู้จักผ้าแพรวา และการทราบแหล่งที่มาของผ้าแพรวา

การรู้จัก	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	67	55.83			59	49.17	315	52.50
รู้จัก	53	44.17	63	52.50	61	50.83	285	47.50
- ไม่ทราบ	26	49.06	10	20.00	22	36.07	113	39.65
- ทราบ	27	50.94	43	79.00	39	63.93	172	60.35
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6	22.22			17	43.59	57	33.14
กาฬสินธุ์	12	44.44			7	17.95	45	26.16
ภาคเหนือ	3	11.11			6	15.38	25	14.53
ชัยภูมิ	-	-			1	2.56	8	4.65
ภาคใต้	-	-			4	10.26	8	4.65
สกลนคร	6	22.22			-	-	8	4.65
ขอนแก่น	1	3.70			2	5.13	6	3.49
นครพนม	-	-			-	-	5	2.91
สุรินทร์	1	3.70			-	-	4	2.33
ภาคกลาง	-	-			-	-	3	1.74
เชียงใหม่	1	3.70			-	-	2	1.16
แพร่	-	-			1	2.56	2	1.16
สุโขทัย	-	-			-	-	2	1.16
อุดรธานี	-	-			-	-	2	1.16
อื่นๆ	1	3.70			2	5.13	12	6.98

ตารางที่ 10 แสดงการรู้จักผ้าข้อมคราม(เสื้อม่อซ่อม) และการทราบแหล่งที่มาของ
ผ้าข้อมคราม(เสื้อม่อซ่อม)

การรู้จัก	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	27	22.50			27	22.50	147	24.50
รู้จัก	93	77.50			93	77.50	453	75.50
- ไม่ทราบ	22	23.66			21	22.58	112	24.72
- ทราบ	71	76.34			72	77.42	341	75.28
ภาคเหนือ	35	49.30			38	52.78	167	48.97
แพร่	25	35.21			24	33.33	115	33.72
เชียงใหม่	6	8.45			5	6.94	35	10.26
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3	4.23			5	6.94	17	4.99
น่าน	-	-			2	2.78	10	2.93
ลำปาง	1	1.41			2	2.78	6	1.76
ลำพูน	-	-			2	2.78	6	1.76
ขอนแก่น	-	-			-	-	2	0.59
เชียงราย	-	-			1	1.39	2	0.59
ฝาย	-	-			2	2.78	2	0.59
แม่ฮ่องสอน	-	-			-	-	2	0.59
อุดรธานี	1	1.41			-	-	2	0.59
อื่นๆ	5	7.04			-	-	11	3.23

ตารางที่ 11 แสดงการรู้จักผ้าชนิด และการทราบแหล่งที่มาของผ้าชนิด

การรู้จัก	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	86	73.00	81	67.50	76	63.00	71	59.17	66	55.00	384	64.00
รู้จัก	32	26.97	39	32.50	42	35.00	49	40.83	54	45.00	216	36.00
- ไม่ทราบ	24	20.00	19	15.62	16	13.33	18	14.58	20	16.67	101	16.67
- ทราบ	9	7.50	20	16.88	26	21.67	31	25.25	29	23.33	115	19.33
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5	4.17	6	5.00	14	11.67	18	14.58	17	14.17	58	9.67
ภาคเหนือ	4	3.33	5	4.17	2	1.67	6	4.92	4	3.33	22	3.67
อุดรธานี	1	0.83	3	2.50	1	0.83	2	1.63	1	0.83	8	1.33
ขอนแก่น	1	0.83	1	0.83	3	2.50	-	-	2	1.67	7	1.17
สุโขทัย	-	-	1	0.83	3	2.50	-	-	1	0.83	5	0.83
ชัยภูมิ	-	-	1	0.83	1	0.83	1	0.83	1	0.83	4	0.67
น่าน	-	-	-	-	-	-	1	0.83	2	1.67	3	0.50
ภาคใต้	-	-	1	0.83	-	-	1	0.83	-	-	2	0.33
แพร่	-	-	-	-	1	0.83	-	-	1	0.83	2	0.33
อุดรดิตถ์	-	-	-	-	-	-	2	1.63	-	-	2	0.33
อุบลราชธานี	-	-	1	0.83	1	0.83	-	-	-	-	2	0.33
อื่นๆ	2	1.67	3	2.50	1	0.83	1	0.83	4	3.33	10	1.67

ตารางที่ 12 แสดงการรู้จักผ้าเกาะยอ และการทราบแหล่งที่มาของผ้าเกาะยอ

การรู้จัก	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก			73	60.83	42	32.90	36	30.00			258	43.00
รู้จัก			47	39.17	78	60.00	84	70.00			342	57.00
- ไม่ทราบ			8	17.02			18	21.43			77	22.51
- ทราบ			39	82.98			66	78.57			265	77.49
ภาคใต้	16	80.00	13	33.33	37	68.75	37	56.06	32	43.07	132	49.81
สงขลา	6	100.00	19	48.72			20	30.30			90	33.96
เกาะยอ	3	100.00	3	7.69	3	7.94	6	9.09			23	8.68
สุราษฎร์ธานี			4	10.26	2	4.16	2	3.03			11	4.15
นครศรีธรรมราช			-	-	3	5.88	3	4.55			4	1.51
ระนอง			-	-			1	1.52			3	1.13
ภูเก็ต			-	-			-	-			2	0.75
กระบี่			-	-			-	-			1	0.38
ภาคกลาง			-	-			-	-			1	0.38
ลพบุรี			-	-			-	-			1	0.38
ลำปาง			-	-			-	-			1	0.38
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			-	-			-	-			1	0.38

**ตารางที่ 13 แสดงการรู้จักผ้าหางกระรอกหรือผ้าลายลูกแก้ว และการทราบแหล่งที่มาของ
ผ้าหางกระรอกหรือผ้าลายลูกแก้ว**

การรู้จัก	26 - 35 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	83	69.17	79	65.83	388	64.67
รู้จัก	37	30.83	41	34.17	212	35.33
- ไม่ทราบ	31	83.78	29	70.73	157	74.06
- ทราบ	6	16.22	12	29.27	55	25.94
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-	-	4	33.33	12	21.82
ภาคกลาง	1	16.67	1	8.33	11	20.00
ภาคใต้	1	16.67	2	16.67	8	14.55
นครราชสีมา	2	33.33	-	-	6	10.91
สุรินทร์	-	-	-	-	4	7.27
ขอนแก่น	-	-	3	25.00	3	5.45
ชัยภูมิ	-	-	-	-	2	3.64
ภาคเหนือ	-	-	-	-	2	3.64
อยุธยา	-	-	-	-	2	3.64
อุดรธานี	-	-	2	16.67	2	3.64
อื่นๆ	2	33.33	2	16.67	7	12.73

ตารางที่ 14 แสดงการรู้จักผ้าปุม และการทราบแหล่งที่มาของผ้าปุม

การรู้จัก	26 - 35 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	111	92.50	93	77.50	499	83.17
รู้จัก	9	7.50	27	22.50	101	16.83
- ไม่ทราบ	7	77.78	19	70.37	82	81.19
- ทราบ	2	22.22	8	29.63	19	18.81
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-	-	2	25.00	6	31.58
เขมร	1	50.00	3	37.50	5	26.32
ภาคใต้	-	-	3	37.50	4	21.05
ร้านขายผ้าอนุรักษ์ไทย	1	50.00	-	-	1	5.26
ศรีสะเกษ	-	-	-	-	1	5.26
ภาคเหนือ	-	-	-	-	1	5.26
อยุธยา	-	-	-	-	1	5.26
อุบลราชธานี	-	-	1	12.50	1	5.26

ตารางที่ 15 แสดงการรู้จักผ้าลาวโข่ง และการทราบแหล่งที่มาของผ้าลาวโข่ง

การรู้จัก	26 - 35 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	97	80.83	79	65.83	432	72.00
รู้จัก	23	19.17	41	34.17	167	27.83
- ไม่ทราบ	12	52.17	18	43.90	76	45.51
- ทราบ	11	47.83	23	56.10	91	54.49
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	36.36	8	34.78	24	26.37
ราชบุรี	2	18.18	3	13.04	16	17.58
เพชรบุรี	3	27.27	4	17.39	14	15.38
ภาคเหนือ	-	-	6	26.09	7	7.69
ภาคกลาง	1	9.09	-	-	6	6.59
ลพบุรี	-	-	1	4.35	5	5.49
สระบุรี	1	9.09	1	4.35	5	5.49
นครพนม	-	-	-	-	4	4.40
ลาว	-	-	-	-	4	4.40
ภาคใต้	-	-	2	8.70	3	3.30
จวบจวนธานี	-	-	-	-	3	3.30
นครนายก	1	9.09	1	4.35	2	2.20
อื่นๆ	2	18.18	-	-	11	12.09

ตารางที่ 16 แสดงการรู้จักผ้าลายน้ำไหล และการทราบแหล่งที่มาของผ้าลายน้ำไหล

การรู้จัก	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	1	3.85	87	72.50	65	54.17	65	54.17	29	24.17	358	59.67
รู้จัก	25	20.42	33	27.50	55	45.83	55	45.83	81	66.83	242	40.33
- ไม่ทราบ	26	21.25	15	12.50	21	17.50	21	17.50	22	18.33	104	17.17
- ทราบ	19	15.58	18	15.00	34	28.33	34	28.33	59	48.50	138	23.00
น่าน	7	5.75	9	7.50	10	8.33	11	9.17	12	10.00	49	8.17
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	1.63	4	3.33	10	8.33	12	10.00	7	5.83	33	5.50
ภาคเหนือ	2	1.63	3	2.50	8	6.67	6	5.00	10	8.33	32	5.33
สุโขทัย	1	0.82	1	0.83	1	0.83	3	2.50	2	1.67	7	1.17
ภาคใต้	1	0.82	1	0.83	1	0.83	2	1.67	2	1.67	6	1.00
ขอนแก่น	1	0.82	-	-	-	-	-	-	3	2.50	4	0.67
เชียงใหม่	1	0.82	1	0.83	2	1.67	-	-	-	-	3	0.50
แพร่	1	0.82	-	-	1	0.83	-	-	1	0.83	3	0.50
อุดรธานี	1	0.82	-	-	2	1.67	-	-	1	0.83	3	0.50
เชียงใหม่	1	0.82	1	0.83	-	-	1	0.83	-	-	2	0.33
อื่นๆ	1	0.82	-	-	2	1.67	2	1.67	3	2.50	8	1.33

ตารางที่ 17 แสดงการรู้จักผ้าพิมพ์ไหมพัสดร์ และการทราบแหล่งที่มาของ
ผ้าลายน้ำพิมพ์ไหมพัสดร์

การรู้จัก	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 - 65 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก			99	82.50	45	25.00	74	61.67	100	100.00	417	69.50
รู้จัก			21	17.50	144	75.00	46	38.33	40	40.00	183	30.50
- ไม่ทราบ			11	52.38	10	52.63	16	34.78	16	40.00	80	43.72
- ทราบ			10	47.62	14	72.37	30	65.22	24	60.00	103	56.28
หัวหิน			4	40.00	6	25.00	10	33.33	3	75.00	28	27.18
ประจวบคีรีขันธ์			4	40.00			3	10.00			21	20.39
ภาคใต้			-	-			7	23.33			17	16.50
เพชรบุรี			-	-			3	10.00			10	9.71
ภาคกลาง			1	10.00				0.00			8	7.77
ภาคเหนือ			-	-			3	10.00			7	6.80
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			-	-			1	3.33			4	3.88
ราชบุรี			-	-			2	6.67	1	25.00	3	2.91
ชลบุรี			1	10.00			1	3.33			2	1.94
จันทบุรี			-	-			-	-			1	0.97
เชียงใหม่			-	-			1	3.33			1	0.97
ร้านไหมพัสดร์			-	-			-	-			1	0.97
สงขลา			-	-			-	-			1	0.97
สุราษฎร์ธานี			-	-			1	3.33			1	0.97

ตารางที่ 18 แสดงการรู้จักผ้าลายม่านเมฆ และการทราบแหล่งที่มาของผ้าลายม่านเมฆ

การรู้จัก	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	55	82.50	111	92.50	109	90.83	99	82.50	97	80.83	515	85.83
รู้จัก	23	16.67	9	7.50	13	9.17	21	17.50	23	16.67	84	14.00
- ไม่ทราบ	13	90.00	8	88.89	7	87.50	13	61.90	21	91.30	67	79.76
- ทราบ	10	50.00	1	11.11	4	46.25	8	38.10	2	8.70	17	20.24
ภาคกลาง	3	50.00	-	-	3	33.33	-	-	3	50.00	5	29.41
เพชรบุรี	-	-	-	-	-	-	3	37.50	-	-	3	17.65
แม่สอด	-	50.00	-	-	-	-	1	12.50	-	-	2	11.76
ภาคเหนือ	-	-	-	-	-	-	2	25.00	-	-	2	11.76
ราชบุรี	-	-	-	-	-	-	1	12.50	-	50.00	2	11.76
ชัยภูมิ	-	-	-	-	-	25.00	-	-	-	-	1	5.88
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-	-	1	100.0	-	-	-	-	-	-	1	5.88
ภาคใต้	-	-	-	-	-	-	1	12.50	-	-	1	5.88
หัวหิน	-	-	-	-	-	-	1	12.50	-	-	1	5.88

ตารางที่ 19 แสดงการรู้จักผ้ายกดอก และการทราบแหล่งที่มาของผ้ายกดอก

การรู้จัก	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก			104	86.67	21	81.82	96	80.00	80	79.67	478	79.67
รู้จัก			16	13.33	5	18.18	24	20.00	21	20.33	122	20.33
- ไม่ทราบ			13	81.25	3	60.00	14	58.33	22	72.59	88	72.13
- ทราบ			3	18.75	2	36.36	10	41.67	7	22.41	34	27.87
ภาคเหนือ			-	-	1	12.50	4	40.00	4	10.00	9	26.47
ภาคกลาง			-	-	1	62.50	1	10.00	1	16.00	8	23.53
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			1	33.33	1	12.50	2	20.00	2	10.00	7	20.59
เชียงใหม่			-	-	-	-	1	10.00	1	10.00	2	5.88
นครพนม			-	-	-	-	-	-	2	10.00	2	5.88
นครศรีธรรมราช			1	33.33	-	-	-	-	1	16.67	2	5.88
ลำพูน			1	33.33	-	-	1	10.00	-	-	2	5.88
กรุงเทพฯ			-	-	-	-	-	-	-	1	2.94	
เชียงราย			-	-	-	-	1	10.00	-	-	1	2.94
ภาคใต้			-	-	-	-	1	10.00	-	-	1	2.94
นครราชสีมา			1	33.33	-	-	-	-	-	-	1	2.94
น่าน			-	-	-	-	-	-	1	10.00	1	2.94
ราชบุรี เพชรบุรี			-	-	-	-	1	10.00	-	-	1	2.94
อยุธยา			-	-	-	-	-	-	1	10.00	1	2.94
อุดรธานี ชัยภูมิ			-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.94

ตารางที่ 20 แสดงการรู้จักผ้าโสร่ง และการทราบแหล่งที่มาของผ้าโสร่ง

การรู้จัก	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	52	48.23	53	44.17	46	48.33	54	45.00	53	46.67	261	43.50
รู้จัก	65	59.77	67	55.83	74	61.67	66	55.00	64	56.33	339	56.50
- ไม่ทราบ	13	13.24	36	53.73	24	32.43	33	50.00	25	28.75	164	48.38
- ทราบ	25	26.75	31	46.27	50	57.57	33	50.00	39	46.25	175	51.62
ภาคใต้	16	16.00	16	51.61	34	58.00	21	63.64	15	59.44	112	64.00
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5	20.00	6	19.35	4	8.00	3	9.09	3	13.89	23	13.14
ภาคกลาง	5	10.00	4	12.90	6	8.00	1	3.03	3	8.33	12	6.86
ภาคเหนือ	5	10.00	2	6.45	4	8.00	3	9.09	2	5.00	9	5.14
ปัตตานี	5	10.00	2	6.45	2	4.00	2	6.06	1	2.78	7	4.00
ทุกภาคทั่วประเทศไทย	1	4.00	-	-	-	-	2	6.06	1	2.78	4	2.29
พม่า	-	-	1	3.23	1	2.00	-	-	1	2.78	3	1.71
สิงคโปร์	-	-	-	-	2	4.00	-	-	-	-	3	1.71
ขอนแก่น	-	-	-	-	1	2.00	-	-	1	2.78	2	1.14
นราธิวาส	-	-	-	-	-	-	1	3.03	-	-	2	1.14
มาเลเซีย	-	-	1	3.23	-	-	-	-	1	2.78	2	1.14
สุราษฎร์ธานี	-	-	1	3.23	1	2.00	-	-	-	-	2	1.14
สุรินทร์	-	-	-	-	-	-	2	6.06	-	-	2	1.14
อื่นๆ	-	-	1	3.23	1	2.00	1	3.03	5	8.56	8	4.57

ตารางที่ 21 แสดงการรู้จักผ้าฝ้ายทอมือและการทราบแหล่งที่มาของผ้าฝ้ายทอมือ

การรู้จัก	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้จัก	52	51.37	54	45.00	51	42.50	61	50.83	54	45.00	282	47.00
รู้จัก	49	48.63	66	55.00	69	57.50	59	49.17	66	55.00	318	53.00
- ไม่ทราบ	27	26.72	32	48.48	29	33.33	24	40.68	27	40.91	144	45.28
- ทราบ	22	21.91	34	51.52	40	60.17	35	59.32	39	59.09	174	54.72
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12	11.92	12	35.29	17	36.96	12	34.29	14	33.90	62	35.63
ภาคเหนือ	6	5.96	9	26.47	6	16.67	11	31.43	12	30.77	58	33.33
ภาคกลาง	3	2.98	3	8.82	5	10.42	3	8.57	3	7.69	15	8.62
เชียงใหม่	2	1.98	2	5.88	2	4.25	3	8.57	3	7.69	10	5.75
ทุกภาคทั่วประเทศไทย	1	0.99	1	2.94	2	4.25	3	8.57	4	9.13	9	5.17
ลพบุรี	1	0.99	1	2.94	1	2.08	2	5.71	4	9.13	7	4.02
อยุธยา	1	0.99	1	2.94	1	2.08	-	-	2	4.56	5	2.87
ราชบุรี	-	-	-	-	2	4.25	1	2.86	1	2.56	4	2.30
ฝ้าย	-	-	1	2.94	-	-	1	2.86	-	-	3	1.72
จตุรธานี	-	-	2	5.88	-	-	-	-	-	-	3	1.72
เวียงจันทน์	-	-	-	-	-	-	1	2.86	-	-	2	1.15
บ้านไร่ จุฬาราชธานี	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5.13	2	1.15
ลาว	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5.13	2	1.15
ขอนแก่น	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4.56	2	1.15
ชัยภูมิ	-	-	1	2.94	-	-	1	2.86	-	-	2	1.15
ภาคใต้	-	-	1	2.94	-	-	-	-	-	-	2	1.15
แพร่	-	-	-	-	-	-	2	5.71	-	-	2	1.15
จตุรราชธานี	-	-	1	2.94	-	-	-	-	-	-	2	1.15
อื่นๆ	-	-	4	11.76	-	-	2	5.71	6	14.63	12	6.90

ประเด็นที่สาม ความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย (ตารางที่ 22 - 43)

จากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการใช้ผ้าไทยแต่ละชนิดแตกต่างกันดังนี้คือ

- **ผ้าไหม** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 85.83 เคยใช้ผ้าไหมมาก่อนมีเพียงร้อยละ 14.17 เท่านั้น ยังไม่เคยใช้ กลุ่มที่มีการเคยใช้มากที่สุดเป็นกลุ่มอายุ มากกว่า 55 ปีขึ้นไป จากการสำรวจพบว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่าจะมีจำนวนผู้ที่มีการเคยใช้น้อยกว่าผู้ที่มีอายุในกลุ่มมากขึ้นไป เช่นกลุ่มผู้ใช้ผ้าไหมของกลุ่มอายุ 15-25 ปีมีร้อยละ 72.50 กลุ่มอายุ 26-35 ปีมีผู้เคยใช้ร้อยละ 82.50 กลุ่มอายุ 36-45 ปีมีผู้เคยใช้ร้อยละ 89.17 กลุ่มอายุ 46-55 ปีมีผู้เคยใช้ร้อยละ 89.17 เช่นกันและกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปีมีผู้เคยใช้ร้อยละ 95.83 สำหรับการให้ประโยชน์จากผ้าไหมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เพื่อตัดเป็นเสื้อผ้าชุดแต่งกาย
- **ผ้ามัดหมี่** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.00 ไม่เคยใช้ผ้ามัดหมี่ มีผู้เคยใช้ผ้ามัดหมี่เพียงร้อยละ 34.00 โดยกลุ่มอายุของผู้ที่เคยใช้จำนวนมากที่สุดอยู่ในกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป ในแง่การให้ประโยชน์จากผ้ามัดหมี่ผู้ที่เคยใช้ส่วนใหญ่ระบุว่าใช้เพื่อตัดเป็นเสื้อผ้าชุดแต่งกาย
- **ผ้าขิดตีนจก** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80.67 ไม่เคยใช้ผ้าขิดตีนจก มีผู้เคยใช้ผ้าขิดตีนจกเพียงร้อยละ 19.33 กลุ่มอายุ 46-55 ปีเป็นกลุ่มอายุที่มีผู้เคยใช้ผ้าขิดตีนจกมากที่สุดคือร้อยละ 26.67 ในแง่การให้ประโยชน์จากผ้าขิดตีนจกผู้ที่เคยใช้ส่วนใหญ่ใช้เป็นผ้าถุง / ผ้าถุง
- **ผ้าขิดนยก** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 91.00 ไม่เคยใช้ผ้าขิดนยก มีผู้เคยใช้เพียง 54 คนในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 36-45 ปี 46-55 ปี และ มากกว่า 55 ปีขึ้นไป โดยส่วนใหญ่ใช้เป็นผ้าถุง/ ผ้าถุง
- **ผ้าจก** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 91.17 ไม่เคยใช้ผ้าจกมีผู้เคยใช้เพียงร้อยละ 8.83 ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 46-55 ปี และ กลุ่มอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไปโดย ส่วนใหญ่ใช้เป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายและเครื่องตกแต่งเสื้อ หรือตกแต่งส่วนใดส่วนหนึ่งของชุดเสื้อผ้า
- **ผ้าแพรวา** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 86.33 ไม่เคยใช้ผ้าแพรวามีผู้เคยใช้ผ้าแพรวาเพียงร้อยละ 13.67 ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป รองลงมาคือกลุ่มอายุ 46-55 ปี และ 36-45 ปี โดยส่วนใหญ่ใช้ตัดเป็นเสื้อผ้าชุดแต่งกาย

- **ผ้าข้อมคราม** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58.00 ไม่เคยใช้ มีผู้เคยใช้ร้อยละ 42.00 ในจำนวนผู้เคยใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 36-45 ปี กลุ่มอายุ 26-35 ปี กลุ่มอายุ 46-55ปี กลุ่มอายุมากกว่า 55 ปี และกลุ่มอายุ 15-25 ปี ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ใช้เป็นเสื้อ
- **ผ้าขิด** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.33 ไม่เคยใช้ผ้าขิด มีผู้เคยใช้เพียงร้อยละ 9.67 ในจำนวนผู้เคยใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 36-45 ปี รองลงมาคือกลุ่มอายุ 26-35 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปี โดยส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากผ้าขิดในการตัดเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย รองลงมาคือการนำมาทำเป็นหมอน
- **ผ้าเกาะยอ** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80.67 ไม่เคยใช้ผ้าเกาะยอ มีผู้เคยใช้เพียงร้อยละ 19.33 ในจำนวนผู้เคยใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 46-55 ปี รองลงมาคือกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปี โดยส่วนใหญ่ใช้ตัดเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
- **ผ้าหางกระรอก** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.50 ไม่เคยใช้ผ้าหางกระรอกมีผู้ระบุว่าเคยใช้เพียงร้อยละ 9.50 กลุ่มผู้เคยใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปี กลุ่ม 15-25 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปี ส่วนใหญ่ของผู้เคยใช้ระบุว่าใช้ตัดเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
- **ผ้าปุม** กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 98.17 ไม่เคยใช้มีผู้เคยใช้เพียงร้อยละ 1.83 หรือเพียง 11 คนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 600 คน
- **ผ้าลาวโขง** กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ร้อยละ 95.83 มีผู้เคยใช้ร้อยละ 4.17 กลุ่มที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไปโดยใช้เป็นผ้าถุง/ ผ้าถุง
- **ผ้าลายน้ำไหล** กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ร้อยละ 81.00 มีผู้เคยใช้ร้อยละ 19.00 กลุ่มที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 36-45 ปี กลุ่มอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไปและ กลุ่มอายุ 46-55ปี โดยส่วนใหญ่ใช้ตัดเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
- **ผ้าพิมพ์ไหมพัสดร์** กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ร้อยละ 86.67 มีผู้เคยใช้ร้อยละ 13.33 กลุ่มที่เคยใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป รองลงมาคือกลุ่มอายุ 46-55 ปี ส่วนใหญ่ใช้เป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
- **ผ้าลายม่านเมฆ** กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ร้อยละ 98.17 มีผู้เคยใช้เพียงร้อยละ 1.83 หรือ 11 คนเท่านั้นในจำนวนนี้ระบุว่าใช้เป็นเสื้อ
- **ผ้ายกดอก** กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ร้อยละ 94.50 มีผู้เคยใช้ร้อยละ 5.50 ส่วนใหญ่คนเคยใช้คือกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไปโดยใช้ตัดเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

- ผ้าใส่รอง กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ร้อยละ 61.17 มีผู้เคยใช้ร้อยละ 38.83 ส่วนใหญ่ผู้เคยใช้อยู่ในกลุ่มอายุ 46-55 ปี รองลงมาคือกลุ่มมากกว่า 55 ปี กลุ่ม 26-35 ปี และกลุ่ม 36-45 ปี ผู้ที่เคยใช้ระบุว่านำไปใช้เป็นผ้าปูรองมากที่สุด
- ผ้าฝ้ายทอมือ กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ร้อยละ 63.33 มีผู้เคยใช้ร้อยละ 36.67 ในจำนวนผู้เคยใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 36-45 ปี รองลงมาคือกลุ่ม 26-35 ปี กลุ่ม 46-55 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปี โดยผู้เคยใช้ระบุว่านำไปใช้ตัดเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากที่สุด

โดยสรุปจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยใช้ผ้าไทยใด ๆ มากกว่ากลุ่มเคยใช้ มีผ้าไหมเพียงชนิดเดียวเท่านั้นที่กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนผู้เคยใช้มากกว่าผู้ไม่เคยใช้แต่สำหรับผ้าชนิดอื่น ๆ แล้วจำนวนผู้ยังไม่เคยใช้มีจำนวนมาก เช่น ผ้ายกดอก ผ้าลายม่านเมฆ ผ้าปุม ผ้าลาวโซ่ง ผ้าหางกระรอก เป็นต้น นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 99.33 ไม่เคยมีความต้องการใช้ผ้าไทยชนิดอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมานี้ และเมื่อสอบถามถึงความบ่อยครั้งในการแต่งกายสวมใส่เสื้อผ้าไทยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 71.73 ระบุว่าใช้เฉพาะในโอกาสสำคัญ มีผู้ใช้ประจำเพียงร้อยละ 13.79

ทั้งนี้เมื่อสอบถามถึงแหล่งที่กลุ่มตัวอย่างซื้อผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อจากผู้ผลิตโดยตรง รองลงมาคือซื้อเมื่อมีการออกร้านในงานต่าง ๆ และร้านค้าผ้า โดยมีพฤติกรรมการความบ่อยของการซื้อในลักษณะส่วนใหญ่ซื้อเมื่อมีความต้องการจะใช้

ตารางที่ 22 แสดงการใช้ผ้าไหม

การใช้	จำนวน	ร้อยละ	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		จำนวน	ร้อยละ	รวม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	21	17.50	13	10.83	13	10.83	85	14.17				
เคย	99	82.50	107	89.17	107	89.17	515	85.83				
-ไม่ระบุ	1	1.01	2	1.90	6	5.61	27	5.24				
-ระบุ	76	67.36	98	98.99	105	95.79	488	94.76				
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	54	73.05	72	73.47	71	67.62	352	72.13				
กระเป๋า	2	3.06	3	3.06	2	1.90	8	1.64				
ชุดแต่งของประดับ	1	1.02	1	1.02	2	1.90	5	1.02				
ชุดแต่งงาน	2	2.04	2	2.04	2	1.98	7	1.43				
ชุดทำงาน	10	10.20	12	11.43	9	8.91	38	7.79				
ชุดไทย	2	2.04	2	2.04	4	3.96	12	2.46				
ชุดราตรี	2	2.04	2	2.04	1	0.99	8	1.64				
เนคไท	1	1.02	1	1.02	1	0.99	4	0.82				
ผ้าเช็ดหน้า	-	-	-	-	-	-	2	0.41				
ผ้าถุง ผ้าจุก ผ้าจิ้น	1	1.02	1	1.02	4	3.81	16	3.28				
ผ้าพันคอ	4	4.08	4	4.08	2	1.98	11	2.25				
เฟอร์นิเจอร์	-	-	-	-	1	0.99	3	0.61				
อื่นๆ	-	-	-	-	8	7.92	22	4.51				

ตารางที่ 23 แสดงการใช้ผ้ามัดหมี่

การใช้	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	91	69.63	74	61.67	72	60.00	336	66.00
เคย	29	22.37	46	38.33	48	40.00	204	34.00
- ไม่ระบุ	-	-	3	2.50	3	2.50	15	2.50
- ระบุ	19	14.62	44	36.67	45	37.50	189	37.50
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	16	12.29	31	25.83	33	27.50	136	27.17
ผ้าถุง ผ้าถุง ผ้าซิ่น	2	1.54	2	1.67	2	1.67	14	2.80
ชุดราตรี	2	1.54	1	0.83	1	0.83	4	0.80
กระโปรง	2	1.54	3	2.50	2	1.67	10	2.00
กางเกง	1	0.77	1	0.83	1	0.83	3	0.60
ผ้าปูโต๊ะ	-	-	1	0.83	1	0.83	2	0.40
ชุดทำงาน	2	1.54	4	3.33	5	4.17	11	2.20
ชุดไทย	1	0.77	-	-	-	-	2	0.40
ชุดพิธี	1	0.77	-	-	-	-	1	0.20
ตกแต่งลวดลาย	-	-	1	0.83	-	-	1	0.20
ตกแต่ง	1	0.77	-	-	-	-	2	0.40
กระเป๋าสตรี	-	-	-	-	-	-	1	0.20
ของขวัญ	-	-	-	-	-	-	1	0.20
เครื่องประดับบ้าน	1	0.77	-	-	-	-	1	0.20

ตารางที่ 24 แสดงการใช้ผ้าขึ้นดินจก

การใช้	จำนวน	ร้อยละ	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		จำนวน	ร้อยละ	รวม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	484	80.67	101	84.17	91	76.83	88	73.33	484	80.67		
เคย	116	19.33	19	15.83	29	24.17	32	26.67	116	19.33		
- ไม่ระบุ	10	8.62	-	-	2	8.90	2	6.25	10	8.62		
- ระบุ	106	91.38	19	100.0	27	93.10	30	93.75	106	91.38		
ผ้าถุง ผ้าดุง ผ้าซิ่น	49	46.23	9	47.37	10	37.04	18	60.00	49	46.23		
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	37	34.91	4	21.05	12	41.44	9	30.00	37	34.91		
กระโปรง	12	11.32	2	10.53	4	14.81	2	6.67	12	11.32		
ชุดทำงาน	2	1.89	1	5.26			1	3.33	2	1.89		
ชุดไทย	1	0.94	-	-			-	-	1	0.94		
แต่งของประดับ	1	0.94	-	-	1	3.70	-	-	1	0.94		
ผ้าปูโต๊ะ	1	0.94	1	5.26			-	-	1	0.94		
ผ้าปูม่าน	1	0.94	1	5.26			-	-	1	0.94		
ตกแต่งลวดลายต่างๆ	1	0.94	1	5.26			-	-	1	0.94		
หมอน	1	0.94	-	-			-	-	1	0.94		

ตารางที่ 25 แสดงการใช้ผ้าชั้นยก

การใช้	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 - 65 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	114	95.00	105	87.50	105	87.50	546	91.00	546	91.00
เคย	6	5.00	15	12.50	15	12.50	54	9.00	54	9.00
- ไม่ระบุ	-	-	2	13.33	2	13.33	7	12.96	7	12.96
- ระบุ	6	100.0	13	86.67	13	86.67	47	87.04	47	87.04
ผ้าถุง ผ้าถุง ผ้าจีน	2	33.33	3	23.08	5	38.46	19	40.43	19	40.43
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	2	33.33	6	46.15	2	15.38	14	29.79	14	29.79
กระโปรง	-	-	3	23.08	2	15.38	6	12.77	6	12.77
ชุดไทย	1	16.67	-	-	2	15.38	5	10.64	5	10.64
ติด/แต่งชายกระโปรง	-	-	1	7.69	-	-	1	2.13	1	2.13
กางเกงใส่อยู่บ้าน	1	16.67	-	-	-	-	1	2.13	1	2.13
ใส่รับ	-	-	-	-	1	7.69	1	2.13	1	2.13

ตารางที่ 26 แสดงการใช้ผ้าจก

การใช้	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 - 65 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	106	28.97	108	90.00	112	92.39	106	88.33	100	27.50	547	91.17
เคย	4	1.10	12	10.00	5	6.67	14	11.67	11	29.17	53	8.83
-ไม่ระบุ	2	0.55	-	-	1	12.50	1	7.14	1	2.78	6	11.32
-ระบุ	2	0.55	12	100.0	7	87.50	13	92.86	10	27.78	47	88.68
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	2	0.55	5	41.67	5	37.50	6	46.15	4	11.11	19	40.43
ติด/แต่งชายกระบะไปรง	1	0.28	7	58.33	3	42.86	2	15.38	1	2.78	17	36.17
ชุดราตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.13
นุ่ง ตกแต่งบ้าน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.13
ผ้าถุง ผ้าถุง ผ้าลิน	-	-	-	-	1	14.29	3	23.08	-	-	7	14.89
หมอน	-	-	-	-	-	-	2	15.38	-	-	2	4.26

ตารางที่ 27 แสดงการใช้ผ้าแพรวา

การใช้	จำนวน	ร้อยละ	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		จำนวน	ร้อยละ	รวม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	107	89.00	107	89.17	102	85.00	102	85.00	109	82.50	518	86.33
เคย	13	10.83	13	10.83	18	15.00	18	15.00	24	17.50	82	13.67
- ไม่ระบุ	-	-	-	-	1	5.56	1	5.56	2	1.52	8	9.76
- ระบุ	13	100.00	13	100.00	17	94.44	17	94.44	19	96.48	74	90.24
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	8	61.54	8	61.54	8	47.06	15	88.24	10	58.24	53	71.62
ชุดกระโปรง	-	-	-	-	-	-	1	5.88	-	-	1	1.35
ชุดกลางคืน ชุดราตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.35
ชุดทำงาน	4	30.77	4	30.77	3	17.65	-	-	-	-	7	9.46
ชุดไปงานมงคล	-	-	-	-	1	5.88	-	-	-	-	1	1.35
ชุดสวมใส่ในงานพิธี	-	-	-	-	1	5.88	-	-	-	-	1	1.35
ตกแต่งชุดราตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.35
ตกแต่งลายเสื้อ	1	7.69	1	7.69	1	5.88	-	-	-	-	2	2.70
แต่งขอบประดับ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.35
ผ้าถุง ผ้าถุง ผ้าจีน	-	-	-	-	-	-	1	5.88	-	-	1	1.35
ผ้าพันคอ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.35
สไบ	-	-	-	-	1	5.88	-	-	-	-	1	1.35
เสื้อ ผ้าคลุมไหล่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.35
หมวก สไบ	-	-	-	-	1	5.88	-	-	-	-	1	1.35
ยังไม่ได้ทำ	-	-	-	-	1	5.88	-	-	-	-	1	1.35

ตารางที่ 28 แสดงการใช้ผ้าเย็บหมครวม (เสื้อมือฮ่อม)

การใช้	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	64	53.33	53	52.50	68	56.67	348	58.00
เคย	56	46.67	37	47.50	52	43.33	252	42.00
- ไม่ระบุ	2	3.57	2	3.51	2	3.85	16	6.35
- ระบุ	54	96.43	55	96.49	50	96.15	236	93.65
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	52	96.30	46	87.27	47	94.00	214	90.68
เสื้อมือฮ่อม	-	-	4	7.27	1	2.00	10	4.24
ใส่เทศกาลสงกรานต์	-	-	1	1.82	1	2.00	3	1.27
กางเกง	-	-	1	1.82	-	-	2	0.85
ใส่ทำไร่ ทำนา	1	1.85	1	1.82	-	-	2	0.85
กระโปรง	-	-	-	-	-	-	1	0.42
ของชำร่วย นุ่ง	-	-	-	-	-	-	1	0.42
ผ้ามาบน	-	-	-	-	1	2.00	1	0.42
ตกแต่งเสื้อ	-	-	-	-	-	-	1	0.42
ผ้าเช็ดหน้า	1	1.85	-	-	-	-	1	0.42

ตารางที่ 29 แสดงการใช้ผ้าชนิด

การใช้	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	11	38.71	107	89.17	98	81.67	113	94.17	542	90.33
เคย	4	13.33	13	10.83	22	18.33	7	5.83	58	9.67
- ไม่ระบุ	1	3.33	-	-	2	1.67	2	1.67	7	12.07
- ระบุ	3	10.00	13	100.0	20	90.91	5	71.43	51	87.93
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	1	3.33	2	15.4	12	64.56	3	42.86	22	37.93
ทำหมอน	2	6.67	3	23.08	4	20.00	2	40.00	15	29.41
ตกแต่งเสื้อ	-	-	7	53.85	2	10.00	-	-	10	19.61
ชุดทำงาน	-	-	-	-	1	5.00	-	-	1	1.96
ผ้าคลุมไหล่	-	-	-	-	1	5.00	-	-	1	1.96
สไบ	-	-	1	7.69	-	-	-	-	1	1.96
ผ้าพันคอ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.96

ตารางที่ 30 แสดงการใช้ผ้าเกาะยอ

การใช้	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	105	90.45	105	87.50	94	78.33	86	71.67	484	80.67
เคย	11	9.55	15	12.50	26	21.67	34	28.33	116	19.33
- ไม่ระบุ	3	2.57	-	-	2	1.69	3	2.50	9	1.52
- ระบุ	8	6.98	15	12.50	24	20.00	31	25.83	107	18.15
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	3	2.57	10	8.33	19	15.83	18	15.00	65	10.93
ผ้าปู ผ้าถุง ผ้าซิ่น	3	2.57	-	-	3	2.50	10	8.33	28	4.67
กระโปรง	1	0.86	1	0.83	2	1.67	1	0.83	7	1.17
ผ้าเช็ดหน้า	-	-	1	0.83	-	-	-	-	2	0.33
กระเป๋า	-	-	-	-	-	-	1	0.83	1	0.17
เครื่องแต่งบ้าน	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	0.17
ตกเตียง	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	0.17
ผ้าคลุมเตียง	-	-	-	-	-	-	1	0.83	1	0.17
ผ้าพันคอ ผ้าคลุม	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	0.17

ตารางที่ 31 แสดงการใช้ผ้าหางกระรอกหรือผ้าลายลูกแก้ว

การใช้	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	706	86.28	111	92.50	112	93.33	109	90.83	135	87.50	543	90.50
เคย	14	11.27	9	7.50	8	6.67	11	9.17	15	12.50	57	9.50
- ไม่ระบุ	4	28.57	1	11.11	1	12.50	1	9.09	2	13.33	9	15.79
- ระบุ	10	71.43	8	88.89	7	87.50	10	90.91	13	86.67	48	84.21
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	5	35.00	8	100.0	5	62.50	4	36.36	5	31.25	30	62.50
ผ้าปู ผ้ารอง ผ้าซิ่น	1	10.00	-	-	-	-	4	40.00	3	23.08	8	16.67
กระโปรง	4	40.00	-	-	2	28.57	1	10.00	-	-	7	14.58
เก็บไว้ชื่นชม ของขวัญ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.08	1	2.08
ผ้าม่าน	-	-	-	-	-	-	1	10.00	-	-	1	2.08
ชุดไทย	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.08	1	2.08

ตารางที่ 32 แสดงการใช้ผ้าปูม

การใช้	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 - 65 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	116	98.67	120	100.0	120	100.0	119	99.17	119	99.60	589	98.17
เคย	2	1.67	-	-	-	-	1	0.83	1	0.80	11	1.83
- ไม่ระบุ	4	100.0	-	-	-	-	1	100.0	1	16.67	6	54.55
- ระบุ	-	-	-	-	-	-	-	-	4	66.67	5	45.45
เสื่อผ้า	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10.0	2	40.00
ผ้าลินิน	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20.0	1	20.00
สไบ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20.0	1	20.00
ผ้าห่ม	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20.0	1	20.00

ตารางที่ 33 แสดงการใช้ผ้าลาวโซ่ง

การใช้	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	119	99.17	115	95.83	114	95.00	575	95.83
เคย	1	0.83	5	4.17	6	5.00	25	4.17
- ไม่ระบุ	-	-	-	-	-	-	3	12.00
- ระบุ	1	100.0	5	100.0	6	100.0	22	88.00
ผ้าถุง ผ้าถุง ผ้าลิน	-	-	2	40.00	3	50.00	12	54.55
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	1	100.0	2	40.00	3	50.0	8	36.36
กางเกง	-	-	1	20.00	-	-	1	4.55
เก็บไว้ชื่นชม	-	-	-	-	-	-	1	4.55

ตารางที่ 34 แสดงการใช้ผ้าลายน้ำไหล

การใช้	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	100	80.82	103	85.83	90	75.00	93	77.50	486	81.00
เคย	15	12.17	17	14.17	30	25.00	27	22.50	114	19.00
-ไม่ระบุ	2	1.64	-	-	3	10.00	1	3.70	9	7.89
-ระบุ	9	7.32	17	100.0	27	90.00	26	96.30	105	92.11
เสื่อผ้า เครื่องแต่งกาย	5	4.05	13	76.47	24	88.89	13	50.00	75	71.43
ผ้าถุง ผ้าถุง	2	1.64	3	17.65	1	3.70	7	26.92	16	15.24
กระโปรง	2	1.64	-	-	1	3.70	4	15.38	8	7.62
ชุดไทย	-	-	1	5.88	-	-	-	-	2	1.90
ตกแต่งเสื่อ	-	-	-	-	1	3.70	1	3.85	2	1.90
บูโตะ ปลอกหมอน	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.95
ผ้าคลุมเตียง	-	-	-	-	-	-	1	3.85	1	0.95

ตารางที่ 35 แสดงการใช้ผ้าพิมพ์ไหมพัสดร์

การใช้	ปี	ปริมาณ	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		ปี	ปริมาณ	รวม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	113	94.17	108	90.00	105	87.50	99	82.50	113	100.00	520	86.67
เคย	12	10.00	12	10.00	15	12.50	21	17.50	12	10.00	80	13.33
- ไม่ระบุ			-	-	1	0.83	2	1.67			6	7.50
- ระบุ	100	100.00	12	100.00	14	93.33	19	90.48	100	100.00	74	92.50
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	74	100.00	8	66.67	10	66.67	15	78.95	74	100.00	57	77.03
ปลอกหมอน			-	-	2	14.29	1	5.26			3	4.05
ผ้าปูโต๊ะ			1	8.33			-	-			3	4.05
ผ้าปูโต๊ะ			1	8.33	2	14.29	-	-			3	4.05
กางเกง			-	-			2	10.53			2	2.70
กระเป๋ ผ้าโพกผม			-	-			-	-			1	1.35
ชุดชายหาด กรอบรูป			-	-			1	5.26			1	1.35
ตกแต่งเสื้อ			-	-			-	-			1	1.35
ตกแต่งอาคาร			1	8.33			-	-			1	1.35
เสื้อผ้าของนาฏศิลป์ ไทย			-	-			-	-			1	1.35
หมอน			1	8.33			-	-			1	1.35

ตารางที่ 36 แสดงการใช้ผ้าลายม่านเมม

การใช้	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	119	98.17	120	100.0	117	97.50	118	98.33	116	95.83	589	98.17
เคย	-	0.83	-	-	3	2.50	2	1.67	3	4.17	11	1.83
-ไม่ระบุ	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	40.00	3	27.27
-ระบุ	-	-	-	-	3	100.0	2	100.0	3	66.67	8	72.73
เสื้อ	-	-	-	-	3	100.0	1	50.00	-	-	4	50.00
ผ้าม่าน	-	-	-	-	-	-	-	-	2	66.67	2	25.00
นวมเท้า	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33.33	1	12.50
ปลอกหมอน	-	-	-	-	-	-	1	50.00	-	-	1	12.50

ตารางที่ 37 แสดงการใช้ผ้ายกดอก

การใช้	จำนวน	ร้อยละ	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		จำนวน	ร้อยละ	รวม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	118	98.33	118	98.33	112	98.33	116	96.67	116	98.33	567	94.50
เคย	2	1.67	2	1.67	8	6.67	4	3.33	10	7.67	33	5.50
- ไม่ระบุ	-	-	-	-	1	12.50	1	25.00	1	7.14	6	18.18
- ระบุ	2	100.0	2	100.0	7	87.50	3	75.00	10	100.00	27	81.82
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	1	50.0	1	50.0	7	100.0	2	50.00	9	100.00	13	48.15
ผ้าถุง ผ้าถุง	-	-	-	-	-	-	1	25.00	-	-	3	11.11
ชุดไทย	1	50.00	1	50.00	-	-	-	-	-	-	3	11.11
กระโปรง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7.41
แต่งของประดับ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7.41
ผ้าปูโต๊ะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7.41
ตกแต่งเสื้อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3.70
มาน ตกแต่งอาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3.70

ตารางที่ 38 แสดงการใช้ผ้าโสร่ง

การใช้	20 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 ปี - 65 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	82	68.33	78	65.00	81	67.50	49	40.83	77	64.17	367	61.17
เคย	38	31.67	42	35.00	39	32.50	71	59.17	43	35.83	233	38.83
- ไม่ระบุ	3	2.50	2	4.76	3	7.69	4	5.63	5	11.63	22	9.44
- ระบุ	30	28.95	40	95.24	36	92.31	67	94.37	38	88.37	211	90.56
ผ้าถุง ผ้าถุง	28	68.37	23	57.50	21	66.34	49	73.13	36	66.33	136	65.06
เครื่องแต่งกาย	8	21.05	10	25.00	11	30.56	14	19.72	11	20.37	57	27.01
นุ่งอาบนํ้า	1	2.50	5	12.50	1	2.78	-	-	1	2.31	8	3.79
กระโปรง	-	-	1	2.50	1	2.78	2	2.99	-	-	4	1.90
กางเกง	-	-	-	-	1	2.78	2	2.99	-	-	4	1.90
ของขวัญผู้ใหญ่	-	-	-	-	1	2.78	-	-	-	-	1	0.47
ตกแต่ง	-	-	1	2.50	-	-	-	-	-	-	1	0.47

ตารางที่ 39 แสดงการใช้ผ้าฝ้ายทอมือ

การใช้	จำนวน	ร้อยละ	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		รวม	จำนวน	ร้อยละ
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ไม่เคย	380	63.33	72	60.00	68	52.58	73	60.83	380	63.33	
เคย	220	36.67	48	40.00	57	47.50	47	39.17	220	36.67	
- ไม่ระบุ	13	5.91	-	-	3	5.26	3	6.38	13	5.91	
- ระบุ	207	94.09	48	100.0	54	94.74	44	93.62	207	94.09	
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	132	63.77	26	54.2	34	62.96	25	53.19	132	63.77	
ทำหมอน ปลอกหมอน	11	5.31	4	8.33	3	5.88	3	6.82	11	5.31	
ผ้าปู ผ้าตุง ผ้าจีน	10	4.83	2	4.17	1	1.85	3	6.82	10	4.83	
ผ้าปูโต๊ะ	8	3.86	3	6.25	2	3.70	3	6.82	8	3.86	
ผ้าผาน	7	3.38	2	4.17	2	3.70	2	4.55	7	3.38	
ผ้าคลุมเตียง	5	2.42	1	2.08	2	3.70	-	-	5	2.42	
ผ้าคลุมอุปกรณ์	5	2.42	3	6.25	1	1.85	1	2.27	5	2.42	
กระเป๋า	4	1.93	-	-	1	1.85	-	-	4	1.93	
เฟอร์นิเจอร์	4	1.93	-	-	2	3.70	1	2.27	4	1.93	
ตกแต่งบ้าน	4	1.93	3	6.25	1	1.85	-	-	4	1.93	
หลายอย่าง จิปาถะ	4	1.93	1	2.08	2	3.70	-	-	4	1.93	
กางเกง	3	1.45	1	2.08	1	1.85	1	2.27	3	1.45	
ผ้าขาวม้า	3	1.45	-	-	2	3.70	1	2.27	3	1.45	
ผ้าพันคอ คลุมไหล่	3	1.45	-	-	-	-	2	4.55	3	1.45	
ผ้าเช็ดมือ	2	0.97	1	2.08	-	-	1	2.27	2	0.97	
ที่รองจาน เมาะนั่ง ฯลฯ	2	0.97	1	2.08	-	-	1	2.27	2	0.97	

ตารางที่ 40 แสดงการใช้ผ้าอื่น ๆ

การใช้	26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 ปี - 65 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	118	99.33	119	99.17	120	100.0	120	100.0	477	99.17
เคย	2	1.67	1	0.83	-	-	-	-	4	0.67
- ไม่ระบุ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	50.00
- ระบุ	3	100.0	1	100.0	-	-	-	-	2	50.00
เครื่องนุ่งห่ม	1	100.0	-	-	-	-	-	-	1	50.00
ใช้ได้ทุกกรณี	-	-	1	100.0	-	-	-	-	1	50.00

ตารางที่ 41 แสดงความบ่อยในการแต่งกายด้วยผ้าไทย

การแต่งกาย	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 - 65 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคยแต่งกาย	112	93.33	117	97.50	119	99.17	112	92.50	573	95.50		
- ใช้เฉพาะในโอกาสพิเศษ	88	78.57	71	60.68	94	78.99	85	70.81	411	71.73		
- ใช้เป็นประจำ	8	7.14	24	20.33	13	10.92	13	10.82	79	13.79		
- ใช้เป็นบางครั้ง/บางโอกาส	8	7.14	8	6.78	9	7.56	11	9.01	42	7.33		
- ไม่ค่อยได้ใช้/ไม่บ่อย	8	7.14	4	3.42	2	1.68	1	0.84	26	4.54		
- ใช้ตามวันที่ทำงานกำหนด	1	0.89	3	2.54	4	3.36	1	0.84	17	2.97		
- เมื่อโอกาสอำนวย	1	0.89	1	0.89	-	-	-	-	3	0.52		
- ใส่อยู่บ้าน : ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า	1	0.89	1	0.89	1	0.84	1	0.84	3	0.52		
- เทศกาลไทยๆ วันสงกรานต์	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.35		
- ช่วงปีอะเมซิงไทยแลนด์	-	-	-	-	1	0.89	-	-	1	0.17		
- ทำบุญ	-	-	-	-	1	0.89	-	-	1	0.17		
- ไปเที่ยว	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.17		
- วันหยุด	1	0.89	-	-	-	-	-	-	1	0.17		
- อื่นๆ	-	-	-	-	4	3.42	1	0.84	7	1.22		
ไม่เคยแต่งกาย	8	6.67	8	6.67	-	-	-	-	20	3.33		
ไม่ระบุ	-	-	-	-	-	-	1	0.83	7	1.17		

ตารางที่ 42 แสดงแหล่งที่ซื้อผ้าไทย

แหล่งที่ซื้อผ้าไทย	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โดยตรงจากผู้ผลิต	28	23.33	45	37.50	46	38.33	52	43.33	42	35.00	213	35.50
งานออกร้าน	20	16.67	41	34.17	34	28.33	44	36.67	45	37.50	193	32.17
ร้านค้าผ้า	38	30.00	30	25.00	32	26.67	28	23.33	39	32.50	165	27.50
ร้านขายของที่ระลึก	20	16.67	29	24.17	21	17.50	27	22.50	15	12.50	116	19.33
ห้างสรรพสินค้า	8	6.67	12	10.00	10	8.33	15	12.50	12	10.00	58	9.67
ตลาดนัด	10	8.33	9	7.50	9	7.50	10	8.33	6	5.00	43	7.17
ตลาดสด	10	8.33	2	1.67	-	0.00	8	6.67	9	7.50	29	4.83
เพื่อน คนรู้จักญาติ	3	2.50	3	2.50	8	6.67	3	2.50	1	0.83	18	3.00
มีผู้ให้เพื่อนญาติของฝาก	4	3.33	5	4.17	5	4.17	1	0.83	5	4.17	20	3.33
ผู้นำมาจำหน่าย	-	-	2	1.67	2	1.67	-	-	3	2.50	7	1.17
ร้านค้าในแหล่งผลิต	-	-	3	2.50	2	1.67	-	-	1	0.83	6	1.00
ทำเองในครัวเรือน	1	0.83	-	-	1	0.83	-	-	-	-	2	0.33
มีผู้มาขายที่ทำงาน	-	-	-	-	-	-	2	1.67	-	-	2	0.33
ไม่แน่นอน ตามสะดวก	2	1.67	-	-	-	-	1	0.83	-	-	3	0.50
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	1	0.83	-	-	4	0.67
ไม่เคยซื้อ	4	3.33	2	1.67	3	2.50	1	0.83	2	1.67	12	2.00

ตารางที่ 43 แสดงความบ่อยในการซื้อผ้าไทย

การซื้อผ้าไทย	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคยซื้อ	112	93.33	110	91.67	117	97.50	119	99.17	117	97.50	575	95.83
- ซื้อตามความต้องการ	97	86.61	104	94.55	101	86.32	106	89.08	108	89.03	511	88.87
- เดือนละ 1 ครั้ง	1	0.89	-	-	3	2.56	1	0.84	-	-	5	0.87
- 2 เดือนครั้ง	2	1.79	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.35
- 3 เดือน/ครั้ง	-	-	-	-	1	0.85	-	-	-	-	1	0.17
- เดินทางไปแหล่งผลิต	-	-	1	0.91	-	-	-	-	-	-	1	0.17
- ตามสมควร ให้ผู้ใหญ่	1	0.89	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.17
- แทบจะไม่ได้ซื้อ น้อยมาก	1	0.89	-	-	2	1.71	-	-	-	-	3	0.52
- นานๆ ครั้ง	3	2.60	2	1.82	1	0.85	3	2.52	3	2.56	12	2.09
- ปีละ 1 ครั้ง	-	-	1	0.91	2	1.71	-	-	-	-	3	0.52
- ปีละ 2-3 ครั้ง	-	-	-	-	-	-	2	1.68	-	-	2	0.35
- เป็นของกำนัล ของขวัญ	-	-	1	0.91	-	-	-	-	1	0.85	2	0.35
- ผู้อื่นให้มา เช่น เพื่อน แม่	-	-	-	-	2	1.71	1	0.84	3	2.56	6	1.04
- มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน	-	-	-	-	1	0.85	-	-	-	-	1	0.17
- มีคนมาขาย	-	-	-	-	-	-	1	0.84	-	-	1	0.17
- ไม่นั่นนอน	1	0.89	-	-	1	0.85	-	-	-	-	2	0.35
- ไม่บ่อย ไม่ค่อยซื้อ	1	0.89	2	1.82	1	0.85	1	0.84	2	1.71	7	1.22
- แล้วแต่แฟชั่น	1	0.89	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.17
- แล้วแต่โอกาสที่พบ	2	1.79	-	-	1	0.85	5	4.20	-	-	10	1.74
- สวยถูกใจ มีสีหรือลายที่ชอบ	2	1.79	-	-	2	1.71	1	0.84	1	0.85	6	1.04
- ไม่ระบุความบ่อย	1	0.89	-	-	-	-	1	0.84	1	0.85	3	0.52
ไม่เคยซื้อ	7	5.83	8	6.67	1	0.85	1	0.83	1	0.83	18	3.00
ไม่ระบุ	1	0.89	2	1.67	2	1.67	-	-	2	1.67	7	1.17

ทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทย (ตารางที่ 44 - 52)

จากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อคุณภาพของผ้าไทยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความละเอียดของเนื้อผ้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 52.83 เห็นว่าผ้าไทยมีคุณสมบัติในด้านความละเอียดของเนื้อผ้าในระดับดี มีผู้เห็นว่าคุณภาพในเรื่องนี้ควรปรับปรุงหรือยังไม่ได้เพียงร้อยละ 1.83 หรือ 11 คนเท่านั้น
2. ความนุ่มของเนื้อผ้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 48.50 เห็นว่าผ้าไทยมีคุณสมบัติในด้านความนุ่มในระดับดี มีผู้เห็นว่าคุณภาพเรื่องนี้นี้ควรปรับปรุงหรือยังไม่ได้เพียง 33 คนหรือร้อยละ 5.50 เท่านั้น
3. ความคงทนของเนื้อผ้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 39.00 เห็นว่าผ้าไทยมีคุณสมบัติในด้านความคงทนในระดับดีรองลงมาร้อยละ 38.33 เห็นว่ามีคุณภาพระดับปานกลางมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10.83 เห็นว่าคุณสมบัติในข้อนี้ยังไม่ได้ ควรปรับปรุง โดยมีข้อเสนอแนะบางประการจากกลุ่มตัวอย่างคือ เห็นว่าผ้าไทยไม่ค่อยทน เก่ง่าย ผ้ากินตัวเร็ว ควรแก้ไขเนื้อผ้าแตกง่าย เป็นต้น
4. ความคงทนของสี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 40.33 เห็นว่าผ้าไทยมีคุณสมบัติในด้านความคงทนของสีในระดับปานกลาง รองลงมาคือเห็นว่ามีคุณภาพในระดับดีร้อยละ 35.00 อย่างไรก็ตามมีผู้เห็นว่าคุณภาพด้านความคงทนของสีผ้าไทยยังไม่ได้และควรปรับปรุงร้อยละ 15.16 โดยมีกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะในประเด็นนี้บางประการเช่น ควรแก้ไขเรื่องสีตกง่าย มีการป้องกันการตกสีใส่เสื้อผ้า ให้ใช้สีที่ไม่ตกในการย้อมผ้า ใช้วิทยาศาสตร์เพื่อไม่ให้สีตก เป็นต้น
5. ความเป็นเอกลักษณ์/ศิลปกรรมไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าผ้าไทยมีคุณสมบัติในข้อนี้ในระดับดีมากร้อยละ 53.50 รองลงมาร้อยละ 37.00 เห็นว่าอยู่ในระดับดี มีเพียงร้อยละ .84 เท่านั้นเห็นว่ายังไม่ได้ควรปรับปรุง
6. รูปแบบทันสมัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าผ้าไทยมีรูปแบบทันสมัยในระดับดีร้อยละ 42.00 ในระดับปานกลางร้อยละ 40.83 มีกลุ่มตัวอย่างเห็นว่ายังไม่ได้ควรต้องปรับปรุงในด้านรูปแบบร้อยละ 6.50 ทั้งนี้ผู้ให้ข้อเสนอแนะมีทั้งผู้คิดว่าควรออกแบบให้ทันสมัย และมีผู้ระบุว่าควรรักษาแบบเดิม
7. การเลือกใช้สี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 50.67 เห็นว่าผ้าไทยมีการเลือกใช้สีในระดับดี และร้อยละ 28.50 เห็นว่าใช้สีดีในระดับปานกลาง มีกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเลือกใช้สีของผ้าไทยยังไม่ได้ควรปรับปรุงร้อยละ 5.50

8. ความเหมาะสมของราคา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 41.17 เห็นว่าราคาผ้าไทยเหมาะสมในระดับปานกลาง ร้อยละ 27.83 เห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้มีผู้คิดว่าความเหมาะสมของราคาผ้าไทยยังไม่ดีควรปรับปรุงร้อยละ 24.34 โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าแพงเกินไป ไม่เหมาะสมกับคุณภาพ หรือเศรษฐกิจ หากลดราคาแล้วจะทำให้มีความนิยมการใช้ผ้าไทยมากขึ้น เป็นต้น
9. วัสดุของเนื้อผ้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 51.00 เห็นว่าวัสดุเนื้อผ้ามีความเหมาะสมในระดับดี ร้อยละ 34.17 เห็นว่าวัสดุเหมาะสมในระดับปานกลาง มีกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าวัสดุยังไม่ดีควรปรับปรุงร้อยละ 5.66 โดยให้ข้อคิดเห็นว่าวัสดุบางครั้งระคายผิว ซักกรีดยาก ใช้ไปนาน ๆ กินตัว หรือต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงในการดูแลรักษา เป็นต้น

ตารางที่ 44 แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความละเอียดของเนื้อผ้า

ความคิดเห็น	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความละเอียดของเนื้อผ้า												
ดีมาก	30	25.00	29	24.17	25	20.83	18	15.00	23	19.17	125	20.83
ดี	65	54.17	62	51.67	55	44.17	70	58.33	67	55.83	317	52.83
ปานกลาง	17	14.17	28	23.33	36	31.67	31	25.83	26	21.67	140	23.33
ไม่ดี	2	1.67	1	0.83	2	1.67		0.00	1	0.83	6	1.00
ควรปรับปรุง	2	1.67		0.00	1	0.83		0.00	2	1.67	5	0.83
ไม่ระบุ	4	3.33	0	0.00	1	0.83	1	0.83	1	0.83	7	1.17
ข้อเสนอแนะ												
ผู้ผลิตควรมีการปรับปรุงต่อไปเรื่อยๆ	-	-	1	0.83	-	-	-	-	-	-	1	0.17
สามารถซักรีดง่าย	-	-	-	-	2	1.67	-	-	-	-	2	0.33

ตารางที่ 45 แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความนุ่มของเนื้อผ้า

ความคิดเห็น	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 - 65 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความนุ่มของเนื้อผ้า												
ดีมาก	10	9.33	10	8.33	12	10.00	8	6.67	10	8.33	48	8.00
ดี	54	45.00	54	45.00	50	41.67	62	51.67	61	50.83	291	48.50
ปานกลาง	53	43.25	49	40.83	46	40.00	44	36.67	50	41.67	219	36.50
ไม่ดี	4	3.54	5	4.17	9	6.67	3	2.50	5	4.17	23	3.83
ควรปรับปรุง	6	4.92	2	1.67	6	0.83	1	0.83	10	8.33	10	1.67
ไม่ระบุ	15	12.50	-	-	1	0.83	2	1.67	10	8.33	9	1.50
ข้อเสนอแนะ												
น่าจะนุ่มกว่านี้				-	1	0.83		-			1	0.17
ตามคุณภาพของผ้า				-	1	0.83		-			1	0.17
ซักรีดยาก				-	1	0.83		-			1	0.17
บางครั้งนุ่มเกินไป				-	1	0.83		-			1	0.17

ตารางที่ 46 แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความคงทนของเนื้อผ้า

ความคิดเห็น	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความคงทนของเนื้อผ้า												
ดีมาก	14	11.67	12	10.00	12	10.00	8	6.67	12	10.00	58	9.67
ดี	55	45.83	51	42.50	35	29.17	47	39.17	46	38.33	234	39.00
ปานกลาง	37	30.83	45	37.50	45	37.50	51	42.50	52	43.33	230	38.33
ไม่ดี	6	5.00	9	7.50	16	13.33	7	5.83	6	5.00	44	7.33
ควรปรับปรุง	3	2.50	2	1.67	8	6.67	5	4.17	3	2.50	21	3.50
ไม่ระบุ	5	4.17	1	0.83	4	3.33	2	1.67	1	0.83	13	2.17
ข้อเสนอแนะ												
ไม่ค่อยทนทาน แก่ง่าย	-	-	-	-	4	3.33	1	0.83	-	-	5	0.83
ผ้ากินตัวเร็ว	-	-	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	0.17
ควรแก้ไขเนื้อผ้า แตกง่าย	-	-	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	0.17

ตารางที่ 47 แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความคงทนของสี

ความคิดเห็น	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความคงทนของสี												
ดีมาก	14	11.67	8	6.67	5	4.17	8	6.67	10	8.33	45	7.50
ดี	53	44.17	38	31.67	39	31.67	42	35.00	39	32.50	210	35.00
ปานกลาง	37	30.83	54	45.00	49	40.83	50	41.67	54	45.33	242	40.33
ไม่ดี	7	5.83	10	8.33	16	13.33	10	8.33	10	8.33	53	8.83
ควรปรับปรุง	2	1.67	9	7.50	11	9.17	9	7.50	7	5.83	38	6.33
ไม่ระบุ	7	5.83	1	0.83	1	0.83	1	0.83	2	1.67	12	2.00
ข้อเสนอแนะ												
ผ้าบางชนิดสีตก ควรแก้ไข			2	1.67	3	2.50	-	-	1	0.83	6	1.00
ใช้สีที่ไม่ตกใน การย้อม			1	0.83	1	0.83	1	0.83			3	0.50
ผ้าไทยสีซีดเร็ว แก้ได้ง่าย			-	-	1	0.83	-	-			1	0.17
ใช้สีวิทยาศาสตร์ ที่ไม่ตก			-	-	1	0.83	-	-			1	0.17

**ตารางที่ 48 แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความเป็นเอกลักษณ์/
ศิลปกรรมไทย**

ความคิดเห็น	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความเป็นเอกลักษณ์/ศิลปกรรมไทย												
ดีมาก	65	54.17	72	60.00	60	50.00	65	54.17	59	49.17	321	53.50
ดี	42	35.00	42	35.00	46	38.33	48	40.00	44	36.67	222	37.00
ปานกลาง	8	6.67	5	4.17	10	8.33	5	4.17	16	12.50	43	7.17
ไม่ดี	1	0.83	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.17
ควรปรับปรุง	-	-	-	-	2	1.67	1	0.83	3	2.50	4	0.67
ไม่ระบุ	4	3.33	1	0.83	2	1.67	1	0.83	1	0.83	9	1.50
ข้อเสนอแนะ												
ไม่ลำสมัย	-	-	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	0.17
ควรทำผ้าให้มีลายเหมือน ประชาสัมพันธ์ สนามบินสวมใส่ ออกจำหน่ายแก่ สาธารณชน	-	-	-	-	-	-	1	0.83	-	-	1	0.17

ตารางที่ 49 แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องรูปแบบทันสมัย

ความคิดเห็น	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบทันสมัย												
ดีมาก	8	8.33	10	8.33	12	10.00	10	8.33	13	10.83	53	8.83
ดี	44	35.67	38	31.67	53	48.99	58	48.33	63	50.00	252	42.00
ปานกลาง	51	42.58	60	50.00	48	40.00	45	37.50	41	34.17	245	40.83
ไม่ดี	3	2.50	3	2.50	2	1.67	1	0.83	3	2.50	12	2.00
ควรปรับปรุง	9	7.50	7	5.83	5	4.17	4	3.33	5	4.17	27	4.50
ไม่ระบุ	6	4.77	2	1.67	1	0.83	2	1.67	3	2.50	11	1.83
ข้อเสนอแนะ												
ถ้าเป็นการตัดชุด แต่งกายการออกแบบควรเป็น สากล			-	-	1	0.83	1	0.83			2	0.33
ไม่ควรออกแบบ ทันสมัยควร อนุรักษ์รูปแบบ เดิม			1	0.83			1	0.83			2	0.33
ให้มีรูปแบบที่คน นิยม	1	0.83	-	-			1	0.83			2	0.33
การออกแบบควร ให้ทันสมัย	1	0.83	-	-			1	0.83			2	0.33

ตารางที่ 50 แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องการเลือกใช้สี

ความคิดเห็น	16 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเลือกใช้สี												
ดีมาก	17	14.17	17	14.17	13	10.83	15	12.50	13	10.83	75	12.50
ดี	63	52.50	59	49.17	62	51.67	63	52.50	57	47.50	304	50.67
ปานกลาง	37	30.83	35	29.17	34	28.33	31	25.83	40	33.33	171	28.50
ไม่ดี	3	2.50	3	2.50	3	2.50	2	1.67	2	1.67	13	2.17
ควรปรับปรุง	1	0.83	5	4.17	5	4.17	6	5.00	3	2.50	20	3.33
ไม่ระบุ	5	4.17	1	0.83	3	2.50	3	2.50	5	4.17	17	2.83
ข้อเสนอแนะ												
ปรับปรุงสีให้สามารถใช้ได้ เหมาะกับทุกโอกาส	-	-	-	-	1	0.83	-	-	1	0.83	2	0.33
บางชนิดสีตกทำให้ผ้าสีซีดเร็ว	-	-	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	0.17

ตารางที่ 51 แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องความเหมาะสมของราคาผ้าไทย

ความคิดเห็น	21 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 ปีขึ้นไป		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความเหมาะสมของ ราคาผ้าไทย												
ดีมาก	6	5.00	6	5.00	4	3.33	6	5.00	2	1.67	29	4.83
ดี	15	12.50	28	23.33	32	26.67	41	34.17	29	23.33	167	27.83
ปานกลาง	17	13.67	53	44.17	48	40.00	44	36.67	27	21.67	247	41.17
ไม่ดี	14	11.67	12	10.00	14	11.67	10	8.33	6	4.83	58	9.67
ควรปรับปรุง	18	14.67	21	17.50	21	17.50	15	12.50	17	13.67	88	14.67
ไม่ระบุ	3	2.50	-	-	1	0.83	4	3.33	1	0.83	11	1.83
ข้อเสนอแนะ												
ราคาแพงเกินไป ควรปรับปรุงให้ ถูกลง	16	13.33	16	13.33	18	15.00	9	7.50	15	11.67	54	9.00
ราคาควรเหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจ			1	0.83			-	-			1	0.17
ราคาควรเหมาะสมกับคุณภาพ			-	-			-	-			1	0.17
ถ้าราคาถูกก็จะ นิยมใช้กันมากขึ้น			-	-			-	-			1	0.17

ตารางที่ 52 แสดงทัศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทยเรื่องวัสดุของเนื้อผ้า

ความคิดเห็น	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัสดุของเนื้อผ้า												
ดีมาก	9	7.50	13	10.83	5	4.17	5	4.17	10	8.33	42	7.00
ดี	71	59.17	64	53.33	50	41.67	66	55.00	55	45.83	306	51.00
ปานกลาง	29	24.17	36	30.00	49	40.83	43	35.83	48	40.00	205	34.17
ไม่ดี	2	1.67	1	0.83	6	5.00	1	0.83	1	0.83	11	1.83
ควรปรับปรุง	4	3.33	6	5.00	7	5.83	3	2.50	3	2.50	23	3.83
ไม่ระบุ	5	4.17	0	0.00	3	2.50	2	1.67	2	1.67	13	2.17
ข้อเสนอแนะ												
เนื้อผ้าบางครั้ง ระคายผิว	-	-	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	0.17
ซักรีดยาก ยับง่าย	-	-	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	0.17
ใช้ไปนานๆ ชอบ กินตัว	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.83	1	0.17
ควรพัฒนาความ คงทนให้มากขึ้น	1	0.83	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.17
บางชนิดต้องการ การดูแลรักษา มากทำให้เสียค่า ใช้จ่ายสูง	-	-	-	-	1	0.83	-	-	-	-	1	0.17

ประเด็นที่สี่ พฤติกรรมการรับข่าวสารของผู้บริโภค (ตารางที่ 53 - 61)

จากการสำรวจพบว่า ปกติผู้บริโภคมีพฤติกรรมการรับข่าวสารดังนี้คือ

- ส่วนใหญ่ผู้บริโภคกลุ่มตัวอย่างจะได้รับข่าวสารทั่วไปจากสื่อประเภท โทรทัศน์ร้อยละ 61.16 รองลงมาคือสื่อประเภทนิตยสาร/วารสารร้อยละ 57.75 และหนังสือพิมพ์ร้อยละ 43.95 และเมื่อถามถึงข่าวสารความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยว่ากลุ่มตัวอย่างเคยได้รับข่าวสารความรู้เรื่องผ้าไทยบ้างหรือไม่ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าได้รับ โดยได้รับจากสื่อประเภท นิตยสาร/วารสารมากที่สุดร้อยละ 53.57 รองลงมาคือสื่อโทรทัศน์ร้อยละ 41.90 หนังสือพิมพ์ร้อยละ 31.43 สื่อบุคคลร้อยละ 22.62 นิตยสารร้อยละ 14.76 รายการวิทยุร้อยละ 9.29 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้ระบุรายละเอียดของการรับข่าวสารในสื่อแต่ละประเภทดังนี้คือ
 - ◆ นิตยสาร/วารสารซึ่งกลุ่มตัวอย่างระบุว่า เป็นฉบับซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยแก่กลุ่มตัวอย่างได้แก่ขวัญเรือน หญิงไทย กุลสตรี สกุลไทย ดิฉันเป็นต้น
 - ◆ รายการโทรทัศน์ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ระบุ เท่าที่ระบุจำชื่อรายการได้มากที่สุดคือรายการข่าว รายการเกี่ยวกับเมืองไทย เป็นต้น สำหรับช่องของสถานีโทรทัศน์ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าได้รับความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยคือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7
 - ◆ หนังสือพิมพ์ ชื่อฉบับซึ่งกลุ่มตัวอย่างเปิดรับมากที่สุดคือ ไทยรัฐ รองลงมาคือ เดลินิวส์ และมติชนตามลำดับ
 - ◆ รายการวิทยุซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ระบุชื่อรายการหรือคลื่นสถานี เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างจำไม่ได้
 - ◆ สื่อบุคคลซึ่งกลุ่มตัวอย่างระบุว่า เป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยมากที่สุดคือ เพื่อน รองลงมาคือญาติพี่น้อง คนขาย เป็นต้น
 - ◆ สำหรับสื่ออื่น ๆ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งระบุเพิ่มเติมคือหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือเกี่ยวกับแฟชั่น หนังสือเกี่ยวกับผ้าไหม หนังสือเกี่ยวกับผ้าไทย เป็นต้น

ตารางที่ 53 แสดงประเภทสื่อที่ให้ข่าวสาร

ประเภทสื่อ	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับข่าวสาร	117	97.50	117	97.50	119	99.17	118	98.33	116	96.67	587	97.83
- โทรทัศน์	76	64.96	75	64.10	64	53.78	72	61.02	72	62.07	359	61.16
- นิตยสาร/ วารสาร	66	56.41	78	66.67	78	65.55	59	50.00	58	50.00	339	57.75
- หนังสือพิมพ์	48	41.03	59	50.43	43	36.13	63	53.39	45	38.79	258	43.95
- วิทยุ	39	33.33	39	33.33	22	18.49	31	26.27	22	18.97	153	26.06
- ป้ายโฆษณา	22	18.80	27	23.08	17	14.29	20	16.95	16	13.79	102	17.38
- จุลสาร/แผ่น พับ/แผ่น ปลิว/โปสเตอร์	20	17.09	17	14.53	16	13.45	14	11.86	11	9.48	78	13.29
- สื่อบุคคล	7	5.98	8	6.84	9	7.56	9	7.63	10	8.62	43	7.33
- อื่นๆ เช่น นิตรรศการ	1	0.85	3	2.56	-	-	4	3.39	-	-	8	1.36
ไม่ได้รับข่าวสาร	3	2.50	3	2.50	1	0.83	2	1.67	4	3.33	13	2.17

ตารางที่ 54 แสดงการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยและประเภทสื่อ

ประเภทสื่อ	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	81	67.50	90	75.00	88	73.33	82	68.33	79	65.83	420	70.00
- นิตยสาร/ วารสาร	38	46.91	56	62.22	50	56.82	46	56.10	35	44.30	225	53.57
- รายการ โทรทัศน์	34	41.98	39	43.33	32	36.36	34	41.46	37	46.84	176	41.90
- หนังสือพิมพ์	22	27.16	25	27.78	30	34.09	36	43.90	19	24.05	132	31.43
- สื่อบุคคล	18	22.22	23	25.56	19	21.59	13	15.85	22	27.85	95	22.62
- นิตยสาร	12	14.81	13	14.44	12	13.64	13	15.85	12	15.19	62	14.76
- รายการวิทยุ	6	7.41	7	7.78	5	5.68	14	17.07	7	8.86	39	9.29
- ป้ายโฆษณา	6	7.41	6	6.67	12	13.64	13	15.85	2	2.53	39	9.29
- จุลสาร/แผ่น พับ/ แผ่น ปลิว/โปสเตอร์	6	7.41	8	8.89	3	3.41	1	1.22	4	5.06	22	5.24
- สื่ออื่นๆ	3	3.70	1	1.11	3	3.41	4	4.88	2	2.53	13	3.10
- การสัมมนา	1	1.23	3	3.33	1	1.14	-	-	2	2.53	7	1.67
ไม่เคย	39	32.50	30	25.00	32	26.67	38	31.67	41	34.17	180	30.66

ตารางที่ 55 แสดงนิตยสารที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

นิตยสาร/วารสาร	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ขวัญเรือน	15	39.47	14	25.00	14	28.00	10	21.74	4	11.43	57	25.33
หญิงไทย	8	21.05	10	17.86	21	42.00	10	21.74	8	22.86	57	25.33
กุลสตรี	6	15.79	8	14.29	14	28.00	7	15.22	4	11.43	39	17.33
สกุลไทย	3	7.89	13	23.21	6	12.00	8	17.39	7	20.00	37	16.44
ดิฉัน	3	7.89	6	10.71	6	12.00	5	10.87	5	14.29	25	11.11
แพรว	5	13.16	5	8.93	5	10.00	2	4.35	3	8.57	20	8.89
พลอยแกมเพชร	3	7.89	4	7.14	4	8.00	3	6.52	-	-	14	6.22
ผ้าไทย	2	5.26	5	8.93	1	2.00	1	2.17	3	8.57	12	5.33
หนังสือแฟชั่นต่างๆ	2	5.26	2	3.57	2	4.00	2	4.35	2	5.71	10	4.44
แฟชั่นรีวิว	1	2.63	4	7.14	2	4.00	2	4.35	-	-	9	4.00
อศท.	2	5.26	1	1.79	1	2.00	2	4.35	-	-	6	2.67
คุณหญิง	1	2.63	-	-	1	2.00	-	-	2	5.71	4	1.78
Star	-	-	2	3.57	1	2.00	-	-	-	-	3	1.33
นิตยสารที่เกี่ยวข้อง สตรี	1	2.63	1	1.79	1	2.00	-	-	-	-	3	1.33
ผู้หญิง	2	5.26	1	1.79	-	-	-	-	-	-	3	1.33
Silk	1	2.63	1	1.79	-	-	-	-	-	-	2	0.89
แฟชั่นใหม่ไทย ผ้า ไทย	-	-	2	3.57	-	-	-	-	-	-	2	0.89
เย็บปักถักร้อย	2	5.26	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.89
สตรีสาร	-	-	1	1.79	-	-	1	2.17	-	-	2	0.89
ELLE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.86	1	0.44
Teenage	-	-	-	-	1	2.00	-	-	-	-	1	0.44
งานฝีมือ	-	-	-	-	1	2.00	-	-	-	-	1	0.44
เปรี้ยว	-	-	1	1.79	-	-	-	-	-	-	1	0.44
ผู้หญิงวันนี้	-	-	-	-	-	-	1	2.17	-	-	1	0.44
ลลนา	1	2.63	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.44
สตรีไทย	-	-	-	-	-	-	1	2.17	-	-	1	0.44
สารคดี	-	-	1	1.79	-	-	-	-	-	-	1	0.44
ไม่ระบุ	6	15.79	15	26.79	8	16.00	13	28.26	9	25.71	51	22.67

ตารางที่ 56 แสดงรายการโทรทัศน์ที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

รายการโทรทัศน์	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข่าว	6	17.65	5	12.82	5	15.63	4	11.76	2	5.41	22	12.50
รายการเกี่ยวกับเมืองไทย	-	-	4	10.26	1	3.13	1	2.94	1	2.70	7	3.98
ทไวไลท์โชว์	3	8.82	-	-	-	-	-	-	1	2.70	4	2.27
สารคดี	-	-	-	-	1	3.13	2	5.88	1	2.70	4	2.27
ท่องเที่ยวทั่วไทย	3	8.82	-	-	-	-	-	-	1	2.70	4	2.27
เที่ยวเมืองไทยไม่ไปไม่รู้	-	-	1	2.56	-	-	1	2.94	1	2.70	3	1.70
1 ในเมืองไทย	1	2.94	1	2.56	-	-	1	2.94	-	-	3	1.70
เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	-	-	-	-	2	6.25	-	-	1	2.70	3	1.70
ครบเครื่องเรื่องผู้หญิง	2	5.88	-	-	1	3.13	-	-	-	-	3	1.70
รายการเกี่ยวกับผู้หญิง	-	-	1	2.56	-	-	2	5.88	-	-	3	1.70
Lady Conner	-	-	-	-	2	6.25	-	-	-	-	2	1.14
กระจกหกด้าน	-	-	1	2.56	-	-	-	-	1	2.70	2	1.14
ข่าวพระราชกรณียกิจ	-	-	1	2.56	1	3.13	-	-	-	-	2	1.14
ข่าวบริการ ข่าวสังคมธุรกิจ	-	-	1	2.56	1	3.13	-	-	-	-	2	1.14
มรดกไทย	-	-	1	2.56	1	3.13	-	-	-	-	2	1.14
รักษ์ไทย	-	-	1	2.56	-	-	1	2.94	-	-	2	1.14
ลานบ้านลานเมือง	-	-	1	2.56	-	-	-	-	1	2.70	2	1.14
ของศูนย์ศิลปาชีพไทย	-	-	1	2.56	-	-	-	-	-	-	1	0.57

ตารางที่ 56 แสดงรายการโทรทัศน์ที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย (ต่อ)

รายการโทรทัศน์	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คนไทยวันนี้	-	-	-	-	1	3.13	-	-	-	-	1	0.57
บ้านเลขที่ 5	1	2.94	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.57
โฆษณา	-	-	1	2.56	-	-	-	-	-	-	1	0.57
ช่วงหลังข่าว	-	-	1	2.56	-	-	-	-	-	-	1	0.57
เช้าวันนี้	-	-	-	-	-	-	1	2.94	-	-	1	0.57
บันเทิง แบบที่ตัว ละครใส	-	-	1	2.56	-	-	1	2.94	-	-	2	1.14
ประกวดนางสาว ไทย	1	2.94	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.57
แฟชั่นโชว์	1	2.94	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.57
เรียนนอกกรั้ว	1	2.94	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.57
ไม่ระบุ	17	50.00	17	43.59	18	56.25	22	64.71	28	75.68	102	57.95

ตารางที่ 57 แสดงสถานีโทรทัศน์ที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

สถานีโทรทัศน์	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7	7	20.59	9	23.08	10	31.25	3	8.82	3	8.11	32	18.18
5	2	5.88	3	7.69	5	15.63	3	8.82	1	2.70	14	7.95
9	-	-	6	15.38	4	12.50	2	5.88	1	2.70	13	7.39
3	6	17.65	3	7.69	-	-	1	2.94	2	5.41	12	6.82
11	2	5.88	3	7.69	-	-	1	2.94	-	-	6	3.41
ทุกช่อง	2	5.88	-	-	2	6.25	1	2.94	1	2.70	6	3.41
ITV	2	5.88	1	2.56	-	-	1	2.94	-	-	4	2.27
หลายสถานี	1	2.94	1	2.56	-	-	-	-	-	-	2	1.14
เกือบทุกช่อง	-	-	1	2.56	-	-	-	-	-	-	1	0.57
ไม่ระบุ	12	35.29	12	30.77	11	34.38	22	64.71	29	78.38	86	48.86

ตารางที่ 58 แสดงหนังสือพิมพ์ที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

ชื่อหนังสือพิมพ์	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไทยรัฐ	14	63.64	10	40.00	12	40.00	14	38.89	7	36.84	57	43.18
เดลินิวส์	4	18.18	8	32.00	6	20.00	8	22.22	4	21.05	30	22.73
มติชน	1	4.55	3	12.00	7	23.33	7	19.44	-	-	18	13.64
ข่าวสด	1	4.55	2	8.00	3	10.00	1	2.78	1	5.26	8	6.06
กรุงเทพธุรกิจ	-	-	2	8.00	1	3.33	-	-	1	5.26	4	3.03
ผู้จัดการ	-	-	-	-	-	-	1	2.78	1	5.26	2	1.52
สกุลไทยราย สัปดาห์	-	-	-	-	1	3.33	1	2.78	-	-	2	1.52
ไทยโพสต์	-	-	1	4.00	1	3.33	-	-	-	-	2	1.52
ฐานเศรษฐกิจ	1	4.55	-	-	-	-	-	-	1	5.26	2	1.52
บ้านเมือง	-	-	-	-	1	3.33	-	-	-	-	1	0.76
พื้นที่ในเมืองไทย	-	-	1	4.00	-	-	-	-	-	-	1	0.76
หลายฉบับ	-	-	-	-	-	-	1	2.78	-	-	1	0.76
ไม่ระบุ	8	36.36	6	24.00	8	26.67	14	38.89	10	52.63	46	34.85

ตารางที่ 59 แสดงชื่อรายการ/สถานีวิทยุที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

ชื่อรายการ/สถานีวิทยุ	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
People FM.	-	-	2	28.57	-	-	-	-	-	-	2	5.13
F.M. 101	-	-	1	14.29	-	-	-	-	-	-	1	2.56
FM.97	-	-	1	14.29	-	-	-	-	-	-	1	2.56
โฆษณาต่างๆ	1	16.67	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.56
อนุรักษ์โลก วิทยุ จุฬา 97	-	-	-	-	-	-	1	7.14	-	-	1	2.56
F.M. 101.5	-	-	-	-	-	-	1	7.14	-	-	1	2.56
คุยซิมอง 6 โมงเช้า	1	16.67	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.56
เพลงลูกทุ่งไทย 90.00 FM.	1	16.67	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.56
วิทยุแห่งประเทศไทย	-	-	-	-	-	-	1	7.14	-	-	1	2.56
ไม่ระบุ	3	50.00	3	42.86	5	100.0	12	85.71	7	100.0	30	76.92

ตารางที่ 60 แสดงสื่อบุคคลที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

สื่อบุคคล	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อน	2	11.11	10	43.48	9	47.37	5	38.46	9	40.91	35	36.84
ญาติพี่น้อง	5	27.78	4	17.39	4	21.05	-	-	3	13.64	16	16.84
ผู้นำมาเสนอขาย	2	11.11	-	-	1	5.26	1	7.69	2	9.09	6	6.31
คณะรัฐมนตรี : คุณสนั่น	-	-	1	4.35	1	5.26	1	7.69	-	-	3	3.16
ร้านขายผ้า ไหม/ร้านค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	2	9.09	2	2.11
ร้านตัดเสื้อ	-	-	1	4.35	-	-	-	-	1	4.55	2	2.11
คนรู้จัก	-	-	1	4.35	-	-	-	-	1	4.55	2	2.11
กลุ่มแม่ บ้าน(พรรณไม้)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.55	1	1.05
คนในบริษัท	1	5.56	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.05
คนในพื้นที่ผลิตผ้า ไหม	-	-	-	-	1	5.26	-	-	-	-	1	1.05
ชาวบ้าน	1	5.56	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.05
ทุกสื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.55	1	1.05
ผู้แนะนำ	-	-	1	4.35	-	-	-	-	-	-	1	1.05
พี่ๆที่ทำงาน	1	5.56	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.05
ลูกค้า	-	-	1	4.35	-	-	-	-	-	-	1	1.05
ไม่ระบุ	7	38.89	5	21.74	6	31.58	6	46.15	3	13.64	27	28.42

ตารางที่ 61 แสดงสื่ออื่นๆ ที่ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

สื่ออื่นๆ	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือเกี่ยวกับแฟชั่น	-	-	-	-	-	-	1	25.00	1	50.00	2	15.38
หน่วยงานออกสื่อรณรงค์	-	-	-	-	1	33.33	-	-	-	-	1	7.69
หนังสือเกี่ยวกับผ้าไหม	-	-	-	-	1	33.33	-	-	-	-	1	7.69
เกร็ดความรู้ในนิตยสาร	-	-	1	100.0	-	-	-	-	-	-	1	7.69
สื่อความรู้ การศึกษา	1	33.33	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7.69
ผู้ผลิต	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50.00	1	7.69
ข่าวพระราชสำนัก	1	33.33	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7.69
หนังสือเกี่ยวกับผ้าไทย	-	-	-	-	-	-	1	25.00	-	-	1	7.69
การแสดงสินค้าไทย	-	-	-	-	1	33.33	-	-	-	-	1	7.69
ไม่ระบุ	1	33.33	-	-	-	-	2	50.00	-	-	3	23.08

จากการสำรวจความต้องการได้รับข่าวสารหรือความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการจะได้รับการช่องทางใด ผลการสำรวจพบว่า (ตารางที่ 62 - 69)

กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับความรู้จากสื่อประเภท รายการโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 45.00 นิตยสาร/วารสารร้อยละ 33.67 หนังสือพิมพ์ร้อยละ 32.83 นอกจากนั้นเป็นรายการวิทยุ แผ่นปลิว/โปสเตอร์ และป้ายโฆษณาตามลำดับทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้ระบุรายละเอียดของสื่อแต่ละชนิดที่ต้องการได้รับ ดังนี้

- รายการโทรทัศน์ซึ่งกลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารผ่านทางรายการคือรายการข่าว เวลาที่เหมาะสมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุช่วงเวลาเช้า หรือช่วงภาคค่ำ ประมาณ 18.00 - 20.00 น.
- ซื่อนิตยสาร/ วารสารที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับความรู้ผ่านคือหนังสือ ขวัญเรือน หญิงไทย สกุลไทย กุลสตรี ดิฉัน เป็นต้น
- หนังสือพิมพ์ที่ฉบับซึ่งกลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารผ่านสื่อชนิดนี้คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน ข่าวสด เป็นต้น

ตารางที่ 62 แสดงประเภทสื่อที่ต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

ประเภทสื่อ	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายการโทรทัศน์	49	40.83	61	50.83	49	40.83	60	50.00	51	42.50	270	45.00
นิตยสาร/วารสาร	38	31.67	48	40.00	46	38.33	33	27.50	37	30.83	202	33.67
หนังสือพิมพ์	41	34.17	44	36.67	34	28.33	45	37.50	33	27.50	197	32.83
นิตรรศการ	19	15.83	28	23.33	21	17.50	13	10.83	18	15.00	99	16.50
รายการวิทยุ	24	20.00	15	12.50	16	13.33	21	17.50	16	13.33	92	15.33
ป้ายโฆษณา	17	14.17	22	18.33	13	10.83	11	9.17	7	5.83	70	11.67
จุลสาร/แผ่นพับ/แผ่นปลิว/โปสเตอร์	17	14.17	26	21.67	17	14.17	13	10.83	10	8.33	83	13.83
การสัมมนา	4	3.33	8	6.67	3	2.50	6	5.00	5	4.17	26	4.33
สื่ออื่นๆ	4	3.33	9	7.50	1	0.83	3.00	2.50	4	3.33	21	3.50

ตารางที่ 63 แสดงชื่อรายการโทรทัศน์ที่ต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

รายการโทรทัศน์	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ข่าว	7	14.29	6	9.84	4	8.16	7	11.67	7	13.73	31	11.48
- ช่วงหลังข่าว	1	2.04	8	13.11	5	10.20	3	5.00	-	-	17	6.30
- สารคดี สารหน้ารู้	1	2.04	1	1.64	5	10.20	1	1.67	2	3.92	10	3.70
- โฆษณา	1	2.04	4	6.56	-	-	2	3.33	1	1.96	8	2.96
- วาไรตี้ เกมส์โชว์	2	4.08	1	1.64	1	2.04	3	5.00	-	-	7	2.59
- เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	3	6.12	2	3.28	-	-	1	1.67	-	-	6	2.22
- อนุรักษ์ไทย	-	-	3	4.92	1	2.04	1	1.67	-	-	5	1.85
- เกี่ยวกับเมืองไทย	1	2.04	1	1.64	-	-	1	1.67	1	1.96	4	1.48
- ท่องเที่ยวทั่วไทย	-	-	2	3.28	1	2.04	1	1.67	-	-	4	1.48
- Lady Corner	1	2.04	1	1.64	1	2.04	-	-	-	-	3	1.11
- กระจกกุด้าน	-	-	2	3.28	-	-	-	-	1	1.96	3	1.11
- ทำพิธีจันท์	1	2.04	-	-	-	-	1	1.67	1	1.96	3	1.11
- ลานบ้านลานเมือง	-	-	-	-	1	2.04	2	3.33	-	-	3	1.11
- 1 ในเมืองไทย	1	2.04	1	1.64	-	-	-	-	-	-	2	0.74
- ของดีเมืองไทย	-	-	1	1.64	1	2.04	-	-	-	-	2	0.74
- ข่าวพระราชกรณียกิจ	-	-	1	1.64	1	2.04	-	-	-	-	2	0.74
- คนไทยวันนี้	-	-	-	-	2	4.08	-	-	-	-	2	0.74
- บ้านเทิ่งทั้ง 4 สถานี	1	2.04	-	-	-	-	1	1.67	-	-	2	0.74
- บ้านเลขที่ 5	-	-	-	-	1	2.04	1	1.67	-	-	2	0.74

ตารางที่ 63 แสดงชื่อรายการโทรทัศน์ที่ต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย (ต่อ)

รายการโทรทัศน์	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ผู้หญิง ผู้หญิง	-	-	-	-	1	2.04	1	1.67	-	-	2	0.74
- ผู้หญิงทำงาน	-	-	2	3.28	-	-	-	-	-	-	2	0.74
- ผู้หญิงวันนี้ ช่อง 7	-	-	1	1.64	-	-	1	1.67	-	-	2	0.74
- ผู้หญิง 2000 ITV	-	-	-	-	1	2.04	-	-	-	-	1	0.37
- ดรุณี 4L ช่อง 5	-	-	-	-	1	2.04	-	-	-	-	1	0.37
- รายการศิลปไทย	-	-	-	-	1	2.04	-	-	-	-	1	0.37
- สบายสไตล์มยุรา	1	2.04	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.37
- ช่วงเกษตรกร ITV	-	-	1	1.64	-	-	-	-	-	-	1	0.37
- ไม่ระบุชื่อ	29	59.18	23	37.70	24	48.98	34	56.67	38	74.51	148	54.81

ตารางที่ 64 แสดงช่วงเวลารายการโทรทัศน์ที่ต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับ
ผ้าไทย

เวลารายการโทรทัศน์	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- 8.00-9.00	1	0.83	2	5.56	2	6.67	1	0.83	2	8.70	8	5.93
- 13.00-17.00	4	18.18	3	8.33	4	13.33	3	2.50	2	8.70	16	11.85
- 18.00-20.00	10	45.45	16	44.44	15	50.00	10	8.33	14	60.87	65	48.15
- 21.00-22.00	2	9.09	2	5.56	2	6.67	2	8.33	1	4.35	9	6.67
- กลางวัน	1	4.55	1	2.78	-	-	2	8.33	-	-	4	2.96
- ก่อนข่าว	2	9.09	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.48
- ช่วงข่าว	-	-	-	-	2	6.67	1	4.17	-	-	3	2.22
- หลังข่าว	2	9.09	5	13.89	3	10.00	3	12.50	1	4.35	14	10.37
- ตามความ เหมาะสม	-	-	2	5.56	1	3.33	1	4.17	1	4.35	5	3.70
- เสาร์-อาทิตย์ วันหยุด	1	4.55	2	5.56	-	-	-	-	2	8.70	5	3.70
ไม่ระบุเวลา	27	22.50	25	20.83	19	15.83	36	30.00	28	23.33	135	22.50

ตารางที่ 65 แสดงชื่อนิตยสาร/วารสารที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

นิตยสาร/วารสาร	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ชวีญเรือน	10	26.32	11	22.92	11	23.91	5	15.15	5	13.51	42	20.79
- ทญิงไทย	5	13.16	6	12.50	10	21.74	8	24.24	9	24.32	38	18.81
- สกุลไทย	3	7.89	9	18.75	3	6.52	6	18.18	8	21.62	29	14.36
- กุลสตรี	6	15.79	5	10.42	6	13.04	1	3.03	3	8.11	21	10.40
- ดิฉัน	4	10.53	5	10.42	4	8.70	5	15.15	2	5.41	20	9.90
- แพรว	4	10.53	5	10.42	3	6.52	2	6.06	1	2.70	15	7.43
- พลอยแกมเพชร	2	5.26	3	6.25	2	4.35	4	12.12	-	-	11	5.45
- คุณทญิง	2	5.26	2	4.17	3	6.52	1	3.03	-	-	8	3.96
- หนังสือแพชั่น ต่างๆ	2	5.26	2	4.17	3	6.52	-	-	-	-	7	3.47
- Life and Family	-	-	2	4.17	2	4.35	1	3.03	-	-	5	2.48
- ผ้าไทย	1	2.63	1	2.08	1	2.17	1	3.03	1	2.70	5	2.48
- Image	1	2.63	1	2.08	-	-	-	-	1	2.70	3	1.49
- ผู้ทญิงวันนี้	1	2.63	-	-	1	2.17	1	3.03	-	-	3	1.49
- แพรวสุด ล้ำดาศ์	-	-	3	6.25	-	-	-	-	-	-	3	1.49
- อสท.	-	-	1	2.08	-	-	2	6.06	-	-	3	1.49
- GM	-	-	1	2.08	1	2.17	-	-	-	-	2	0.99
- Star	-	-	-	-	2	4.35	-	-	-	-	2	0.99
- ดวงใจพ่อแม่	-	-	1	2.08	-	-	1	3.03	-	-	2	0.99
- นิตยสารผู้ทญิง	-	-	2	4.17	-	-	-	-	-	-	2	0.99
- สตรีสาร	-	-	2	4.17	-	-	-	-	-	-	2	0.99
- อื่นๆ	3	7.89	2	4.17	5	10.87	-	-	1	2.70	11	5.45
- ไม่ระบุชื่อ	16	42.11	13	27.08	15	32.61	11	33.33	16	43.24	71	35.15

ตารางที่ 66 แสดงชื่อฉบับหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

ชื่อหนังสือพิมพ์	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไทยรัฐ	24	58.54	28	63.64	26	76.47	27	60.00	15	45.45	120	60.91
- เดลินิวส์	7	17.07	14	31.82	17	50.00	15	33.33	13	39.39	66	33.50
- ข่าวสด	6	14.63	8	18.18	5	14.71	6	13.33	3	9.09	28	14.21
- มติชน	4	9.76	6	13.64	5	14.71	8	17.78	5	15.15	28	14.21
- กรุงเทพธุรกิจ	2	4.88	2	4.55	-	-	4	8.89	-	-	8	4.06
- Bangkok Post	1	2.44	1	2.27	-	-	-	-	-	-	2	1.02
- The Nation	-	-	-	-	1	2.94	-	-	1	3.03	2	1.02
- ฐานเศรษฐกิจ	-	-	1	2.27	-	-	-	-	1	3.03	2	1.02
- ประชาชาติ ธุรกิจ	1	2.44	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.51
- สยามรัฐ	-	-	-	-	1	2.94	-	-	-	-	1	0.51
- ทุกฉบับ	-	-	1	2.27	-	-	-	-	-	-	1	0.51
- ไม่ระบุชื่อ	12	29.27	8	18.18	4	11.76	12	26.67	10	30.30	46	23.35

ตารางที่ 67 แสดงชื่อรายการ/สถานีวิทยุที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

ชื่อรายการ/สถานีวิทยุ	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- FM. 88	1	4.17	1	6.67	-	-	-	-	-	-	2	2.17
- FM. 88.5	-	-	-	-	1	6.25	1	4.76	-	-	2	2.17
- FM. 90	-	-	-	-	1	6.25	-	-	-	-	1	1.09
- FM. 93.5	1	4.17	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.09
- FM. 94	1	4.17	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.09
- FM. 94.5	1	4.17	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.09
- FM. 95	-	-	-	-	-	-	1	4.76	-	-	1	1.09
- FM. 95.5	1	4.17	1	6.67	-	-	-	-	-	-	2	2.17
- FM. 99.5	-	-	1	6.67	2	12.50	-	-	-	-	3	3.26
- FM. 101	-	-	1	6.67	-	-	-	-	-	-	1	1.09
- FM. 102.5	-	-	-	-	1	6.25	-	-	-	-	1	1.09
- FM. 103.5	3	12.50	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3.26
- FM. 104.5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6.25	1	1.09
- FM. 105.5	1	4.17	1	6.67	-	-	1	4.76	-	-	3	3.26
- FM. 106.5	2	8.33	-	-	2	12.50	1	4.76	-	-	5	5.43
- Green Wave 106.5	2	8.33	-	-	1	6.25	-	-	1	6.25	4	4.35
- Love FM.103.5	-	-	-	-	1	6.25	-	-	-	-	1	1.09
- Spot	-	-	-	-	-	-	1	4.76	-	-	1	1.09
- ช่าว	-	-	-	-	-	-	1	4.76	-	-	1	1.09
- ร่วมด้วยช่วยกัน	-	-	1	6.67	-	-	-	-	-	-	1	1.09
- จส.100	1	4.17	1	6.67	2	12.50	2	9.52	1	6.25	7	7.61
- เพลงลูกทุ่งไทย FM. 90	1	4.17	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.09
- วิทยุแห่ง ประเทศไทย	-	-	1	6.67	1	6.25	-	-	-	-	2	2.17
- ไม่ระบุชื่อ	11	45.83	7	46.67	6	37.50	13	61.90	13	81.25	50	54.35

ตารางที่ 68 แสดงเวลารายการ/สถานีวิทยุที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารและ
ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

เวลารายการ/สถานีวิทยุ	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- 20.00-24.00	6	42.86	2	13.33	-	-	2	33.33	2	66.67	12	33.33
- 6.00-9.00	3	12.50	1	6.67	2	12.50	2	33.33	1.00	33.33	9	25.00
- 17.00-19.00	4	28.57	1	6.67	3	37.50	-	-	1	33.33	9	25.00
- 13.00-16.00	1	7.14	-	-	2	25.00	2	33.33	-	-	5	13.89
- 10.00-12.00	-	-	1	6.67	1	12.50	-	-	-	-	2	5.56
- ช่วงเวลาใดก็ได้	1	7.14	-	-	-	-	1	16.67	-	-	2	5.56
ไม่ระบุเวลา	10	41.67	10	66.67	8	50.00	15	71.43	13	10.83	56	60.87

ตารางที่ 69 แสดงชื่อสื่ออื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย

นิตยสาร/วารสาร	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- สื่อบุคคล	1	25.00	1	11.11	-	-	-	-	-	-	2	9.52
- ทุกสื่อ	-	-	2	22.22	-	-	-	-	-	-	2	9.52
- เพื่อนร่วมงาน	1	25.00	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.76
- มีแผ่นปลิวบอกเรื่องผ้า	-	-	1	11.11	-	-	-	-	-	-	1	4.76
- ไม่เจาะจง	-	-	-	-	-	-	2	66.67	1	25.00	3	14.29
- Internet	1	25.00	1	11.11	-	-	-	-	-	-	2	9.52
- การแสดงสินค้าส่งออก	-	-	-	-	1	100.0	-	-	-	-	1	4.76
- แฟชั่นโชว์	-	-	1	11.11	-	-	-	-	-	-	1	4.76
- หนังสือเกี่ยวกับผ้าไทย	-	-	-	-	-	-	-	-	1	25.00	1	4.76

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยในแง่ การดูแลรักษา แหล่งที่มา/แหล่งผลิต วิธีการผลิต และขั้นตอนการผลิต ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้ (ตารางที่ 70)

ตารางที่ 70 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย แยกตามช่วงอายุ

ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (อายุ 15-25 ปี)	จำนวน
1. การดูแลรักษา ■ การดูแลรักษาผ้า การเก็บรักษา ■ การซักกรีด ■ คุณภาพของเนื้อผ้า ■ ความคงทนของสีและผ้า	14 4 4 1
2. แหล่งที่มา กระบวนการ ขั้นตอนการผลิต ■ แหล่งที่มาหรือแหล่งผลิตของผ้าไทยชนิดต่างๆ ■ วิธีการผลิตและขั้นตอนการผลิต ■ วัตถุดิบนำมาใช้ในการผลิตผ้าไทย ■ วิธีการเลี้ยงตัวไหม	15 15 7 1
3. ประวัติความเป็นมา ■ ที่มาของผ้าประวัติความเป็นมา ■ ลักษณะชนิดและประเภทของผ้า ■ ลายผ้าและการออกแบบ ■ ความแตกต่างของผ้าแต่ละชนิด แต่ละแบบ	7 6 2 1
4. การซื้อ/การเลือกซื้อ ■ การเลือกซื้อ และการดูผ้าไทย ■ คุณสมบัติของผ้า ■ แหล่งซื้อขายผ้าไทย	8 4 4
5. การใช้ประโยชน์จากผ้าไทย/โอกาสการใช้ ■ ประโยชน์และการนำไปใช้ ■ ผ้าไทยมีไว้ใส่ออกงาน	7 1

ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (อายุ 15-25 ปี)	จำนวน
6. การรณรงค์ให้คนใช้ผ้าไทย	
■ รูปแบบทันสมัยในการใช้ผ้าไทย/แบบตัดเสื้อ	4
■ ผ้าชนิดต่างๆ ใช้ในโอกาสใด	3
■ ผ้าชนิดใดตัดเสื้อสวยออกงานได้	3
■ การออกแบบตัดเสื้อ	3
■ ความนิยมของชาวต่างชาติเกี่ยวกับผ้าไทย	2
■ การพัฒนารูปแบบของผ้าไทย	1
■ การรณรงค์ให้คนไทยมาใช้ผ้าไทยมากขึ้น	1
ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (อายุ 15-25 ปี)	จำนวน
7. ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับผ้าไทย	
■ ราคาผ้าไทยชนิดต่างๆ	7
■ การลดต้นทุนการผลิตผ้าไทย	1
ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (อายุ 26-35 ปี)	จำนวน
1. การดูแลรักษา	
■ การดูแลรักษาผ้า	27
■ การเก็บรักษา โดยเฉพาะหลังการใช้	19
■ คุณภาพของผ้าไทย	9
■ การดูแลรักษาตามชนิดของผ้า	6
■ ความคงทนของสีและผ้า	5
■ วิธีการเลือกซื้อผ้าที่มีคุณภาพดี	5
■ การทำความสะอาด ซักรีด	4
■ การรักษาสีของผ้าให้คงทนสีไม่ตก	4

ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (อายุ 26-35 ปี)	จำนวน
2. แหล่งที่มา กระบวนการ ขั้นตอนการผลิต	
■ แหล่งที่มาหรือแหล่งผลิตของผ้าไทยชนิดต่างๆ	20
■ กรรมวิธีการผลิตและขั้นตอนการผลิต	17
■ แหล่งซื้อขายผ้าไทย	16
■ วัตถุดิบนำมาใช้ในการผลิตผ้าไทย	10
■ วิธีการย้อมสี	5
■ การทำลวดลาย	3
■ การเก็บรักษาผ้าไหม	3
■ สีของผ้า	3
■ แหล่งที่มาของวัตถุดิบและวัสดุที่ใช้	2
■ การทอ	2
■ ผ้ามัดหมี่ ผ้าทิมพิไชยพัลลภ	2
3. ประวัติความเป็นมา	
■ ที่มาของผ้าประวัติความเป็นมาของผ้าไทย	16
■ ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยทุกชนิด	4
■ ความหมายบนลายผ้า	1
■ แนวคิดการออกแบบ	1
4. การซื้อ/การเลือกซื้อ	
■ ราคาผ้าไทยชนิดต่างๆ	13
■ ประโยชน์การให้สอย	9
■ ชนิด/ประเภทของผ้าไทย รูปแบบผ้าแต่ละชนิด	7
■ การเลือกซื้อ และการดูผ้าไทย	6
■ คุณสมบัติของผ้าแต่ละชนิด	5
5. การใช้ประโยชน์จากผ้าไทย/โอกาสการใช้	
■ การตัดเย็บและรูปแบบ	7
■ ความเหมาะสมของแบบ สภาพอากาศและการใช้งาน	5
6. การรณรงค์ให้คนใช้ผ้าไทย	
■ รูปแบบทันสมัยในการใช้ผ้าไทย/แบบตัดเสื้อ	6
■ การออกแบบตัดเสื้อ	6

ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (อายุ 26-35 ปี)	จำนวน
7. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผ้าไทย	
■ ต้นทุนการผลิต	2
ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (อายุ 36-45 ปี)	จำนวน
1. การดูแลรักษา	
■ การดูแลรักษาผ้า	27
■ การเก็บรักษา	22
■ การทำความสะอาด ชักรีด	17
■ วิธีการใช้ (เสนอแนะการใช้ผ้า)	10
■ วิธีการรักษาสีผ้าให้คงทน	1
2. แหล่งที่มา กระบวนการ ขั้นตอนการผลิต	
■ แหล่งที่มาหรือแหล่งผลิตของผ้าไทยชนิดต่างๆ	16
■ กรรมวิธีและขั้นตอนการผลิต	12
■ วัสดุที่นำมาใช้	9
■ การอบผ้าไหม	2
■ วิธีการทอ	2
■ สีที่ย้อม	2
■ การเลี้ยงตัวไหม	2
3. ประวัติความเป็นมา	
■ ที่มาและประวัติความเป็นมาของผ้าไทย	14
■ ประเภทของผ้า	5
■ ลักษณะลวดลายผ้า	5
■ ลักษณะของเนื้อผ้า	2
■ การให้สีสันทนลายผ้า	1

ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (อายุ 36-45 ปี)	จำนวน
4. การซื้อ/การเลือกซื้อ	
■ การเลือกซื้อให้มีคุณภาพดี	7
■ คุณภาพของผ้าไทย	6
■ การดูเนื้อผ้า	4
■ คุณสมบัติของผ้าแต่ละชนิด	4
■ ราคาผ้าไทยชนิดต่างๆ	4
■ แหล่งซื้อขาย	3
■ สถานที่ผลิต/จำหน่าย	1
■ จัดตลาดที่หาซื้อได้	1
5. การใช้ประโยชน์จากผ้าไทย/โอกาสการใช้	
■ แบบเสื้อผ้าที่ทันสมัยและเหมาะสมกับผ้าไทย	5
■ ประโยชน์ที่ใช้ในรูปแบบต่างๆ	5
■ ความเหมาะสมของแบบ กับแต่ละประเภทของผ้า	3
6. การรณรงค์ให้คนใช้ผ้าไทย	-
7. ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับผ้าไทย	
■ จัดสัมมนาผ้าไทยตามสถานที่ทำงาน	4
■ ตลาดภายในประเทศ	3
■ ศูนย์รวมผ้าไทย	1
■ ผู้เผยแพร่ผ้าไทย	1
ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (อายุ 46-55 ปี)	จำนวน
1. การดูแลรักษา	
■ การเก็บรักษาผ้าไทย	23
■ วิธีการซักย้อม	13
■ การดูแลรักษาผ้าไทย	11
■ การรักษาสีตก	2
■ ความคงทนของผ้า	1

ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (อายุ 46-55 ปี)	จำนวน
2. แหล่งที่มา กระบวนการ ขั้นตอนการผลิต ■ วัสดุที่นำมาใช้ในการผลิตผ้า ■ แหล่งที่มาหรือแหล่งผลิตของผ้าไทยชนิดต่างๆ ■ การย้อมสี ■ ขบวนการผลิตผ้าไทย ■ วิธีการทอ ■ การมัดย้อมสี ■ การเลี้ยงตัวไหม	7 6 5 4 1 1 1
3. ประวัติความเป็นมา ■ ชนิด/ประเภทของผ้าไทย ■ ลักษณะลวดลายผ้า ■ ประวัติความเป็นมาวิวัฒนาการของผ้าไทย ■ สีที่ใช้	7 5 4 3
4. การซื้อ/การเลือกซื้อ ■ ราคาผ้าไทยชนิดต่างๆ ■ สถานที่จัดจำหน่าย ■ เทคนิคการเลือกซื้อให้มีคุณภาพดี ■ คุณภาพของผ้าไทย ■ การดูเนื้อผ้าเพื่อเลือกซื้อ ■ ลักษณะของเนื้อผ้าที่ดี ■ คุณสมบัติของผ้าแต่ละชนิด	10 5 5 4 3 3 1
5. การใช้ประโยชน์จากผ้าไทย/โอกาสการใช้ ■ แบบเสื้อผ้าที่ทันสมัยการออกแบบประดิษฐ์ ■ การตัดเย็บ ■ โอกาสการใช้งานและภูมิอากาศ ■ รูปแบบที่พัฒนา	4 3 2 1
6. การรณรงค์ให้คนใช้ผ้าไทย ■ ประโยชน์และการนำไปใช้ตัดชุดประจำชาติ ให้ผู้ชายใช้แทนสูท	2

ความรู้ที่ต้องการเกี่ยวกับผ้าไทย (มากกว่า 55 ปี)	จำนวน
1. การดูแลรักษา	
■ การเก็บรักษาผ้าไทย	11
■ วิธีการดูแลรักษาซักรีด	8
■ ความคงทนของเนื้อผ้า	3
2. แหล่งที่มา กระบวนการ ขั้นตอนการผลิต	
■ การผลิต/ขั้นตอน/กระบวนการผลิต	4
■ การย้อมสี	4
■ แหล่งที่มาหรือแหล่งผลิตของผ้าไทยชนิดต่างๆ	3
■ การมัดย้อมสี	3
3. ประวัติความเป็นมา	
■ ประวัติความเป็นมาของผ้าไทย	6
■ ความหลากหลายของผ้าไทย	2
■ ลักษณะลวดลายผ้า	1
4. การซื้อ/การเลือกซื้อ	
■ ราคาผ้าไทยชนิดต่างๆ	2
■ สถานที่จัดจำหน่าย	1
■ วิธีการเลือกซื้อผ้าแต่ละชนิด	1
5. การใช้ประโยชน์จากผ้าไทย/โอกาสการใช้	
■ ประโยชน์ใช้สอย	2
■ ลักษณะการใช้งานของผ้ากับงานต่างๆ	1
6. การรณรงค์ให้คนใช้ผ้าไทย	
■ สัมมนาเกี่ยวกับผ้าไทย	1
7. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผ้าไทย	
■ การตลาดผ้าไทย	2

สำหรับข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคในด้านการประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นทุกสื่อ ให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นการใช้ในโอกาสต่างๆ ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ควรต้องปรับปรุงด้านราคา เนื่องจากปัจจุบันมีราคาแพง โดยมีรายละเอียดข้อเสนอแนะในแต่ละกลุ่มอายุแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 71)

ตารางที่ 71 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ้าไทยแยกตามช่วงอายุ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ้าไทย (15-25 ปี)	จำนวน
1. ควรประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์	13
2. เพิ่มสื่อให้มากกว่านี้ มีทุกสื่อ เช่น Internet	9
3. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้การใช้ผ้าไทยหรือที่เกี่ยวกับผ้าไทย	9
4. ควรทำให้มีผู้ใช้กว้างขวาง/วงกว้างกว่านี้ ทำคอลเลคชั่นให้ทันสมัย	6
5. ควรมีการแสดงหรืองานแสดงผ้าไทยต่างๆ	3
6. ให้ความรู้และรณรงค์ปลูกฝังเกี่ยวกับผ้าไทยให้เยาวชน และทุกเพศ ทุกวัย และสามารถนำผ้าไทยมาประยุกต์ใช้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่	3
7. ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการซื้อหา	3
8. นำเสนอหลากหลายรูปแบบหลากหลายกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น	2
9. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโอกาสที่ใส่ว่าใส่ได้ทุกโอกาส และในชีวิตประจำวัน	2
10. ประชาสัมพันธ์ตามโรงแรม	2
11. ให้ราชการแต่งกายด้วยผ้าไทย 1 วัน/สัปดาห์	1
12. ส่งผ้าไทยไปขายต่างประเทศมากๆ	1
13. ให้ผู้มีชื่อเสียง เช่น นายก นักการเมือง เป็นตัวอย่าง	1
14. ประชาสัมพันธ์เน้นความเป็นไทย	1

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ้าไทย (26-35 ปี)	จำนวน
1. ประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้	31
2. เสนอแนะรูปแบบที่ทันสมัยปัจจุบัน แบบและสีสันทันสมัยไม่เหมาะสมควรปรับปรุงก่อนจะประชาสัมพันธ์	15
3. รณรงค์ให้สวมใส่ผ้าไทยมากขึ้นในคนทุกระดับผู้ที่ควรเป็นตัวอย่างการแต่งกาย เช่น ผู้ประกาศทางโทรทัศน์ควรใส่ผ้าไทย	12
4. จัดแสดงสินค้าผ้าไทย/จัดนิทรรศการบ่อยๆ	9
5. เจาะกลุ่มเป้าหมายโดยตรง และได้รับการสนับสนุนจากรัฐอย่างเหมาะสมและต่อเนื่องเน้นที่กลุ่มคนที่มีฐานะทางสังคมสูง เนื่องจากราคาแพง	7
6. ประชาสัมพันธ์ขยายวงกว้างถึงทุกคน	7
7. ราคาแพง ควรแก้ไขเรื่องนี้ เพื่อให้ทุกคนสามารถซื้อได้	6
8. ประชาสัมพันธ์ไปต่างประเทศด้วย รณรงค์เผยแพร่ความเป็นไทยด้วยผ้าไทย	5
9. เผยแพร่ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย ทางโทรทัศน์ นิตยสาร วารสาร ทำหนังสือที่มีแบบ แหล่งที่มา น่าจะมี Show Room ผ้าไทย	4
10. พัฒนาผ้าไทยทั้งราคาและคุณภาพ และสีที่ใช้ย้อมอย่าให้ตก สีสันทันสมัยใช้ได้กับทุกวัย	4
11. ประชาสัมพันธ์ให้ต่อเนื่องและมีจุดดึงดูดใจ	3
12. ปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักตั้งแต่ช่วงเรียน	2
13. ประชาสัมพันธ์แหล่งที่ซื้อในราคาไม่แพงนัก	2
14. การดูแลรักษายาก ส่วนนี้เป็นปัญหาต้องประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจ	2
15. โฆษณาให้สนุกสนาน สวยงามใช้ผู้นำเสนอ ดีๆ น่าสนใจ	1
16. ออกโฆษณาช่วงคืนรายการวิทยุ	1

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ้าไทย (36-45 ปี)	จำนวน
1. ประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้	38
2. ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	8
3. ให้น้องงานกำหนดวันใส่ผ้าไทย	8
4. จัดนิทรรศการ	7
5. ให้ความรู้ในการรักษาและปรับปรุงคุณภาพเนื้อผ้า	7
6. จัดขายราคาพิเศษสำหรับคนไทย ราคาไม่แพง	7
7. เชิญชวนใช้ของไทย	6
8. แสดงโอกาสที่ใช้ความเหมาะสมที่ใช้ได้ทุกโอกาส	5
9. ดึงดูดเยาวชนหรือวัยรุ่นให้หันกลับมาสนใจ	3
10. ผู้มีชื่อเสียงใส่เป็นตัวอย่าง	3
11. ลงโฆษณา	3
12. จัดแฟชั่นโชว์	2
13. จัดกิจกรรม	2
14. ประชาสัมพันธ์เข้าถึงทุกกลุ่ม	2
15. ประชาสัมพันธ์ตามหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ	2
16. พัฒนารูปแบบให้ทันสมัย	2
17. ทำแคตตาล็อกผ้าไทย	1
18. ชี้ให้เห็นว่ามีเอกลักษณ์	1
19. บอกแหล่งจำหน่าย	1
20. ทำจุลสารเกี่ยวกับผ้าไทยไว้ที่โรงแรม ให้ฝรั่งดูและได้รับความรู้	1
21. ชี้ให้เกิดการอนุรักษ์ให้มาก	1

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ้าไทย (46-55 ปี)	จำนวน
1. ประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้	20
2. ราคาแพงควรปรับปรุง	9
3. ให้นำหน่วยงานใส่ผ้าไทยเลือก จันทร-ศุภร์	7
4. ชี้ให้เห็นว่าใส่ผ้าไทยได้ในโอกาสต่างๆ และชีวิตประจำวัน	6
5. ควรจัดงานส่งเสริมเกี่ยวกับผ้าไทย	6
6. ให้ความรู้สาระและการถนอมผ้า ดูแลรักษา คุณภาพ ประโยชน์	5
7. สร้างแฟชั่นแบบสวยงามและประหยัด ไม่เขย	4
8. บรรจุในหลักสูตรการเรียน เผยแพร่ให้เข้าถึงกลุ่มเยาวชน	3
9. เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายระดับล่างให้มาก	1
10. เผยแพร่ทั่วโลก	1
11. แสดงความเป็นสากลของผ้าไทย	1
12. จัดกิจกรรมต่างๆ ให้บ่อยครั้ง	1
13. ประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ราชการ	1
14. ผู้นำควรใส่ผ้าไทย	1
15. ลดราคาเป็นบางช่วง	1
16. บอกสถานที่และแหล่งที่ขายราคาถูก	1
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ้าไทย (มากกว่า 55 ปี)	จำนวน
1. ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น	7
2. ปรับปรุงเรื่องราคา	4
3. เชิญชวนให้อยากใช้/แนะนำคนรุ่นใหม่นิยมใส่ผ้าไทย	4
4. ควรมีจุดศูนย์กลางในการจัดจำหน่ายที่การคมนาคมสะดวก	2
5. จัดกิจกรรมเผยแพร่ผ้าไทย	2
6. ประชาสัมพันธ์ผ้าไทยให้เด็กได้รับรู้ได้อย่างทั่วถึง	1
7. แนะนำวิธีการผลิต	1
8. เผยแพร่ผ่านสื่อให้มากขึ้น	1
9. ชี้ให้เห็นว่ามีความเป็นเอกลักษณ์ของไทยแต่ดั้งสากลได้	1
10. ให้ความรู้ ประวัติผ้าชนิดต่างๆ	1

ประเด็นที่ห้า การจัดกิจกรรมผ้าไทย (ตารางที่ 72 - 90)

การวิจัยครั้งนี้ได้สำรวจถึงการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับผ้าไทยซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจัดขึ้นปรากฏผลการสำรวจดังนี้คือ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยในทุกกิจกรรมซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จัดขึ้นดังนี้คือ

1. กิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องผ้าขาวม้า - ผ้าสารพัดประโยชน์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 86.17 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีผู้ทราบ 83 คนคิดเป็นร้อยละ 13.83 ในจำนวนผู้ทราบมีผู้เข้าร่วมงาน 10 คน
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการจัดแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน 4 ภาคในเรื่องการแสดงชอผ้าขาวม้าของภาคเหนือ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 82.17 ระบุว่าไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีผู้ทราบร้อยละ 17.83 หรือ 107 คน ในจำนวนผู้ทราบมีผู้เข้าร่วมงาน 18 คน
3. กิจกรรมเกี่ยวกับการจัดแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน 4 ภาคในเรื่องการแสดงลำตัด ขับเสภา เพลงฉ่อย ขับกรับ ของภาคกลางพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 79.83 ระบุว่าไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีผู้ทราบร้อยละ 20.17 หรือ 121 คนในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 19 คน
4. กิจกรรมเกี่ยวกับการจัดแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน 4 ภาคในชุดการแสดงโปงลางชุดผ้าขาวม้าสารพัดประโยชน์ ชุดเชิงค่านา ชุดสาวอีสานอาบน้ำของภาคอีสาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวร้อยละ 81.00 มีผู้ทราบร้อยละ 19.00 คือ 114 คนในจำนวนนี้มีผู้ไปร่วมงาน 19 คน
5. กิจกรรมเกี่ยวกับการจัดแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน 4 ภาคในชุดการแสดงหนังตะลุงภาคใต้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 81.17 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าว มีผู้ทราบร้อยละ 18.83 หรือ 113 คนในจำนวนนี้มีผู้ไปเข้าร่วม 16 คน
6. กิจกรรมสัมมนาผ้าไทย - สายใยเศรษฐกิจ ครั้งที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 91.67 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าว มีผู้ทราบร้อยละ 8.33 และมีผู้เข้าร่วมงาน 12 คน
7. กิจกรรมเกี่ยวกับงานราตรีผ้าไทยในสวนนิทรรศการและการจัดแสดงฉลองพระองค์และผ้าพื้นเมืองของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 78.33 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าว มีร้อยละ 21.67 หรือ 130 คนที่ทราบและมีผู้เข้าร่วมงาน 16 คน

8. กิจกรรมเกี่ยวกับงานราตรีผ้าไทยในสวนการเปิดกรุผ้าไทย จากนักสะสมผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 85.00 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีร้อยละ 15.00 หรือ 90 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 11 คน
9. กิจกรรมเกี่ยวกับงานราตรีผ้าไทยในสวนการจัดจำหน่ายผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 79.00 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีร้อยละ 21.00 หรือ 126 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 26 คน
10. กิจกรรมเกี่ยวกับงานราตรีผ้าไทยในสวนการแสดงเครื่องแต่งกายชุดมหรหรรณสิ่งทอไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 86.50 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีร้อยละ 13.50 หรือ 81 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 10 คน
11. กิจกรรมการสัมมนาผ้าไทย - สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 2 ในสวนของการอภิปรายและสัมมนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องผ้าไทย และการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยผ้าไทยจากภูมิภาคต่าง ๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 94.17 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีผู้ทราบร้อยละ 5.83 ในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 6 คน
12. กิจกรรมการเปิดกรุผ้าไทยและจัดเสวนาแบบไทย ๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 94.33 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าว มีร้อยละ 5.67 หรือ 34 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 6 คน
13. กิจกรรมการสาธิตและจัดนิทรรศการผ้าไทยสู่อากาศพบกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 93.17 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีร้อยละ 6.83 หรือ 41 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 6 คน
14. กิจกรรมการจัดจำหน่ายผ้าไทยในงานสัมมนาผ้าไทย - สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.50 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าว มีร้อยละ 9.50 หรือ 57 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 12 คน
15. กิจกรรมการฝึกอบรมวิธีทำผ้าบาติก ทำผ้ามัดย้อมและทำตุ๊กตาไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 91.17 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมี 53 คนหรือร้อยละ 8.83 ที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วม 6 คน
16. กิจกรรมคาราวานผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 93.50 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีร้อยละ 6.50 หรือ 39 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วม 8 คน
17. กิจกรรมจัดสื่อมวลชนสัญจรแหล่งผลิตผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 96.33 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมี 22 คนหรือร้อยละ 3.67 ที่ทราบและในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 5 คน
18. กิจกรรมจัดแสดงเครื่องแต่งกายไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.33 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีร้อยละ 9.67 หรือ 58 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 10 คน
19. กิจกรรมจัดตลาดนัดผ้าไทยครั้งที่ 1 2 และ 3 ที่สวช พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.67 ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีร้อยละ 8.83 หรือ 53 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 12 คน

20. กิจกรรมการประกวดออกแบบเครื่องแต่งกายด้วยผ้าพื้นบ้านไทยของภาคต่าง ๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 92.67 ไม่ทราบว่ามีการประกวดดังกล่าวมีร้อยละ 7.33 หรือ 44 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 6 คน
21. กิจกรรมจัดนิทรรศการพื้นบ้านไทยของภาคต่าง ๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 88.83 ไม่ทราบว่ามีการประกวดดังกล่าวมีร้อยละ 11.17 หรือ 67 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 12 คน
22. กิจกรรมสาธิตวิธีการมัดย้อม ทอและการเก็บรักษาผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 92.67 ไม่ทราบว่ามีการประกวดดังกล่าวมีผู้ทราบร้อยละ 7.33 หรือ 44 คนในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 10 คน
23. กิจกรรมสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติร่วมมือกับธนาคารออมสินจัดงานผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 94.33 ไม่ทราบว่ามีการประกวดดังกล่าวมีผู้ทราบร้อยละ 5.67 หรือ 34 คนในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 9 คน
24. กิจกรรมสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติร่วมมือกับธนาคารไทยพาณิชย์จัดงานผ้าไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 92.33 ไม่ทราบว่ามีการประกวดดังกล่าวมีผู้ทราบร้อยละ 7.67 หรือ 46 คนในจำนวนนี้มีผู้เข้าร่วมงาน 13 คน
25. กิจกรรมการจัดทำเอกสารแผ่นพับเรื่องผ้าไทยและการเก็บรักษาผ้าไทยออกเผยแพร่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 95.17 ไม่ทราบว่ามีการประกวดดังกล่าวมีร้อยละ 4.83 หรือ 29 คนที่ทราบในจำนวนนี้มีผู้ได้รับ 8 คน

ทั้งนี้จากการสำรวจว่ากลุ่มตัวอย่างเคยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับผ้าไทยซึ่งหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้นบ้างหรือไม่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.17 ระบุว่าไม่เคย สำหรับร้อยละ 9.33 ซึ่งบอกว่าเคยได้ระบุชื่อหน่วยงานที่ตนเคยไปร่วมงานส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการเช่น ศูนย์ศิลปาชีพ กรมพาณิชย์สัมพันธ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ มหาวิทยาลัย ฯลฯ

ตารางที่ 72 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องผ้าขาวม้า-ผ้าसरพัดประโยชน์

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผ้าขาวม้า-ผ้าसरพัด ประโยชน์												
ไม่ทราบ	102	85.00	110	91.67	101	84.17	100	83.33	104	86.67	517	86.17
ทราบ	18	15.00	10	8.33	19	15.83	20	16.67	16	13.33	83	13.83
- โทรทัศน์	6	33.33	6	60.00	6	31.58	7	35.00	4	25.00	29	34.94
- หนังสือพิมพ์	2	11.11	-	-	2	10.53	-	-	1	6.25	5	6.02
- เพื่อน	-	-	-	-	1	5.26	1	5.00	1	6.25	3	3.61
- วิทยุ	1	5.56	-	-	1	5.26	1	5.00	-	-	3	3.61
- นิตยสาร	-	-	1	10.00	3	15.79	-	-	1	6.25	5	6.02
- ร้านค้า	-	-	-	-	1	5.26	1	5.00	1	6.25	3	3.61
- สื่อต่างๆ	1	5.56	1	10.00	2	10.53	1	5.00	-	-	5	6.02
- เอเชียเกมส์	1	5.56	-	-	1	5.26	-	-	-	-	2	2.41
- ไม่ระบุแหล่ง	7	38.89	2	20.00	2	10.53	9	45.00	8	50.00	28	33.73
เข้าร่วม	5	27.78	-	-	2	10.53	2	10.00	1	6.25	10	12.05
ไม่เข้าร่วม	11	61.11	10	100.0	14	73.68	15	75.00	9	56.25	59	71.08
ไม่ระบุการเข้าร่วม	2	11.11	0	0.00	3	15.79	3	15.00	6	37.50	14	16.87

ตารางที่ 73 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องการจัดแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน 4 ภาค

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแสดงขอผ้าขาวม้า ของภาคเหนือ												
ไม่ทราบ	102	85.00	98	81.67	102	85.00	90	75.00	101	84.17	493	82.17
ทราบ	18	15.00	22	18.33	18	15.00	30	25.00	19	15.83	107	17.83
- โทรทัศน์	7	38.89	14	63.64	7	38.89	12	40.00	11	57.89	51	47.66
- หนังสือพิมพ์	1	5.56	1	4.55	1	5.56	3	10.00	-	-	6	5.61
- เพื่อน	-	-	1	4.55	-	-	-	-	-	-	1	0.93
- วิทยุ	-	-	-	-	2	11.11	1	3.33	-	-	3	2.80
- ห้างสรรพสินค้า	-	-	1	4.55	2	11.11	3	10.00	-	-	6	5.61
- ร้านค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5.26	1	0.93
- สื่อต่างๆ	-	-	1	4.55	3	16.67	5	16.67	1	5.26	10	9.35
- งานแสดงสินค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10.53	2	1.87
- สวช.	-	-	-	-	-	-	1	3.33	-	-	1	0.93
- โฆษณา	1	5.56	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.93
- เคยได้ยิน	-	-	1	4.55	-	-	-	-	-	-	1	0.93
- ไม่ระบุแหล่ง	9	50.00	3	13.64	3	16.67	5	16.67	4	21.05	24	22.43
เข้าร่วม	4	22.22	2	9.09	4	22.22	6	20.00	2	10.53	18	16.82
ไม่เข้าร่วม	12	66.67	15	68.18	10	55.56	21	70.00	8	42.11	66	61.68
ไม่ระบุการเข้าร่วม	2	11.11	5	22.73	4	22.22	3	10.00	9	47.37	23	21.50

ตารางที่ 73 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องการจัดแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน 4 ภาค
(ต่อ)

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแสดงลำตัด ขับเสภา เพลงฉ่อย ขับกรับ ของภาคกลาง												
ไม่ทราบ	100	83.33	101	84.17	92	76.67	90	75.00	96	80.00	479	79.83
ทราบ	20	16.67	19	15.83	28	23.33	30	25.00	24	20.00	121	20.17
- โทรทัศน์	8	40.00	13	68.42	11	39.29	11	36.67	14	58.33	57	47.11
- หนังสือพิมพ์	1	5.00	2	10.53	3	10.71	3	10.00	1	4.17	10	8.26
- เพื่อน	-	-	1	5.26	-	-	-	-	-	-	1	0.83
- วิทยุ	-	-	1	5.26	1	3.57	1	3.33	-	-	3	2.48
- ห้างสรรพสินค้า	-	-	-	-	2	7.14	3	10.00	-	-	5	4.13
- ร้านค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.17	1	0.83
- หนังสือ	-	-	-	-	-	-	1	3.33	-	-	1	0.83
- สื่อต่างๆ	-	-	1	5.26	4	14.29	3	10.00	2	8.33	10	8.26
- งานแสดงสินค้า	-	-	-	-	-	-		0.00	2	8.33	2	1.65
- สวช.	-	-	-	-	-	-	1	3.33	-	-	1	0.83
- ไม่ระบุแหล่ง	10	50.00	2	10.53	7	25.00	7	23.33	4	16.67	30	24.79
เข้าร่วม	4	20.00	1	5.26	7	25.00	5	16.67	2	8.33	19	15.70
ไม่เข้าร่วม	13	65.00	14	73.68	15	53.57	21	70.00	13	54.17	76	62.81
ไม่ระบุการเข้าร่วม	3	15.00	4	21.05	6	21.43	4	13.33	9	37.50	26	21.49

ตารางที่ 73 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องการจัดแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน 4 ภาค
(ต่อ)

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแสดงโปงลางชุดผ้าขาวม้าสารพัดประโยชน์ ชุดเชิงตำนาน ชุดสาวอีสาน อาบน้ำ ของภาคอีสาน												
ไม่ทราบ	101	84.17	98	81.67	97	80.83	89	74.17	101	84.17	486	81.00
ทราบ	19	15.83	22	18.33	23	19.17	31	25.83	19	15.83	114	19.00
- โทรทัศน์	1	5.26	13	59.09	7	30.43	11	35.48	9	47.37	41	35.96
- หนังสือพิมพ์	1	5.26	3	13.64	2	8.70	3	9.68	1	5.26	10	8.77
- เพื่อน	-	-	1	4.55	-	-	-	-	-	-	1	0.88
- วิทยุ	-	-	1	4.55	1	4.35	1	3.23	-	-	3	2.63
- นิตยสาร	-	-	-	-	2	8.70	-	-	-	-	2	1.75
- ห้างสรรพสินค้า	-	-	-	-	2	8.70	3	9.68	-	-	5	4.39
- ร้านค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5.26	1	0.88
- หนังสือ	-	-	1	4.55	-	-	1	3.23	-	-	2	1.75
- สื่อต่างๆ	-	-	1	4.55	2	8.70	2	6.45	-	-	5	4.39
- งานแสดงสินค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10.53	2	1.75
- สวช.	-	-	-	-	-	-	1	3.23	-	-	1	0.88
- ไปเที่ยวทาง ภาคอีสาน	-	-	-	-	-	-	1	3.23	-	-	1	0.88
- ไม่ระบุแหล่ง	17	89.47	2	9.09	7	30.43	8	25.81	6	31.58	40	35.09
เข้าร่วม	3	15.79	3	13.64	5	21.74	5	16.13	3	15.79	19	16.67
ไม่เข้าร่วม	12	63.16	14	63.64	14	60.87	20	64.52	8	42.11	68	59.65
ไม่ระบุการเข้าร่วม	4	21.05	5	22.73	4	17.39	6	19.35	8	42.11	27	23.68

ตารางที่ 73 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องการจัดแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน 4 ภาค
(ต่อ)

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแสดงหนังตะลุง ของภาคใต้												
ไม่ทราบ	103	85.83	97	80.83	94	78.33	89	74.17	104	86.67	487	81.17
ทราบ	17	14.17	23	19.17	26	21.67	31	25.83	16	13.33	113	18.83
- โทรทัศน์	7	41.18	14	60.87	9	34.62	12	38.71	8	50.00	50	44.25
- หนังสือพิมพ์	1	5.88	-	-	2	7.69	3	9.68	-	-	6	5.31
- เพื่อน	-	-	1	4.35	-	-	-	-	-	-	1	0.88
- วิทยุ	-	-	-	-	1	3.85	1	3.23	-	-	2	1.77
- นิตยสาร	-	-	-	-	1	3.85	-	-	-	-	1	0.88
- ห้างสรรพสินค้า	-	-	-	-	2	7.69	3	9.68	-	-	5	4.42
- ร้านค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6.25	1	0.88
- หนังสือ	-	-	1	4.35	-	-	2	6.45	-	-	3	2.65
- สื่อต่างๆ	-	-	1	4.35	4	15.38	2	6.45	1	6.25	8	7.08
- งานแสดงสินค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6.25	1	0.88
- สวช.	-	-	-	-	-	-	1	3.23	-	-	1	0.88
- ไม่ระบุแหล่ง	9	52.94	6	26.09	7	26.92	7	22.58	5	31.25	34	30.09
เข้าร่วม	3	17.65	1	4.35	5	19.23	5	16.13	2	12.50	16	14.16
ไม่เข้าร่วม	10	58.82	17	73.91	15	57.69	20	64.52	7	43.75	69	61.06
ไม่ระบุการเข้าร่วม	4	23.53	5	21.74	6	23.08	6	19.35	7	43.75	28	24.78

ตารางที่ 74 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสัมมนาผ้าไทย-สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 1

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สัมมนาผ้าไทย-สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 1												
ไม่ทราบ	109	90.83	105	87.50	112	93.33	109	90.83	115	95.83	550	91.67
ทราบ	11	9.17	15	12.50	8	6.67	11	9.17	5	4.17	50	8.33
- โทรทัศน์	-	-	3	20.00	2	25.00	3	27.27	1	20.00	9	18.00
- หนังสือพิมพ์	-	-	3	20.00	2	25.00	-	-	-	-	5	10.00
- เพื่อน	-	-	-	-	1	12.50	1	9.09	-	-	2	4.00
- วิทยุ	1	9.09	2	13.33	-	-	1	9.09	-	-	4	8.00
- ธนาคารไทยพาณิชย์	1	9.09	1	6.67	-	-	-	-	-	-	2	4.00
- ป้ายโฆษณา	1	9.09	1	6.67	-	-	-	-	-	-	2	4.00
- นิตยสาร	-	-	1	6.67	-	-	-	-	-	-	1	2.00
- สื่อต่างๆ	-	-	1	6.67	-	-	-	-	-	-	1	2.00
- สวช.	-	-	1	6.67	-	-	1	9.09	-	-	2	4.00
- ใบปลิว	-	-	1	6.67	-	-	-	-	-	-	1	2.00
- เอกสารของหน่วยงาน	-	-	-	-	1	12.50	-	-	-	-	1	2.00
- ไม่ระบุแหล่ง	8	72.73	1	-	2	25.00	5	45.45	4	80.00	20	40.00
เข้าร่วม	6	54.55	2	13.33	1	12.50	3	27.27	-	-	12	24.00
ไม่เข้าร่วม	5	45.45	11	73.33	6	75.00	6	54.55	5	100.0	33	66.00
ไม่ระบุการเข้าร่วม	-	-	2	13.33	1	12.50	2	18.18	-	-	5	10.00

ตารางที่ 75 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องกิจกรรมงานราตรีผ้าไทย

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นิทรรศการและการจัดแสดงฉลองพระองค์ และผ้าพื้นเมืองของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ												
ไม่ทราบ	93	77.50	91	75.83	94	78.33	96	80.00	96	80.00	470	78.33
ทราบ	27	22.50	29	24.17	26	21.67	24	20.00	24	20.00	130	21.67
- โทรทัศน์	8	29.63	13	44.83	15	57.69	10	41.67	9	37.50	55	42.31
- หนังสือพิมพ์	4	14.81	4	13.79	2	7.69	2	8.33	1	4.17	13	10.00
- เพื่อน ญาติ	2	7.41	-	-	1	3.85	-	-	1	4.17	4	3.08
- วิทยุ	-	-	1	3.45	-	-	1	4.17	-	-	2	1.54
- ธนาคารไทยพาณิชย์	1	3.70	1	3.45	-	-	-	-	-	-	2	1.54
- นิตยสาร	1	3.70	3	10.34	3	11.54	-	-	-	-	7	5.38
- พระที่นั่งวิมานเมฆ	-	-	-	-	1	3.85	-	-	-	-	1	0.77
- วารสาร	-	-	1	3.45	-	-	-	-	-	-	1	0.77
- สื่อต่างๆ	-	-	1	3.45	-	-	-	-	-	-	1	0.77
- สวช.	-	-	1	3.45	-	-	1	4.17	-	-	2	1.54
- พระที่นั่งอนันตสมาคม	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.17	1	0.77
- โบปสิว	-	-	1	3.45	-	-	-	-	-	-	1	0.77
- จากสังคมไฮโซ	-	-	1	3.45	-	-	-	-	-	-	1	0.77
- ไม่ระบุแหล่ง	11	40.74	2	6.90	4	15.38	10	41.67	12	50.00	39	30.00
เข้าร่วม	4	14.81	3	10.34	5	19.23	2	8.33	2	8.33	16	12.31
ไม่เข้าร่วม	20	74.07	21	72.41	15	57.69	15	62.50	15	62.50	86	66.15
ไม่ระบุการเข้าร่วม	3	11.11	5	17.24	6	23.08	7	29.17	7	29.17	28	21.54

ตารางที่ 75 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องกิจกรรมงานราตรีผ้าไทย (ต่อ)

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเปิดกรูผ้าไทย จากนัก สะสมผ้าไทย												
ไม่ทราบ	101	84.17	102	85.00	100	83.33	105	87.50	102	85.00	510	85.00
ทราบ	19	15.83	18	15.00	20	16.67	15	12.50	18	15.00	90	15.00
- โทรทัศน์	6	31.58	4	22.22	5	25.00	5	33.33	7	38.89	27	30.00
- หนังสือพิมพ์	3	15.79	4	22.22	4	20.00	1	6.67	1	5.56	13	14.44
- เพื่อน	1	5.26	-	-	1	5.00	-	-	-	-	2	2.22
- วิทยุ	-	-	-	-	-	-	1	6.67	-	-	1	1.11
- นิตยสาร	-	-	3	16.67	5	25.00	-	-	1	5.56	9	10.00
- พระที่นั่งวิมาน เมฆ	-	-	-	-	1	5.00	-	-	-	-	1	1.11
- สกุลไทย	-	-	1	5.56	-	-	-	-	-	-	1	1.11
- วารสาร	-	-	1	5.56	-	-	-	-	-	-	1	1.11
- สื่อต่างๆ	-	-	1	5.56	-	-	-	-	-	-	1	1.11
- สวช.	-	-	1	5.56	-	-	1	6.67	-	-	2	2.22
- จากสังคมไฮโซ	-	-	1	5.56	-	-	-	-	-	-	1	1.11
- ไม่ระบุแหล่ง	9	47.37	2	11.11	4	20.00	7	46.67	9	50.00	31	34.44
เข้าร่วม	4	21.05	2	11.11	3	15.00	2	13.33	-	-	11	12.22
ไม่เข้าร่วม	13	68.42	14	77.78	13	65.00	10	66.67	14	77.78	64	71.11
ไม่ระบุการเข้าร่วม	2	10.53	2	11.11	4	20.00	3	20.00	4	22.22	15	16.67

ตารางที่ 75 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องกิจกรรมงานราตรีผ้าไทย (ต่อ)

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดจำหน่ายผ้าไทย												
ไม่ทราบ	93	77.50	94	78.33	93	77.50	93	77.50	101	84.17	474	79.00
ทราบ	27	22.50	26	21.67	27	22.50	27	22.50	19	15.83	126	21.00
- โทรทัศน์	6	22.22	8	30.77	5	18.52	8	29.63	8	42.11	35	27.78
- หนังสือพิมพ์	2	7.41	4	15.38	3	11.11	2	7.41	1	5.26	12	9.52
- เพื่อน	2	7.41	1	3.85	2	7.41	2	7.41	-	-	7	5.56
- วิทยุ	-	-	1	3.85	-	-	1	3.70	-	-	2	1.59
- ธนาคารไทยพาณิชย์	1	3.70	1	3.85	-	-	-	0.00	-	-	2	1.59
- ป้ายโฆษณา	-	-	-	-	2	7.41	-	-	-	-	2	1.59
- นิตยสาร	-	-	2	7.69	2	7.41	-	-	-	-	4	3.17
- ห้างสรรพสินค้า	2	7.41	1	3.85	-	0.00	-	-	-	-	3	2.38
- หนังสือ	-	-	1	3.85	-	0.00	1	3.70	-	-	2	1.59
- พระที่นั่งวิมานเมฆ	-	-	-	-	1	3.70	-	-	-	-	1	0.79
- สื่อต่างๆ	-	-	1	3.85	2	7.41	-	-	-	-	3	2.38
- งานแสดงสินค้า	-	-	-	-	-	-	1	3.70	1	5.26	2	1.59
- สวช.	-	-	1	3.85	-	-	1	3.70	-	-	2	1.59
- จากสังคมไฮโซ	-	-	1	3.85	-	-	-	-	-	-	1	0.79
- ไม่ระบุแหล่ง	14	51.85	4	15.38	10	37.04	11	40.74	9	47.37	48	38.10
เข้าร่วม	5	18.52	5	19.23	7	25.93	6	22.22	3	15.79	26	20.63
ไม่เข้าร่วม	16	59.26	16	61.54	14	51.85	16	59.26	10	52.63	72	57.14
ไม่ระบุการเข้าร่วม	6	22.22	5	19.23	6	22.22	5	18.52	6	31.58	28	22.22

ตารางที่ 75 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องกิจกรรมงานราตรีผ้าไทย (ต่อ)

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแสดงเครื่องแต่งกาย ชุดมทกรรมสิงทอไทย												
ไม่ทราบ	100	83.33	103	85.83	106	88.33	103	85.83	107	89.17	519	86.50
ทราบ	20	16.67	17	14.17	14	11.67	17	14.17	13	10.83	81	13.50
- โทรทัศน์	5	25.00	5	29.41	4	28.57	6	35.29	7	53.85	27	33.33
- หนังสือพิมพ์	2	10.00	3	17.65	1	7.14	2	11.76	1	7.69	9	11.11
- เพื่อน	1	5.00	-	-	1	7.14	-	-	-	-	2	2.47
- วิทยุ	-	-	-	-	-	-	1	5.88	-	-	1	1.23
- นิตยสาร	-	-	2	11.76	1	7.14	-	-	-	-	3	3.70
- หนังสือ	-	-	1	5.88	-	-	1	5.88	-	-	2	2.47
- พระที่นั่งวิมาน เมฆ	-	-	-	-	1	7.14	-	-	-	-	1	1.23
- สื่อต่างๆ	-	-	1	5.88	-	-	-	-	-	-	1	1.23
- สวช.	-	-	-	-	-	-	1	5.88	-	-	1	1.23
- จากสังคมไฮโซ	-	-	1	5.88	-	-	-	-	-	-	1	1.23
- อีสาน	1	5.00	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.23
- ไม่ระบุแหล่ง	11	55.00	4	23.53	6	42.86	6	35.29	5	38.46	32	39.51
เข้าร่วม	4	20.00	1	5.88	2	14.29	2	11.76	1	7.69	10	12.35
ไม่เข้าร่วม	14	70.00	13	76.47	9	64.29	13	76.47	7	53.85	56	69.14
ไม่ระบุการเข้าร่วม	2	10.00	3	17.65	3	21.43	2	11.76	5	38.46	15	18.52

ตารางที่ 76 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสัมมนาผ้าไทย-สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 2

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การอภิปรายและสัมมนาองค์ความรู้เรื่องผ้าไทย การนำเสนอผลการศึกษาวิจัยผ้าไทยจากภูมิภาคต่างๆ												
ไม่ทราบ	105	87.50	117	97.50	116	96.67	111	92.50	116	96.67	565	94.17
ทราบ	15	12.50	3	2.50	4	3.33	9	7.50	4	3.33	35	5.83
- โทรทัศน์	3	20.00	-	-	-	-	3	33.33	-	-	6	17.14
- หนังสือพิมพ์	-	-	1	33.33	2	50.00	-	-	1	25.00	4	11.43
- วิทยุ	-	-	-	-	1	25.00	2	22.22	-	-	3	8.57
- ธนาคารไทยพาณิชย์	1	6.67	1	33.33	-	-	-	-	-	-	2	5.71
- ป้ายโฆษณา	1	6.67	1	33.33	1	25.00	-	-	-	-	3	8.57
- แผ่นพับนิตยสาร	1	6.67	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.86
- ไม้ระบุด้านหลัง	9	60.00	-	-	-	-	4	44.44	3	75.00	16	45.71
เข้าร่วม	4	26.67	-	-	1	25.00	1	11.11	-	-	6	17.14
ไม่เข้าร่วม	8	53.33	3	100.0	3	75.00	6	66.67	4	100.0	24	68.57
ไม่ระบุการเข้าร่วม	3	20.00	-	-	-	-	2	22.22	-	-	5	14.29
การเปิดกรูผ้าไทย และจัดเสวนาแบบไทยๆ												
ไม่ทราบ	106	88.33	117	97.50	116	96.67	112	93.33	115	95.83	566	94.33
ทราบ	14	11.67	3	2.50	4	3.33	8	6.67	5	4.17	34	5.67
- โทรทัศน์	4	28.57	-	-	-	-	3	37.50	-	-	7	20.59
- หนังสือพิมพ์	1	7.14	-	-	3	75.00	-	-	1	20.00	5	14.71
- วิทยุ	-	-	-	-	1	25.00	2	25.00	-	-	3	8.82
- ป้ายโฆษณา	1	7.14	1	3.33	-	-	-	-	-	-	2	5.88
- แผ่นพับนิตยสาร	1	7.14	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.94
- ไม้ระบุด้านหลัง	7	50.00	2	6.67	-	-	3	37.50	4	80.00	16	47.06
เข้าร่วม	4	28.57	-	-	1	25.00	1	12.50	-	-	6	17.65
ไม่เข้าร่วม	9	64.29	2	6.67	3	75.00	6	75.00	5	100.0	25	73.53
ไม่ระบุการเข้าร่วม	1	7.14	1	3.33	-	-	1	12.50	-	-	3	8.82

ตารางที่ 76 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสัมมนาผ้าไทย-สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 2
(ต่อ)

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การสาธิต และการจัดนิทรรศการ ผ้าไทยสู่อนาคต												
ไม่ทราบ	105	87.50	116	96.67	114	95.00	110	91.67	114	95.00	559	93.17
ทราบ	15	12.50	4	3.33	6	5.00	10	8.33	6	5.00	41	6.83
- โทรทัศน์	3	20.00	-	-	1	16.67	3	30.00	1	16.67	8	19.51
- หนังสือพิมพ์	-	-	-	-	3	50.00	-	-	-	-	3	7.32
- วิทยุ	-	-	-	-	1	16.67	2	20.00	-	-	3	7.32
- ป้ายโฆษณา	1	6.67	1	25.00	-	-	-	-	-	-	2	4.88
- แผ่นพับ	1	6.67	-	-	1	16.67	-	-	-	-	2	4.88
- นิตยสาร	1	6.67	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.44
- ไม้ระบุด้านหลัง	9	60.00	3	75.00	-	-	5	50.00	5	83.33	22	53.66
เข้าร่วม	4	26.67	-	-	1	16.67	1	10.00	-	-	6	14.63
ไม่เข้าร่วม	9	60.00	2	50.00	4	66.67	7	70.00	5	83.33	27	65.85
ไม่ระบุการเข้าร่วม	2	13.33	2	50.00	1	16.67	2	20.00	1	16.67	8	19.51

ตารางที่ 76 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสัมมนาผ้าไทย-สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 2

(ต่อ)

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การจำหน่ายผ้าไทย												
ไม่ทราบ	100	83.33	112	93.33	111	92.50	109	90.83	111	92.50	543	90.50
ทราบ	20	16.67	8	6.67	9	7.50	11	9.17	9	7.50	57	9.50
- โทรทัศน์	4	20.00	2	25.00	1	11.11	3	27.27	2	22.22	12	21.05
- หนังสือพิมพ์	1	5.00	2	25.00	4	44.44	1	9.09	1	11.11	9	15.79
- วิทยุ	-	-	-	-	1	11.11	2	18.18	-	-	3	5.26
- ธนาคารไทยพาณิชย์	1	5.00	1	12.50	-	-	-	-	-	-	2	3.51
- ป้ายโฆษณา	1	5.00	2	25.00	1	11.11	-	-	-	-	4	7.02
- ร้านขายของที่ระลึก	-	-	-	-	1	11.11	-	-	-	-	1	1.75
- งานแสดงสินค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.11	1	1.75
- แผ่นพับนิตยสาร	1	5.00	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.75
- คนรอบข้าง	-	-	1	12.50	-	-	-	-	-	-	1	1.75
- ไม่ระบุแหล่ง	12	60.00	-	-	1	11.11	5	45.45	5	55.56	23	40.35
เข้าร่วม	6	30.00	1	12.50	3	33.33	1	9.09	1	11.11	12	21.05
ไม่เข้าร่วม	10	50.00	4	50.00	5	55.56	8	72.73	6	66.67	33	57.89
ไม่ระบุการเข้าร่วม	4	20.00	3	37.50	1	11.11	2	18.18	2	22.22	12	21.05

ตารางที่ 76 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสัมมนาผ้าไทย-สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 2
(ต่อ)

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การฝึกอบรมวิธีทำผ้าบาติก ทำผ้ามัดย้อม และทำตุ๊กตาไทย												
ไม่ทราบ	104	86.67	110	91.67	114	95.00	109	90.83	110	91.67	547	91.17
ทราบ	16	13.33	10	8.33	6	5.00	11	9.17	10	8.33	53	8.83
- โทรทัศน์	3	18.75	4	40.00	2	33.33	4	36.36	1	10.00	14	26.42
- หนังสือพิมพ์	1	6.25	2	20.00	2	33.33	2	18.18	2	20.00	9	16.98
- วิทยุ	-	-	-	-	1	16.67	1	9.09	-	-	2	3.77
- ธนาคารไทย พาณิชย์	1	6.25	1	10.00	-	-	-	-	-	-	2	3.77
- ป้ายโฆษณา	1	6.25	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.89
- นิตยสาร	1	6.25	-	-	1	16.67	-	-	-	-	2	3.77
- แผ่นพับ	1	6.25	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.89
- ไม้ระブแหล่ง	8	50.00	3	30.00	-	-	4	36.36	7	70.00	22	41.51
เข้าร่วม	5	31.25	-	-	-	-	1	9.09		0.00	6	11.32
ไม่เข้าร่วม	8	50.00	9	90.00	6	100.0	9	81.82	5	50.00	37	69.81
ไม่ระบุการเข้าร่วม	3	18.75	1	10.00	-	-	1	9.09	5	50.00	10	18.87

ตารางที่ 77 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องกิจกรรมคาราวานผ้าไทย

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมคาราวาน ผ้าไทย												
ไม่ทราบ	104	86.67	116	96.67	115	95.83	113	94.17	113	94.17	561	93.50
ทราบ	16	13.33	4	3.33	5	4.17	7	5.83	7	5.83	39	6.50
- โทรทัศน์	2	12.50	4	100.0	1	20.00	1	14.29	1	14.29	9	23.08
- หนังสือพิมพ์	-	-	-	-	1	0.83	2	28.57	-	-	3	7.69
- เพื่อน	1	6.25	-	-	1	0.83	-	-	-	-	2	5.13
- วิทยุ	1	6.25	-	-	1	0.83	1	14.29	-	-	3	7.69
- ใบปลิว	2	12.50	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5.13
- จำไม่ได้	1	6.25	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.56
- ไม่ระบุแหล่ง	9	56.25	-	-	1	0.83	3	42.86	6	85.71	19	48.72
เข้าร่วม	5	31.25	1	0.83		0.00	1	14.29	1	14.29	8	20.51
ไม่เข้าร่วม	8	50.00	2	1.67	4	3.33	4	57.14	5	71.43	23	58.97
ไม่ระบุการเข้าร่วม	3	18.75	1	0.83	1	0.83	2	28.57	1	14.29	8	20.51

ตารางที่ 78 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องจัดสื่อมวลชนสัญจรแหล่งผลิตผ้าไทย

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดสื่อมวลชนสัญจรแหล่งผลิตผ้าไทย												
ไม่ทราบ	113	94.17	118	98.33	118	98.33	114	95.00	115	95.83	578	96.33
ทราบ	7	5.83	2	1.67	2	1.67	6	5.00	5	4.17	22	3.67
- โทรทัศน์	-	-	1	50.00	-	-	1	16.67	-	-	2	9.09
- เพื่อน	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20.00	1	4.55
- วิทยุ	-	-	-	-	-	-	1	16.67	-	-	1	4.55
- หนังสือพิมพ์	-	-	1	0.83	-	-	-	-	-	-	1	4.55
- ไม่ระบุแหล่ง	7	100.0	-	-	2	100.0	4	66.67	4	80.00	17	77.27
เข้าร่วม	4	57.14		0.00		0.00	-	-	1	20.00	5	22.73
ไม่เข้าร่วม	3	42.86	2	1.67	2	1.67	4	66.67	4	80.00	15	68.18
ไม่ระบุการเข้าร่วม	-	-	-	-	-	-	2	33.33	-	-	2	9.09

ตารางที่ 79 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องจัดแสดงแบบเครื่องแต่งกายไทย

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดแสดงแบบเครื่องแต่ง กายไทย												
ไม่ทราบ	102	85.00	108	90.00	112	93.33	109	90.83	111	92.50	542	90.33
ทราบ	18	15.00	12	10.00	8	6.67	11	9.17	9	7.50	58	9.67
- โทรทัศน์	3	16.67	5	41.67	4	50.00	2	18.18	2	22.22	16	27.59
- หนังสือพิมพ์	1	5.56	2	16.67	1	12.50	-	-	-	-	4	6.90
- เพื่อน	-	-	-	-	1	12.50	1	9.09	-	-	2	3.45
- วิทยุ	-	-	-	-	-	-	1	9.09	-	-	1	1.72
- ธนาคารไทย พาณิชย์	-	-	1	8.33	-	-	-	-	-	-	1	1.72
- หนังสือแฟชั่น	-	-	-	-	-	-	1	9.09	-	-	1	1.72
- หนังสือ	-	-	1	8.33	-	-	-	-	-	-	1	1.72
- สื่อต่างๆ	1	5.56	1	8.33	-	-	-	-	-	-	2	3.45
- แผ่นพับ /นิตยสาร	1	5.56	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.72
- คนรอบข้าง	-	-	1	8.33	-	-	-	-	-	-	1	1.72
- ไม้ระนุแหล่ง	12	66.67	1	8.33	2	25.00	6	54.55	7	77.78	28	48.28
เข้าร่วม	5	27.78	2	16.67	1	12.50	1	9.09	1	11.11	10	17.24
ไม่เข้าร่วม	7	38.89	7	58.33	5	62.50	6	54.55	6	66.67	31	53.45
ไม่ระบุการเข้าร่วม	6	33.33	3	25.00	2	25.00	4	36.36	2	22.22	17	29.31

ตารางที่ 80 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องจัดตลาดนัดผ้าไทยครั้งที่ 1 2 และ 3
ที่ สวช.

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดตลาดนัดผ้าไทยครั้งที่ 1 2 และ 3 ที่ สวช.												
ไม่ทราบ	102	85.00	113	94.17	115	95.83	104	86.67	110	91.67	544	90.67
ทราบ	18	15.00	6	5.00	5	4.17	14	11.67	10	8.33	53	8.83
- โทรทัศน์	4	22.22	2	33.33	-	-	6	42.86	2	20.00	14	26.42
- หนังสือพิมพ์	1	5.56	2	33.33	3	60.00	2	14.29	1	10.00	9	16.98
- เพื่อน	-	-	1	16.67	-	-	2	14.29	-	-	3	5.66
- วิทยุ	1	5.56	-	-	1	20.00	-	-	-	-	2	3.77
- สวช.	-	-	1	16.67	-	-	1	7.14	-	-	2	3.77
- ธนาคารไทยพาณิชย์	1	5.56	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.89
- แผ่นพับ / นิตยสาร	1	5.56	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.89
- ไม่ระบุแหล่ง	10	55.56	-	-	1	20.00	3	21.43	7	70.00	21	39.62
เข้าร่วม	7	38.89	2	33.33	2	40.00	1	7.14	-	-	12	22.64
ไม่เข้าร่วม	8	44.44	2	33.33	3	60.00	12	85.71	8	80.00	33	62.26
ไม่ระบุการเข้าร่วม	3	16.67	2	33.33	-	-	1	7.14	2	20.00	8	15.09

ตารางที่ 81 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องการประกวดออกแบบเครื่องแต่งกายด้วยผ้า
พื้นบ้านไทยของภาคต่างๆ

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การประกวดออกแบบเครื่องแต่งกาย ด้วยผ้าพื้นบ้านไทยของภาคต่างๆ												
ไม่ทราบ	105	87.50	112	93.33	112	93.33	111	92.50	116	96.67	556	92.67
ทราบ	15	12.50	8	6.67	8	6.67	9	7.50	4	3.33	44	7.33
- โทรทัศน์	3	20.00	4	50.00	3	37.50	1	11.11	-	-	11	25.00
- หนังสือพิมพ์	-	-	1	12.50	-	-	1	11.11	1	25.00	3	6.82
- เพื่อน	-	-	-	-	1	12.50	1	11.11	-	-	2	4.55
- นิตยสาร	1	6.67	1	12.50	-	-	-	-	-	-	2	4.55
- ห้างสรรพสินค้า	-	-	1	12.50	-	-	-	-	-	-	1	2.27
- วารสาร	-	-	1	12.50	-	-	-	-	-	-	1	2.27
- ผ่านพับ	1	6.67	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.27
- ไม่ระบุแหล่ง	10	66.67	-	-	4	50.00	6	66.67	3	75.00	23	52.27
เข้าร่วม	4	26.67	1	12.50	-	-	1	11.11	-	-	6	13.64
ไม่เข้าร่วม	8	53.33	4	50.00	7	87.50	4	44.44	3	75.00	26	59.09
ไม่ระบุการเข้าร่วม	3	20.00	3	37.50	1	12.50	4	44.44	1	25.00	12	27.27

ตารางที่ 82 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องจัดนิทรรศการพื้นบ้านไทยของภาคต่าง ๆ

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดนิทรรศการพื้นบ้านไทยของภาคต่าง ๆ												
ไม่ทราบ	101	84.17	107	89.17	104	86.67	112	93.33	109	90.83	533	88.83
ทราบ	19	15.83	13	10.83	16	13.33	8	6.67	11	9.17	67	11.17
- โทรทัศน์	7	36.84	6	46.15	4	25.00	1	12.50	2	18.18	20	29.85
- หนังสือพิมพ์	2	10.53	4	30.77	2	12.50	2	25.00	1	9.09	11	16.42
- เพื่อน	-	-	-	-	2	12.50	-	-	2	18.18	4	5.97
- นิตยสาร	2	10.53	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2.99
- ห้างสรรพสินค้า	-	-	1	7.69	-	-	-	-	-	-	1	1.49
- สื่อต่างๆ	-	-	-	-	1	6.25	-	-	-	-	1	1.49
- แผ่นพับ	1	5.26	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.49
- ไม้ระบุด้านหลัง	7	36.84	2	15.38	7	43.75	5	62.50	6	54.55	27	40.30
เข้าร่วม	6	31.58	2	15.38	1	6.25	-	-	3	27.27	12	17.91
ไม่เข้าร่วม	8	42.11	7	53.85	13	81.25	5	62.50	7	63.64	40	59.70
ไม่ระบุการเข้าร่วม	5	26.32	4	30.77	2	12.50	3	37.50	1	9.09	15	22.39

ตารางที่ 83 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสาธิตวิธีการมัด ย้อม ทอ และ
การเก็บรักษาผ้าไทย

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สาธิตวิธีการมัด ย้อม ทอ และการเก็บ รักษาผ้าไทย												
ไม่ทราบ	104	86.67	111	92.50	117	97.50	113	94.17	111	92.50	556	92.67
ทราบ	16	13.33	9	7.50	3	2.50	7	5.83	9	7.50	44	7.33
- โทรทัศน์	4	25.00	4	44.44	1	33.33	2	28.57	3	33.33	14	31.82
- หนังสือพิมพ์	-	-	1	11.11	1	33.33	-	-	-	-	2	4.55
- วิทยุ	1	6.25	-	-	-	-	1	14.29	-	-	2	4.55
- บุตร	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11.11	1	2.27
- สื่อต่างๆ	-	-	-	-	1	33.33	-	-	-	-	1	2.27
- สวช.	-	-	1	11.11	-	-	-	-	-	-	1	2.27
- แผ่นพับ	1	6.25	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.27
นิตยสาร												
- ไปชมเอง	-	-	1	11.11	-	-	-	-	-	-	1	2.27
- ไม่ระบุแหล่ง	10	62.50	2	22.22	-	-	4	57.14	5	55.56	21	47.73
เข้าร่วม	4	25.00	3	33.33	-	-	1	14.29	2	22.22	10	22.73
ไม่เข้าร่วม	9	56.25	2	22.22	2	66.67	4	57.14	6	66.67	23	52.27
ไม่ระบุการเข้าร่วม	3	18.75	4	44.44	1	33.33	2	28.57	1	11.11	11	25.00

**ตารางที่ 84 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสวช. ร่วมมือกับธนาคารออมสิน
จัดงานผ้าไทย**

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สวช. ร่วมมือกับธนาคารออมสิน จัดงานผ้าไทย												
ไม่ทราบ	108	90.00	116	96.67	113	94.17	114	95.00	115	95.83	566	94.33
ทราบ	12	10.00	4	3.33	7	5.83	6	5.00	5	4.17	34	5.67
- โทรทัศน์	2	16.67	1	25.00	1	14.29	2	33.33	-	-	6	17.65
- หนังสือพิมพ์	-	-	1	25.00	1	14.29	-	-	-	-	2	5.88
- เพื่อน	-	-	-	-	1	14.29	-	-	-	-	1	2.94
- วิทยุ	-	-	1	25.00	1	14.29	-	-	-	-	2	5.88
- บุคคล	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20.00	1	2.94
- สื่อต่างๆ	-	-	-	-	1	14.29	-	-	-	-	1	2.94
- ป้ายประกาศ	1	8.33	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.94
- สวช.	-	-	-	-	-	-	1	16.67	-	-	1	2.94
- แผ่นพับ / นิตยสาร	1	8.33	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.94
- ธนาคาร ออมสิน	-	-	-	-	1	14.29	-	-	-	-	1	2.94
- ไม้ระบุดแปลง	8	66.67	1	25.00	1	14.29	3	50.00	4	80.00	17	50.00
เข้าร่วม	4	33.33	1	25.00	3	42.86	1	16.67	-	-	9	26.47
ไม่เข้าร่วม	7	58.33	2	50.00	4	57.14	3	50.00	5	100.0	21	61.76
ไม่ระบุการเข้าร่วม	1	8.33	1	25.00	-	-	2	33.33	-	-	4	11.76

ตารางที่ 85 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องสวช. ร่วมมือกับธนาคารไทยพาณิชย์
จัดงานผ้าไทย

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สวช. ร่วมมือกับธนาคารไทยพาณิชย์จัดงานผ้าไทย												
ไม่ทราบ	106	88.33	112	93.33	112	93.33	112	93.33	112	93.33	554	92.33
ทราบ	14	11.67	8	6.67	8	6.67	8	6.67	8	6.67	46	7.67
- โทรทัศน์	2	14.29	4	50.00	2	25.00	1	12.50	-	-	9	19.57
- หนังสือพิมพ์	1	7.14	1	12.50	3	37.50	-	-	-	-	5	10.87
- เพื่อน	-	-	1	12.50	-	-	-	-	-	-	1	2.17
- ธนาคารไทยพาณิชย์	1	7.14	-	-	1	12.50	-	-	-	-	2	4.35
- ป้ายโฆษณา	-	-	1	12.50	-	-	-	-	-	-	1	2.17
- บุคคล	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12.50	1	2.17
- สื่อต่างๆ	-	-	-	-	1	12.50	-	-	-	-	1	2.17
- แผ่นพับ	1	7.14	-	-	-	-	2	25.00	-	-	3	6.52
- สวช.	-	-	-	-	-	-	1	12.50	-	-	1	2.17
- นิตยสาร	1	7.14	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.17
- หนังสือเวียน	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12.50	1	2.17
- วิทยุ	-	-	1	12.50	-	-	-	-	-	-	1	2.17
- ไม้ระบุด้านหลัง	8	57.14	-	-	1	12.50	4	50.00	6	75.00	19	41.30
เข้าร่วม	6	42.86	3	37.50	2	25.00	1	12.50	1	12.50	13	28.26
ไม่เข้าร่วม	6	42.86	5	62.50	5	62.50	6	75.00	7	87.50	29	63.04
ไม่ระบุการเข้าร่วม	2	14.29	-	-	1	12.50	1	12.50	-	-	4	8.70

**ตารางที่ 86 แสดงการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเรื่องจัดทำเอกสารแผ่นพับเรื่องผ้าไทยและ
การเก็บรักษาผ้าไทยออกเผยแพร่**

พฤติกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดทำเอกสารแผ่นพับเรื่องผ้าไทยและการเก็บ รักษาผ้าไทยออกเผยแพร่												
ไม่ทราบ	109	90.83	117	97.50	115	95.83	113	94.17	117	97.50	571	95.17
ทราบ	11	9.17	3	2.50	5	4.17	7	5.83	3	2.50	29	4.83
- โทรทัศน์	-	-	-	-	-	-	1	14.29	-	-	1	3.45
- เพื่อน	-	-	1	33.33	-	-	-	-	-	-	1	3.45
- ธนาคารไทย พาณิชย์	1	9.09	1	33.33	-	-	-	-	-	-	2	6.90
- สื่อต่างๆ	-	-	1	33.33	-	-	-	-	-	-	1	3.45
- ไม่ระบุแหล่ง	10	90.91	-	-	5	100.0	6	85.71	3	100.0	24	82.76
ได้รับ	2	18.18	3	100.0	2	40.00	1	14.29	-	-	8	27.59
ไม่ได้รับ	7	63.64	-	-	3	60.00	5	71.43	3	100.0	18	62.07
ไม่ระบุ	2	18.18	-	-	-	-	1	14.29	-	-	3	10.34

ตารางที่ 87 แสดงการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทย

เข้าร่วมกิจกรรม	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	7	5.83	11	9.17	18	15.00	13	10.83	7	5.83	56	9.33
ไม่เคย	113	94.17	108	90.00	102	85.00	106	88.33	112	93.33	541	90.17
ไม่ระบุ	0	0.00	1	0.83	0	0.00	1	0.83	1	0.83	3	0.50

ตารางที่ 88 แสดงชื่อกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับผ้าไทย

กิจกรรม	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	มากกว่า 55	รวม
งานออกร้าน การจำหน่ายผ้าไทย	1 (14.29%)	-	4 (22.22%)	3 (23.08%)	1 (14.29%)	9 (16.07%)
รณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ทุกวันศุกร์	-	3 (27.27%)	1 (5.56%)	2 (15.38%)	-	6 (10.71%)
การจัดแสดงผ้า เช่น ผ้าไทยภาคต่างๆ	-	1 (9.09%)	2 (11.11%)	2 (15.38%)	-	5 (8.93%)
วัฒนธรรมไทย 4 ภาค อนุรักษ์มรดกไทย	-	-	4 (22.22%)	-	-	4 (7.14%)
ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร (จำหน่ายผ้าไทย)	-	1 (9.09%)	-	2 (15.38%)	-	3 (5.36%)
ศิลป์แผ่นดิน	-	3 (27.27%)	-	-	-	3 (5.36%)
นิทรรศการ เช่น งานพื้นบ้าน ผ้าไหมไทย มัดหมี่	1 (14.29%)	-	-	1 (7.69%)	1 (14.29%)	3 (5.36%)
ออกร้านขายผ้าไทยที่การสื่อสารแห่งประเทศไทย	-	-	1 (5.56%)	1 (7.69%)	1 (14.29%)	3 (5.36%)
งานขายของตามอำเภอ จังหวัด งานทางราชการ	-	-	1 (5.56%)	1 (7.69%)	1 (14.29%)	3 (5.36%)
วันปีใหม่และวันครบรอบปี	-	-	1 (5.56%)	1 (7.69%)	-	2 (3.57%)
งานสืบสานแผ่นดิน 1-2	-	-	-	2 (15.38%)	-	2 (3.57%)
การเลี้ยงไหม การประกวดผ้าไหม	1 (14.29%)	1 (9.09%)	(0.00%)	-	-	2 (3.57%)
กาชาด	1 (14.29%)	-	1 (5.56%)	-	-	2 (3.57%)
วันเกษตรกรแห่งชาติ	-	-	1 (5.56%)	-	-	1 (1.79%)
ไม่ระบุ	4 (57.14%)	2 (18.18%)	5 (27.78%)	2 (15.38%)	3 (42.86%)	16 (28.57%)

ตารางที่ 89 แสดงชื่อหน่วยงานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผ้าไทย

จัดโดย	15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		มากกว่า 55 ปี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กสท.	-	-	2	18.18	6	33.33	4	30.77	2	28.57	14	25.00
ศูนย์ศิลปาชีพ	1	14.29	4	36.36	2	11.11	1	7.69	-	-	8	14.29
อำเภอ-จังหวัด	-	-	-	-	3	16.67	-	-	-	-	3	5.36
โทรทัศน์	-	-	-	-	-	-	3	23.08	-	-	3	5.36
กรมพาณิชย์สัมพันธ์	-	-	-	-	2	11.11	1	7.69	1	14.29	4	7.14
การประสานครหลวง	-	-	1	9.09	1	5.56	-	-	-	-	2	3.57
ที่ทำงาน	-	-	1	9.09	1	5.56	-	-	-	-	2	3.57
มสธ.	-	-	1	9.09	1	5.56	-	-	-	-	2	3.57
ศูนย์การค้า เช่น ห้างพาด้า	-	-	-	-	1	5.56	1	7.69	-	-	2	3.57
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	-	-	-	-	1	5.56	1	7.69	-	-	2	3.57
กลุ่มนักศึกษา	1	14.29	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.79
กลุ่มพรรณไม้ จ. ร้อยเอ็ด	-	-	-	-	-	-	-	-	1	14.29	1	1.79
กฟผ.	-	-	-	-	-	-	1	7.69	-	-	1	1.79
ธนาคารไทยพาณิชย์	-	-	1	9.09	-	-	-	-	-	-	1	1.79
บมจ. ผลิตไฟฟ้า	-	-	-	-	-	-	1	7.69	-	-	1	1.79
ริเวอร์ซิตี้	1	14.29	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.79
โรงพยาบาลรามมา	1	14.29	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.79
โรงแรมรอยัลล่อคิด เชอราตัน	-	-	-	-	-	-	1	7.69	-	-	1	1.79
ศูนย์สิริกิติ์ สวนอัมพร	1	14.29	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.79
สภาอากาศไทย	-	-	-	-	1	5.56	-	-	-	-	1	1.79
สี่แยกคอกวัว	-	-	-	-	1	5.56	-	-	-	-	1	1.79
ไม่ระบุ	3	42.86	1	9.09	2	11.11	3	23.08	3	42.86	12	21.43

อนึ่งเมื่อให้กลุ่มตัวอย่างระบุกิจกรรมซึ่งต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจัดกลุ่มตัวอย่างได้เสนอข้อเสนอแนะต่าง ๆ ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น นอกจากนั้นได้ให้คำแนะนำกิจกรรมที่ควรจัด เช่น ต้องการให้มีการจัดนิทรรศการ งานออกร้าน การจำหน่ายผ้าไทยราคาที่เหมาะสม การรณรงค์ให้มีการแต่งกายด้วยผ้าไทยในชีวิตประจำวันหรือวันใดวันหนึ่ง เช่น ทุกวันศุกร์ การจัดแสดงผ้าไทยภาคต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้มีรายละเอียด ข้อเสนอแนะ ให้จัดกิจกรรมในแต่ละกลุ่มอายุแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 90)

ตารางที่ 90 แสดงกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยที่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ สวช. จัด แยกตาม ช่วงอายุ ของกลุ่มตัวอย่าง

กิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยที่ต้องการให้ สวช. จัด (15-25 ปี)	จำนวน
1. นิทรรศการเกี่ยวกับผ้าเกี่ยวกับที่มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สาธิตวิธีการผลิตผ้าไทย งานแสดงสินค้าและหัตถกรรมจากผ้าไทย การผลิตและใช้การเก็บรักษาความเหมาะสมในการใช้งาน	25
2. จัดจำหน่ายผ้าไทยในราคาถูก ย่อมเยา ออกร้านขายผ้าไทยตามสถานที่ต่างๆ หรือห้างสรรพสินค้า	11
3. จัดแสดงแฟชั่นโชว์ผ้าไทยให้เป็นที่รู้จัก แสดงความคิดสร้างสรรค์ในชีวิตประจำวัน	5
4. จัดประกวดผ้าไทยแต่ละชนิดจากหลายแหล่งผลิต	2
5. กิจกรรมผ้าไทยเพื่อเยาวชนไทย	1
6. ส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับมัธยมต้นขึ้นไปให้มีความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย	1
7. จัดงานอนุรักษ์ความเป็นไทย ให้แต่งตัวด้วยผ้าไทย มีวันอนุรักษ์ผ้าไทย	1

กิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยที่ต้องการให้ สวช. จัด (26-35 ปี)	จำนวน
1. จัดนิทรรศการ เช่นตามศูนย์การค้า จัดงานออกร้าน มหกรรมสินค้าผ้าไทย สถานที่จัดเดินทางสะดวก แสดงผ้าไทยภาคต่างๆ จัดที่ทำงาน	22
2. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้มากขึ้นและทั่วถึง	20
3. ให้ความรู้ประวัติความเป็นมา สาธิตวิธีการครบวงจร การผลิต กรรมวิธีการผลิต ขั้นตอนการผลิต การทอผ้า การทำสวดลาย	16
4. รณรงค์การใช้ผ้าไทยในชีวิตประจำวันมากขึ้น ออกแบบการแต่งกายให้เหมาะสม	11
5. กิจกรรมประยุกต์ใช้ผ้าไทยให้เหมาะสมกับโอกาสส่งเสริมการออกแบบให้ทันสมัย เช่น จัดประกวดการออกแบบ	8
6. ส่งเสริมการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมให้ผลิตมากขึ้นเพื่อราคาได้ถูกลง	7
7. ให้ความรู้เรื่องผ้าไทย และมีแหล่งศึกษา	6
8. ให้ความรู้เรื่องการรักษา	5
9. จำหน่ายผ้าไหมราคาอย่าอ้อมเอา	4
10. ราคาของผ้าไทยแพงควรควบคุมดูแล	4
11. มีการแสดงแบบผ้าไทย	3
12. จัดเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับผ้าไทยให้รู้จักมากขึ้น	3
13. แนะนำแหล่งผลิตผ้าไทย	3
14. รณรงค์การแต่งกายด้วยผ้าไทยในวันทำงานวันใดวันหนึ่ง	3
15. แสดงคุณค่าและประโยชน์ของผ้าไทย	2

กิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยที่ต้องการให้ สวช. จัด (36-45 ปี)	จำนวน
1. นิทรรศการตามห้างสรรพสินค้าทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด จัดแสดงให้ครบทุกภาค การออกร้าน กิจกรรมผ้าพื้นเมืองและความเป็นมา จัดแสดงศิลปะของผ้าไทย การแสดงพื้นบ้าน	38
2. จัดจำหน่ายผ้าไทย ไม่ผ่านคนกลาง ราคาย่อมเยา คุณภาพดี สถานที่ไปมาสะดวก	19
3. รณรงค์ใช้ผ้าไทยให้ทั่วถึง แสดงประโยชน์ใช้สอย แนะนำการใช้ผ้าไทยกับชีวิตประจำวัน	10
4. จัดงานกิจกรรมควรมีการประชาสัมพันธ์หมุนเวียนไปตามหน่วยงาน	5
5. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ให้มาก ออก จส.100 ร่วมด้วยช่วยกัน	4
6. ให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผ้าไทย การทอผ้าไทย วิธีย้อมทอและจัดลาย	4
7. เผยแพร่สร้างจิตสำนึกให้คนสนใจ หันมาใช้ผ้าไทยโดยผ่านสื่อต่างๆ	4
8. วิธีการดูแลรักษาผ้าไทย จัดทำเอกสารแผ่นพับ วิธีการเก็บรักษาผ้าไทยออกเผยแพร่	4
9. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยเดือนละครั้ง	3
10. แนะนำแหล่งผลิตผ้าไทย	3
11. แนะนำการออกแบบชุดทำงาน การดูแลรักษา	2
12. รณรงค์ให้ผ้าไทยเป็นที่รู้จักทั้งภายในและต่างประเทศ	2
13. ปลุกฝังเยาวชนให้ตระหนักคุณค่าผ้าไทย	2
14. จัดประกวดออกแบบเครื่องแต่งกาย	2
15. แสดงการเดินทางแบบโดยใช้ผ้าไทย	2
16. ส่งเสริมการผลิตผ้าไทย มีคุณภาพ	1
17. สวช. ร่วมมือกับกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์จัดแสดงสินค้าไทย และร่วมกับ BOI ส่งเสริมสินค้าไทยในต่างประเทศ	1
18. อนุรักษ์ความเป็นผ้าที่มีลวดลายงามให้ดี	1
19. แนะนำให้คนในท้องถิ่นมีการพัฒนาและสร้างสรรค์ออกแบบลายผ้าให้มีหลากหลายให้ทันสมัยแต่ต้องอนุรักษ์ความเป็นไทยดั้งเดิม	1

กิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยที่ต้องการให้ สวช. จัด (46-55 ปี)	จำนวน
1. แสวงวิธีการทอผ้าไทย แหล่งที่มา เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย สาธิตวิธีการมัดย้อม และการเก็บรักษา	14
2. จัดตลาดนัดจำหน่ายผ้าไทย ราคาถูกเหมาะสม	10
3. จัดงานแสดงผ้าไทย/นิทรรศการผ้าไทย กิจกรรมผ้าทุกภาครวมกัน จัดมหกรรมการแต่งกายให้คนไทยทุกคนใส่ผ้าไหม เอกลักษณ์ อาหารขนมไทย จำหน่ายราคาถูก	9
4. ประชาสัมพันธ์และออกข่าวให้คนทราบมากขึ้นทุกกลุ่ม	7
5. จัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับผ้าไทย ความรู้เรื่องผ้าไทย	4
6. แนะนำการเก็บรักษา ทำเอกสารการดูแลรักษาโดยตรง	4
7. มีการออกร้านจำหน่ายจากผู้ผลิตโดยตรง	3
8. จัดแฟชั่นโชว์ส่งเสริมจัดประกวดผ้า	3
9. เผยแพร่รูปแบบโอกาสใช้งานให้เหมาะสมกับอากาศ	3
10. จัดแสดงสินค้าผ้าไทยตามหน่วยราชการ แจกเอกสาร มีหนังสือเวียนให้หน่วยงานทราบความเคลื่อนไหว	3
11. จัดสัปดาห์ผ้าไทยประจำปีหรือตามโอกาสที่เหมาะสม	3
12. การประยุกต์กาใช้ผ้าไทยในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นรายได้หรือการนำไปใช้ตกแต่งสิ่งต่างๆ	2
13. เชิญชวนต่างประเทศนิยมใช้ผ้าไทย	1
14. แนะนำแหล่งซื้อสะดวก ราคาเยี่ยมเยา สะดวก ทันสมัย	1
15. เผยแพร่งานวิจัยและพัฒนาผ้าไทย ใช้สบายคงทน แต่คงความเป็นไทย	1
16. จัดกิจกรรมแนะนำให้ประชาชนรู้จักกันอย่างทั่วถึงและเข้าร่วมงานได้ทุกคน	1
17. ปรับปรุงสีไม่ตก	1
18. ออกแบบชุดประจำชาติของผู้ชายแทนชุดสากล	1

กิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยที่ต้องการให้ สวช. จัด (มากกว่า55 ปี)	จำนวน
1. วิธีการทำ สาธิตการผลิต เช่นการทอผ้าไทย วิธีย้อม แนะนำเกี่ยวกับผ้าไทยทั่วไป	7
2. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่จัดร่วมกับ สวช. ให้มากขึ้น ประชาสัมพันธ์จัดงาน นิทรรศการให้แพร่หลายมากขึ้น นิทรรศการพื้นบ้านของภาคต่างๆ	5 2
3. เลือกผ้าที่ผู้ผลิตผลิตอย่างมีคุณภาพ สีไม่ตกหรือตกน้อยที่สุดในการออกงาน	1
4. เพิ่มจุดจำหน่ายให้มากขึ้น ชื้อได้สะดวก	1
5. ให้ความรู้แหล่งผ้าแต่ละชนิดมาจากจังหวัดอะไร	1
6. จัดกิจกรรมใช้ผ้าไทยแต่งกายไปทำงาน	1
7. ให้ความรู้ในการทำความสะอาดเก็บรักษา	1
8. ประโยชน์ของการนำผ้าไทยมาใช้	1
9. สัมมนาหรือฝึกอบรมโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายให้เด็กหรือผู้ว่างงาน	1

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus-Group Interview)

การสัมภาษณ์กลุ่มเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นวิธีการซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลอีกลักษณะหนึ่งกล่าวคือ จะเป็นการเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกการแลกเปลี่ยนทัศนะของผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ (ประมาณ 6-7 คน) ซึ่งอาจมีความคิดเห็นที่เหมือนหรือแตกต่างกันได้ มีมุมมองที่กว้างไกลไม่มีขอบเขตจำกัด การสัมภาษณ์กลุ่มนี้ทำให้รู้สึกซึ่งในที่มา หรือสาเหตุของการตัดสินใจ หรือทัศนะที่แสดงออกเมื่อเริ่มสนทนาอาจมีทัศนะหนึ่ง แต่หลังจากแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันแล้ว ทัศนะอาจเปลี่ยนแปลงได้ โดยให้ผู้เข้าร่วมได้พูดคุยกันโดยอิสระ ซึ่งมีผู้ควบคุมการสนทนา (Moderator) เป็นผู้เริ่มคำถาม และปล่อยให้ผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น และควบคุมไม่ให้ผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ผู้หนึ่งผู้ใดแสดงความคิดเห็นมากเกินไป เพราะอาจทำให้มีการสร้างอิทธิพลเป็นผู้นำความคิดเห็นในกลุ่มได้

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษา 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่หนึ่ง	กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย
กลุ่มที่สอง	กลุ่มผู้บริโภคซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
กลุ่มที่สาม	กลุ่มผู้บริโภคนักท่องเที่ยวชาวไทย

ผลของการสัมภาษณ์กลุ่มรายงานในเชิงพรรณนาได้ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง เป็นการศึกษาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย เกี่ยวกับด้านเทคนิค วิธีการผลิตและแนวพัฒนากระบวนการผลิตผ้า แนวโน้มสี โดยแยกเป็น 6 ประเด็นคือ

1. เทคนิค และวิธีการพัฒนากระบวนการผลิตผ้าไทย
2. อายุของกลุ่มผู้บริโภค และลักษณะของการซื้อผ้าไทยไปใช้
3. แนวโน้มของการผลิตสีของผ้าไทย
4. มาตรฐานของผ้าไทยแบบดั้งเดิม
5. แนวทางการส่งเสริมการขายผ้าไทย
6. ข้อเสนอแนะ
 - สำหรับผู้บริโภค
 - สำหรับหน่วยราชการต่างๆ

ความเห็นผู้ผลิต

- ผู้ผลิตที่เข้าร่วมสัมมนาต่างเป็นผู้ผลิตที่มีลักษณะการผลิตโดยยึดกรรมวิธีรูปแบบการผลิตแบบดั้งเดิม เป็นการทอด้วยฝีมือชาวบ้าน เป็นลักษณะหัตถกรรมเฉพาะท้องถิ่น ได้แก่ ผ้าไหมแพรวา ผ้าจกสุโขทัย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นหัตถกรรมแต่มีลักษณะการพัฒนากระบวนการผลิตแตกต่างจากสมัยดั้งเดิมไปบ้าง ดังผู้ผลิตรายหนึ่งได้ให้ข้อมูลว่า

“ผ้าไหมที่ร้านเราทำเป็นลักษณะผ้าไทยสมัยใหม่นั้นคือ การทอยังคงมีลักษณะรูปแบบเดิมคือยังใช้การทอมือ ไม่ใช่เครื่องจักรแต่เราพัฒนาด้านการออกแบบลวดลาย สีเส้น และเทคนิคการทอซึ่งเราได้พัฒนาจากการศึกษาจากต่างประเทศ และนำมาพัฒนาเทคนิคการทอในบ้านเราให้ได้ลวดลายตามต้องการ เช่น เทคนิคการทำมัดหมี่ซ้อน เป็นการทอผ้ามัดหมี่ทั้งเส้นยืนและเส้นพุ่ง ให้ประสานกันให้ได้ลายตามต้องการมีลักษณะเป็น 3 มิติ สวยงามกว่าเดิมซึ่งชาวบ้านมักทอกันและไม่สามารถควบคุมกำหนดลายตามต้องการได้เป็นต้น”

นอกจากนั้นผู้ผลิตอีกรายหนึ่งได้ตั้งข้อสังเกตว่า สภาพการแข่งขันในตลาดทำให้ผ้าไทยซึ่งเดิมมีความละเอียดสวยงาม เช่น ผ้าจกของสุโขทัย กำลังมีลักษณะแปรเปลี่ยน เนื่องจากผู้ผลิตในบางจังหวัด เช่น จังหวัดแพร่ บางรายได้เปลี่ยนเทคนิคการผลิต เพื่อให้ขายได้ราคาถูกลงว่า จ.สุโขทัย ด้วยการใช้วิธียกเขา วิธีนี้ 7 วันก็ทำเสร็จ สุโขทัยใช้เวลา 15 วันเขาก็ขายได้ถูกลงกว่า กรณีผ้าจกนี้พัฒนาเทคนิคการผลิตเร็วขึ้นก็จริงแต่รายละเอียดลวดลายผ้าลดน้อยลง ถ้าทำแบบยกเขานี้ ลวดลายจะน้อยลงความละเอียดลดน้อยลง เช่น จก 12 เส้น ถ้ายกเขาจะเหลือ 6 เส้น เป็นต้น วิธีนี้เร็วขึ้นเป็นการลดต้นทุน แต่กลับเป็นสิ่งไม่ดีในสายตาผู้ผลิตที่รักความสวยงามของผ้าไทย ในสายตาของผู้ผลิตผ้าไทยลักษณะดั้งเดิมที่เห็นว่าผ้าไทยเป็นหัตถกรรมชนิดหนึ่ง เห็นว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีเครื่องจักรได้ผลิตผ้าลวดลายต่างๆ ออกมาตามลวดลายเดิมได้ทุกอย่างแต่ไม่ดีเท่าเดิม โดยให้คำจำกัดความว่ามีลักษณะเหมือนบีบออกมาแต่ขาดความมีชีวิตของผ้าจริงๆ อันเนื่องจากวัสดุการผลิตเป็นโพลีเอสเตอร์ซึ่งทำให้ขายได้ราคาถูกลงกว่าผ้าจริง โดยข้อเท็จจริงแล้วผ้าทอมือกับผ้าทอเครื่องนั้นไม่แตกต่างด้านอายุการใช้งานแต่แตกต่างด้านความมีชีวิตของตัวผ้า เพราะโพลีเอสเตอร์จะมีลักษณะ

มันๆ และเมื่อใช้จะรู้สึกร้อน ฝรั่งจะไม่ชอบ คนไทยที่ชอบใช้ผ้าไทยก็จะไม่ชอบเช่นกัน เพราะว่าร้อนไม่เหมาะกับเมืองเรา

อย่างไรก็ตามด้วยการผลิตที่มีลักษณะอุตสาหกรรมมากเกินไปในการผลิตเพื่อผลิตจำนวนมาก การผลิตเส้นไหมในบ้านเราไม่สามารถรองรับความต้องการต่อการผลิตได้ ทำให้ต้องสั่งซื้อเส้นไหมจากต่างประเทศ เช่น จากจีน เพื่อมาใช้ในการผลิตได้เพียงพอทำให้ผ้าไทยในเชิงอุตสาหกรรมต้องนำวัสดุการผลิตมาจากต่างประเทศ

โดยสรุปแล้วผู้ผลิตคิดว่าชอบวิธีการผลิตผ้าไทยทุกชนิดด้วยรูปแบบดั้งเดิม คือการทอมือ การเปลี่ยนแปลงที่พอยอมรับได้คือ การพัฒนาด้านเทคนิค การออกแบบ ลวดลาย สีเส้นหรือด้านวัตถุดิบที่ใช้ให้มีคุณภาพในการทอ แต่การทอมือนั้นทำให้เป็นหัตถกรรมที่ซื้อ-ขายกันด้วยความพอใจของผู้ซื้อ-ขาย ลักษณะคล้ายงานศิลปะ ที่ให้ความอึดเอิบในแง่ผู้ผลิต และผู้บริโภคในงานศิลปะนั้นๆ ผู้ที่รักในผ้าไทยแบบดั้งเดิมนั้นจะรู้สึกถึงความพอใจ เวลาจับดูเนื้อผ้าที่เห็นความแตกต่าง แต่ความรู้สึกนี้จะเกิดก็ต่อเมื่อผู้ซื้อมีความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยแบบดั้งเดิมจริงๆ เพราะผู้บริโภคผู้ซื้อทั่วไปที่ได้มีความนิยมจริงจังหรือสนใจจริงๆ แล้ว เป็นเรื่องยากที่จะแยกแยะได้ว่าผ้าชิ้นใดเป็นผ้าทอมือดั้งเดิมหรือผ้าที่มีลักษณะผลิตเพื่ออุตสาหกรรม

ประเด็นที่สอง

กลุ่มผู้บริโภคผ้าไทยมีลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุประมาณเท่าไร และลักษณะการซื้อไปใช้เป็นอย่างไรร

ความเห็นผู้ผลิต

■ กลุ่มผู้เล่นผ้าไทยโดยทั่วไปอายุ 28-30 กว่าขึ้นไป อันเนื่องมาจากอำนาจการซื้อ แต่ปัจจุบันลูกค้าเริ่มมีคนรุ่นใหม่ๆ หันมาสนใจแต่งตัวด้วยใช้ผ้าไทยโดยปรับให้เข้ากับแฟชั่นสมัยใหม่บ้างแล้ว เช่น ใส่กับบอดี้สูท เป็นต้น แต่ก็ขึ้นกับลักษณะผ้า ผ้าบางชนิดเหมาะกับการใส่ออกงานเท่านั้น เช่น ผ้าแพรวา เป็นต้น

นอกจากนั้นความนิยมของคนไทยเริ่มสนใจซื้อพวกผ้าคลุมไหล่ ผ้าตัดเสื้อ นำไปใช้มากขึ้น

ประเด็นที่สาม

แนวโน้มของการผลิตสีเส้นของผ้าไทย

ความเห็นผู้ผลิต

- ผู้ผลิตเป็นผู้กำหนด สี สัน ลวดลาย ด้วยตัวผู้ผลิตเอง และข้อจำกัดอันเนื่องจากลักษณะดั้งเดิมที่มีมาแต่ก่อนของผ้าชนิดนั้นๆ เช่นผู้ผลิตรายหนึ่งให้ข้อมูลว่าผลิตเฉพาะ Shade น้ำตาลเทา โดยมีสีแรงๆ มาแทรกบ้างทั้งนี้เพราะ Designer ชอบ Shade นี้เมื่อออกแบบแล้วพบว่าสีเทาและน้ำตาลเป็นสีที่เมื่อออกแบบแล้วลงตัวมากที่สุด เมื่อทอแล้วใกล้เคียงกับ Pattern จริงมากที่สุด

สำหรับผู้ผลิตผ้าแพรวาระบุว่าผ้าแพรวดอกต้องมีสีแดงเป็นหลัก เปลี่ยนลวดลายตกแต่งได้บ้างแต่ยังก็ต้องมีสีแดงจึงจะสวย เอกลักษณ์คือ สีแดง ระยะเวลาหลังๆ ก็มีสีอื่นๆ บ้าง แต่สีหลักก็ยังมีสีแดง ผู้บริโภคไม่ใช่ผู้บริโภคที่ต้องการสีสำหรับผ้าจาก หาดเสี้ยว ก็จะเป็นเหลืองดำ ถ้าทำตามหลักก็คือใช้สีตัดกัน แต่เป็นสีธรรมชาติย่อมจากเปลือกไม้ ลักษณะสำคัญคือ ลูกค้ำกำหนดสีให้เราไม่ได้ ลูกค้ำเป็นฝ่ายเลือกจากสิ่งที่เรามีอยู่ ลักษณะผ้าไทยจะเป็นอย่างนี้

ประเด็นที่สี่

อะไรจะเป็นมาตรฐานของผ้าไทยแบบดั้งเดิม

ความเห็นผู้ผลิต

- ผ้าไทยมีลักษณะเป็นศิลปะทำด้วยมือ และไม่สามารถทำให้เหมือนกันได้สำหรับงานแต่ละชิ้น เป็นต้นว่าผ้าจะย้อมสีแต่ละครั้งที่ย้อมก็ออกมาไม่เหมือนกันไม่สามารถทำให้เหมือนกันได้ทุกครั้ง แม้อุณหภูมิเท่ากันวัสดุที่นำมาย้อมแต่ละครั้งก็ไม่เหมือนกัน คุณสมบัติต่างกัน การดูสีไม่เหมือนกัน เป็นต้น แต่ในความคิดของผู้ผลิตแล้วคิดว่านี่คือเสน่ห์ของผ้าไทยจากการที่ไม่สามารถสร้างมาตรฐานให้เหมือนกันทุกครั้งอย่างเครื่องจักรนั่นเอง การจะ Order ทำให้เหมือนเดิมใช้ได้แต่กับเครื่องจักรเท่านั้น นอกจากนั้นการทอที่เป็นผู้เฒ่า ผู้แก่ ศิลปิน ชาวบ้านทั้งหลายนี้ เราบังคับเขาทำงานเป็นอุตสาหกรรมไม่ได้เลย เขาทำตามความพอใจและความคิดเห็นในแง่ความสวยงามของเขาเอง

ประเด็นที่ห้า

การส่งเสริมการขายที่ควรดำเนินการเกี่ยวกับผ้าไทย ควรมีลักษณะใด

ความคิดเห็นผู้ผลิต

- ส่วนใหญ่คิดว่า วิธีการจัดงานนิทรรศการแสดงผลรูปแบบพื้นบ้านการผลิตแบบดั้งเดิม และเทคนิคการออกแบบสมัยใหม่มาแสดงให้ดูประสานกันระหว่างคนยุคใหม่ กับคนรุ่นเก่า เป็นวิธีการที่สามารถแสดงได้ดี
 - จัดงานแสดง FAIR มีการสาธิตการทอผ้าให้เห็นจริงๆ ไม่ใช่สร้างภาพแต่ทอแต่ละประเภทให้เห็นผ้าแต่ละแบบให้เห็นความสวยงามจริงๆ
 - ควรส่งเสริมแสดงให้เห็นว่าผ้าไทยใช้ได้หลายวัตถุประสงค์สามารถขยายการใช้งานได้นอกจากการตัดเป็นเสื้อผ้าอย่างเดียว
 - การที่การท่องเที่ยวจัดไปแสดงผ้าที่ต่างประเทศก็ได้ผลดี
 - การแสดงให้เห็นความยากในการผลิตเพื่อคนดูจะได้รู้คุณค่า เกิดความประทับใจในผลงาน ผู้ผลิตบางรายใช้วิธีนี้ในการแสดงให้เห็นว่าผ้าชิ้นหนึ่งๆ ต้องใช้เวลาและกระบวนการผลิตขั้นตอนอย่างไรเพื่อแสดงให้ลูกค้าเห็นติดใจให้ลูกค้าดูด้วย
- ข้อสังเกต คนไทยไม่ค่อยสนใจลูกหลานเกี่ยวกับวิธีการผลิตกระบวนการต่างๆถือว่าเป็นความลับ ทำให้วิชาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านี้หายไปกับผู้คนสมัยเก่าๆ โดยขาดการสืบทอดความรู้ที่เป็นหลักฐาน

ประเด็นที่หก ข้อเสนอแนะด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริโภค

- ผู้ผลิตได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริโภคที่จะซื้อผ้าไทยที่มีลักษณะดั้งเดิมจริงๆ ด้วยการให้สังเกตขอบผ้า ริมขอบผ้าถ้าผลิตจากโรงงานจะละเอียดเรียบ แต่ถ้าเป็นการทอมือริมจะไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากกรรมวิธีการทอ นอกจากนั้นผ้าไทยจริงๆ แล้วเวลาใส่จะไม่ร้อน มีการระบายอากาศดี มีความสวยงามแวววาวสำหรับฝ่ายไทยก็จะมีคุณสมบัติคงทน การซื้อควรซื้อจากผู้ผลิตที่เชื่อถือได้มีชื่อว่าทำมานาน หรือซื้อจากแหล่งขายที่เชื่อถือได้หรือของทางราชการเป็นต้นว่าที่ นารายภัณฑ์

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานราชการต่างๆ

- หน่วยงานที่ส่งเสริมการจำหน่ายผ้าไทยเมื่อมีการจัดให้มีการแสดง FAIR ต่างๆ ควรเน้นในเชิงคุณภาพด้วย กล่าวคือมีการแบ่งแยกเป็น ZONE ให้ชัดเจนว่า ZONE ไหนเป็นผ้าไทยที่มีลักษณะดั้งเดิม ZONE ไคเป็นการแสดงผ้าไทยที่ผลิตในเชิงอุตสาหกรรม เพราะมีผู้บริโภคจำนวนมากแยกแยะไม่ออกและผิดหวังเพราะต้องการซื้อผ้าดั้งเดิมจริงๆ แต่ไม่สามารถแยกแยะได้ว่า ZONE ไคเป็นของดั้งเดิมเนื่องจากปัจจุบันเวลาจัดงานต่างๆ มักมีลักษณะรวมกันไปหมด ผู้บริโภคที่ไม่มีความรู้เรื่องผ้าไทยจริงๆ แต่ต้องการซื้อผ้า จึงคิดว่าแตกต่างที่ราคาอย่างเดียว เป็นต้น

กลุ่มที่สอง เป็นการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่เป็นนักท่องเที่ยว ใน 3 ด้านคือ

1. ข้อคิดเห็นที่มีต่อผ้าไทย
2. พฤติกรรมการรับข่าวสาร
3. ข้อเสนอแนะ

ประเด็นที่หนึ่ง ข้อคิดเห็นที่มีต่อผ้าไทย

- ผ้าไหมไทยราคาแพง โดยมากจะซื้อเสื้อผ้าใส่สบายและซื้อจากแผงลอยข้างถนน บางครั้งถูกหลอกได้ของไม่ดีมา เช่น เมื่อเดือนธันวาคมปีที่แล้ว ซื้อเสื้อที่บาซาร์ก็ได้ของไม่ดีมาเหมือนกัน ถ้าซื้อของเช่นผ้าเช็ดหน้าจะไม่พิถีพิถันมาก และไม่รังเกียจที่จะซื้อของเลียนแบบ ถ้าอยากได้ของดีต้องซื้อจากห้างดี ๆ จะแน่ใจได้ว่าได้ของคุณภาพดี
- เมื่อซื้อเสื้อผ้าจะคำนึงถึงความสะอาดสบายก่อน แต่ชอบผ้าไทยทุกชนิดและจะไม่พิถีพิถันมาก หากเขาอยากได้ของคุณภาพดีเขาจะซื้อจากห้างดี ๆ โดยมากเขาจะซื้อของราคาถูกมากกว่า
- ชอบผ้าฝ้าย ผ้าไหมไทยใส่แล้วร้อนเกินไป เหมาะสำหรับผู้หญิงมากกว่า แต่ยอมรับว่าผ้าไหมไทยสวย การเลือกซื้อเสื้อผ้าจะคำนึงถึงความสะอาดสบายก่อนอื่น ในเวลาทำงานเขาจะเลือกเสื้อผ้าที่แบบสุภาพ สีเรียบๆ เขาเคยซื้อเสื้อผ้าใหม่จากประตูน้ำและพบทีหลังว่าเป็นไหมเกาส์จึงเรียกร้องให้จัดพวกเขาของปลอมเสีย การซื้อจะคำนึงเรื่องราคาถูกหรือไม่ด้วย อย่างไรก็ตามหากต้องการของคุณภาพดีก็ยอมจ่ายราคาแพง ชอบสีฟ้า สีเทา ไม่ชอบสีรุ้งกินน้ำ (สีสดใส) และโดยมากซื้อของจากห้างเพราะต้องการของคุณภาพดี

- ชอบผ้าหลายชนิด เลือกซื้อเสื้อผ้าแบบสุภาพแต่เสื้อผ้าส่วนใหญ่จะสั่งตัด ชอบผ้าไหมและจะซื้อจากห้างดี ๆ เพราะหากซื้อจากแผงลอยไม่แน่ใจว่าได้ของคุณภาพดีไหม นอกจากนั้นจะซื้อเนคไทผ้าไหมเป็นบางครั้ง การเลือกซื้อเสื้อผ้าจะคำนึงถึงคุณภาพก่อนอื่น และเลือกซื้อสีอ่อนๆ ราคาสมกับคุณภาพ และพบว่าบางครั้งราคาแพงไป
- ผ้าไหมไทยมีชื่อเสียงมานานแต่สำหรับเขาเห็นว่าถ้าเหมือนผ้าอื่นๆ ชอบผ้าไหมจีนมากกว่า การซื้อเสื้อผ้าจะคำนึงถึงความสะดวกสบาย ใส่เสื้อเย็นสบาย รีดง่าย ไม่ยับง่าย เสื้อผ้าส่วนใหญ่ของเขาจะสั่งตัด เพราะเขาตัวสูงแขนยาว หากซื้อเสื้อเซ็ทจะราคามากกว่าเสื้อขนาดเล็กสองเท่า

ประเด็นที่สอง พฤติกรรมการรับข่าวสาร

- ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล โดยเฉพาะคำแนะนำจากญาติ เพื่อน หรือคนที่รู้จัก มากกว่าสื่ออื่นๆ นอกจากนี้อาจจะได้รับจากเอกสาร สิ่งพิมพ์บ้างเล็กน้อย เช่น Brochure

ประเด็นที่สาม ข้อเสนอแนะ

- การตั้งราคา ควรมีการติดราคาที่ชัดเจน
- มาตรฐานของร้านค้าผ้าไทย ในเรื่องคุณภาพและราคาของสินค้า ควรสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจจากร้านค้าแก่ผู้ซื้อ เช่น คุณภาพของผ้าไทยว่าเป็นของแท้ ของปลอม ตลอดจนปัญหาเรื่องราคา
- หากต้องการของคุณภาพดีเขาจะซื้อจากหมู่บ้านหรือโรงงาน คำถามที่ว่าควรมีสุนัขเฉพาะสำหรับขายผ้าไหมหรือไม่ เขาตอบว่าจากการไปซื้อของตามสุนัขเช่นนี้พบว่าไม่แน่ว่าจะได้ของคุณภาพดีหรือไม่และดูจะมุ่งไปที่นักท่องเที่ยวมากเกินไป
 - สำหรับคำถามที่ว่าควรมีสุนัขเฉพาะสำหรับชาวต่างชาติหรือไม่ เขาตอบว่าโดยมากเขาจะซื้อจากคำแนะนำของเพื่อน หรือไม่ก็จะไปห้างดี ๆ

กลุ่มที่สาม เป็นการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทย ใน 3 ด้านคือ

1. ข้อคิดเห็นที่มีต่อผ้าไทย
2. พฤติกรรมการรับข่าวสาร
3. ข้อเสนอแนะ

ประเด็นที่หนึ่ง ข้อคิดเห็นที่มีต่อผ้าไทย

- เมื่อเห็นคำว่า Thai fabrics จะนึกถึงผ้าไหมก่อนอื่น ผ้าไหมไทยดีที่สุดในโลกในเรื่องลวดลายและสีสันแต่มีแบบที่เหมาะสมสำหรับชาวยุโรปไม่มากนัก พบว่าเสื้อผ้าที่ขายที่สวนจตุจักรและประตูน้ำราคาถูกและคุณภาพก็ดีด้วย
- ชอบส่งผ้าไหมไทยไปให้แม่และครอบครัวโดยลวดลายและสีสันเป็นแบบไทยและชอบผ้าฝ้ายอูบล ชอบสีเช่นแดงดำ น้ำตาล ที่ไม่มีลวดลายมาก (ตัวเขาเอง) ทุกวันศุกร์โรงเรียนที่เขาสอนอยู่ จะส่งเสริมให้ ครู แต่งชุดผ้าไทยมาทำงาน ผ้าที่ทอโดยเขาเคยซื้อให้เพื่อนผู้หญิงที่อยู่ออสเตรเลีย และเพื่อนเขาใส่กรอบเอาไว้ ในออสเตรเลียผ้าไทยวางขายในร้านที่ขายเสื้อผ้าจากประเทศอัฟริกา เอเชีย ฯลฯ
- พบว่าผ้าไหมไทยสีสันมีพลังมาก น่าประทับใจ ชอบผ้าลายแบบบาติก ผ้าแบบนี้เขาคงไม่ใส่เองแต่อาจใส่กรอบโชว์
- ผ้าไหมไทยเป็นเหมือนศิลปะ แต่ตัวเขาชอบผ้าฝ้ายมากกว่า และเขาชอบลายผ้าไหมที่ทำจากภาคเหนือ เขาคิดว่าลวดลายผ้าไหมไทยเหมาะสำหรับผู้หญิงมากกว่า เขาชอบส่งผ้าไหมไปให้แม่ที่อเมริกา แม่เขาชอบลวดลายแบบไทยๆ เขาเห็นมีผ้าไหมขายในร้านขายของพื้นเมืองจากอัฟริกาในนิวยอร์ก และซานฟรานซิสโก และมีเสื้อผ้าไหมแบบหลวมๆ ใส่สบาย และเสื้อแจคเก็ตทำจากผ้าไหม คนอเมริกันชอบใส่เสื้อผ้าในสไตล์ไม่ซ้ำแบบกับคนอื่น ดังนั้นเราจึงควรผลิตเสื้อผ้าแบบนี้ ในแง่ลวดลาย สีสันและแบบผ้าไหมไทยสวยที่สุดในโลก ตัวเขาเองชอบสีที่มๆ ไม่มีลวดลายมาก
- ชอบผ้าฝ้ายมากกว่า เสื้อผ้าฝ้ายเป็นที่นิยมมากในฟิลิปปินส์ เรียกว่าเสื้อเซ็ตบางกอก เขาซื้อเสื้อจากประตูน้ำเป็นส่วนใหญ่ซึ่งราคาถูกและคุณภาพดี
- ชอบซื้อส่งไปให้น้องสาวซึ่งสามารถตัดเย็บเสื้อผ้าเองได้ เวลาเดินเล่นเขาจะมองเห็นในร้านดูสวยงามมาก เขาเจาะจงเรื่องลวดลายและถ้าซื้อส่งไปให้แม่เขาจะเลือกลวดลายแบบไทยๆ

ประเด็นที่สอง พฤติกรรมการรับข่าวสาร

- ผู้หญิงชาวเชียงใหม่คนหนึ่งซึ่งสอนให้รู้จักชนิดของผ้าไหมและแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลชั้นสูง เช่นราชินีหรือคนธรรมดา เธอชอบผ้าไหมจิม ทอมป์สัน
- สำหรับคำถามที่ว่าเห็นสื่อเกี่ยวกับผ้าไหมจากสื่อใด รายการทีวีครั้งหนึ่งตอนเธอกลับไปเยี่ยมบ้านที่อิตาลี เป็นรายการโปรโมต Amazing Thai Silk และ Amazing Thailand ที่น่าประทับใจมากเพราะสีสันสดใสในขณะที่ยุโรปกำลังเป็นหน้าหนาว
- เรียนรู้เรื่องผ้าไหมจากครอบครัวชาวไทย (เขาเคยเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนเมื่อ 10 ปีที่แล้ว) และจากครูในโรงเรียนของเขา เขาคิดว่าหากต้องการรู้เรื่องผ้าไทยนั้นเรียนจากคนไทยดีที่สุด รวมทั้ง

คนไทยในต่างประเทศด้วย ผ้าไหมไทยในออสเตรเลียราคาแพงและคุณภาพก็ดีมาก ผ้าไหมไทย เป็นสิ่งที่แสดงถึงวัฒนธรรมไทยได้ดีที่สุดนอกเหนือไปจากอาหาร

- การโปรโมตสำคัญสำหรับชาวต่างชาติที่มาเมืองไทย 2-3 วัน แต่ไม่เคยรู้จักเมืองไทยมาก่อน นอกจากนี้อาจโปรโมตในวันสำคัญเช่น เทศกาลลอยกระทงที่ออสเตรเลีย
- เขาบอกว่าเขาชอบถ่ายรูป ดังนั้นจึงชอบสีสดใสและเสื้อผ้าแบบไทย การนำภาพลงใน นิตยสารน่าจะเหมาะสมและผู้หญิงจะเห็นสื่อเหล่านี้มากกว่า
- เรียนรู้เรื่องผ้าไหมจากครอบครัวคนไทยที่รู้จัก ตัวเองไม่มีโทรศัพท์และไม่ชอบอ่านหนังสือ ดังนั้น การทราบข่าวต่างๆ จากหน่วยบริการนักท่องเที่ยว เพื่อนบอกว่าเมื่อเดินอยู่ในกรุงเทพฯ ให้หัด มองสินค้าที่มีโชว์อยู่ในร้านต่างๆ
- เพื่อนคนไทยและฟิลิปปินส์ เขาส่งเสื้อผ้าฝ้ายกลับไปให้แม่ชายที่ฟิลิปปินส์ทุกเดือน เดือนละ 7 โหล
- สำหรับคำถามที่ว่าต้องการให้โปรโมตในสื่อไหน ตอบว่าโดยมากเขาฟังวิทยุ F.M. 105 Mhz

ประเด็นที่สาม ข้อเสนอแนะ

- อยากเห็นคนไทยสวมใส่ผ้าไหมให้มากขึ้น โดยเฉพาะควรส่งเสริมให้คนวัยหนุ่มสาวสวมใส่ ผ้าไหมให้มากขึ้น ในเรื่องราคาหากผลิตให้มากขึ้นราคาอาจจะถูกลง
- เมืองไทยอาจพัฒนาเรื่องผ้าบาติกให้ทันสมัยขึ้น
- ในแง่การปรับปรุงเขาตอบว่าไม่ควรอยู่เฉยแต่ควรพัฒนาหาตลาดใหม่ๆ ออกแบบลวดลาย และสีสดใสใหม่ๆ โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มคนหนุ่มสาว ปรับปรุงให้เป็นทางเลือกทางหนึ่งนอกเหนือจากเสื้อผ้าที่มีชื่อเสียง (Brand Name) เช่น คาลวิน ไคลน์
- ควรทำให้แต่ละผืนมีลักษณะเฉพาะของตนเอง ราคาจะแพงหน่อยไม่เป็นไร และควรทำสื่อให้คนรู้ว่าการทำผ้าไหมต้องใช้ความพยายามเช่นไร
- คุณภาพดีอยู่แล้ว ชอบซื้อไม่ว่าราคาถูกหรือแพง

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

การสำรวจความคิดเห็นของผู้ผลิต และผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทยสามารถสรุปผลในประเด็นสำคัญตามประเภทของกลุ่มตัวอย่างได้ 3 กลุ่มดังนี้คือ

- กลุ่มที่หนึ่ง **ความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวไทยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**
- กลุ่มที่สอง **ความคิดเห็นของผู้ผลิตผ้าไทย**
- กลุ่มที่สาม **ความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวต่างประเทศ ทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยว และผู้ที่พำนักในประเทศไทย**

กลุ่มที่หนึ่ง **ความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวไทยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล**

ประเด็น ความรู้ ความต้องการ และทัศนคติที่มีต่อผ้าไทยของผู้บริโภค

ผู้บริโภคชาวไทยจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักผ้าไหมถึงร้อยละ 93.00 อย่างไรก็ตามเมื่อถามเจาะลงไปถึงผ้าประเภทต่างๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่รู้จัก มีผ้าเพียง 7 ชนิดที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักเกินร้อยละ 50 คือ ผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ ผ้าขึ้นตีนจก ผ้าย้อมคราม ผ้าเกาะยอ ผ้าไสร่ง และผ้าฝ้ายทอมือ สำหรับผ้าขึ้นยก ผ้าจก ผ้าแพรวา ผ้าขิด ผ้าหางกระรอก ผ้าปุม ผ้าลาวโซ่ง ผ้าลายน้ำไหล ผ้าพิมพ์ไหมพัลลภ ผ้าลายม่านเมฆ ผ้ายกดอก ผ้างักกล่าวทั้งสิ้นเป็นประเภทของผ้าที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้จัก นอกจากนั้นเมื่อสอบถามถึงความต้องการของผู้บริโภคในการใช้ผ้าไทยยังพบว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยใช้ผ้าไหมมาก่อน แต่สำหรับผ้าประเภทที่มีลักษณะเฉพาะตามแต่ละประเภทลงไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่เคยใช้ โดยเฉพาะผ้ายกดอก ผ้าลายม่านเมฆ ผ้าปุม ผ้าลาวโซ่ง ผ้าหางกระรอก เป็นต้น ทั้งนี้เมื่อสอบถามถึงแหล่งที่กลุ่มตัวอย่างหาซื้อผ้าไทยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อจากผู้ผลิตโดยตรง รองลงมาคือซื้อเมื่อมีการออกร้านงานต่างๆ และร้านค้าผ้า โดยพฤติกรรมการซื้อจะเป็นลักษณะการซื้อเมื่อมีความต้องการจะใช้มากที่สุด

สำหรับทัศนคติที่มีต่อผ้าไทยในด้านต่างๆ ได้แก่ ความละเอียดของเนื้อผ้า ความนุ่มของเนื้อผ้า ความคงทนของเนื้อผ้า ความคงทนของสี ความเป็นเอกลักษณ์ศิลปกรรมไทย รูปแบบทันสมัย การเลือกใช้สี ความเหมาะสมกับราคา และวัสดุของเนื้อผ้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้คะแนนระดับปาน

กลางไปจนถึง ดีและดีมาก เป็นจำนวนมากกว่าผู้เห็นว่ายังไม่ดีควรปรับปรุงในทุกด้าน มีข้อสังเกตในเรื่อง คุณสมบัติในเรื่องความเหมาะสมของราคาของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ควรปรับปรุงมากที่สุด ร้อยละ 27.83 ซึ่งเห็นว่าแพงเกินไป

ประเด็น พฤติกรรมการรับข่าวสารของผู้บริโภค

พฤติกรรมการรับข่าวสารของผู้บริโภคเกี่ยวกับผ้าไทย พอสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับผ้าไทย โดยรับจากสื่อประเภทนิตยสาร/วารสาร มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ และเมื่อถามถึงความต้องการที่จะรับรู้เกี่ยวกับผ้าไทย ว่าต้องการได้รับผ่านสื่อใด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการได้รับผ่านสื่อโทรทัศน์ เป็นลำดับแรก รองลงมาคือสื่อ นิตยสาร/วารสาร หนังสือพิมพ์ และรายการวิทยุ โดยระบุความต้องการ ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยในแง่การดูแลรักษา แหล่งที่มา/แหล่งผลิต วิธีการผลิต และขั้นตอนการผลิต โดยให้ข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์กับ สวช. ว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นทุกสื่อ ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม โดยเน้นให้เห็นการใช้ผ้าไทยในโอกาสต่างๆ ในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นควรดูแลมีการปรับปรุงด้านราคา เนื่องจากปัจจุบันราคาแพง การรณรงค์ส่งเสริมอาจมีปัญหาทำให้มีการใช้ไม่ได้ไม่ทั่วถึง

ประเด็น การจัดกิจกรรมผ้าไทย ซึ่งจัดไปแล้วโดย สวช.

ผลการสำรวจสรุปได้ว่ากิจกรรมซึ่ง สวช. จัดรวมทั้งสิ้นจำนวน 25 กิจกรรม มีกลุ่มตัวอย่างที่ทราบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวมีจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ทราบและเข้าร่วมงานยิ่งน้อยลงไปอีก พบว่าในแต่ละกิจกรรมมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบว่ามีการจัดงานดังกล่าวเกินกว่าร้อยละ 80 ถึง 22 กิจกรรม มีเพียง 3 กิจกรรม ซึ่งมีจำนวนผู้ไม่ทราบต่ำกว่าร้อยละ 80 เล็กน้อยคือ 1) กิจกรรมการแสดงลำตัด-ขับเสภา-เพลงฉ่อย-ขับกลับ ของภาคกลาง ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบร้อยละ 79.83 และ 2) กิจกรรมนิทรรศการและการจัดแสดงฉลองพระองค์ และผ้าพื้นเมืองของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบมีร้อยละ 78.83 และ 3) กิจกรรมจัดจำหน่ายผ้าไทย ในงานราตรีผ้าไทย ซึ่งมีคนไม่ทราบร้อยละ 79.00 นอกจากงานที่ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จัดแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าไม่เคยร่วมงานลักษณะนี้กับหน่วยงานใดเลยมีถึงร้อยละ 90.17 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์ว่า สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ควร

การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าเดิม โดยกิจกรรมที่เห็นว่าเหมาะสม ได้แก่ การจัด นิทรรศการแสดงผลผ้าไทยภาคต่างๆ งานออกร้านค้าผ้าไทยคุณภาพดี ราคายุติธรรม การพยายามช่วย กันรณรงค์โดยหน่วยราชการ หรือการช่วยกันแต่งกายด้วยผ้าไทยในชีวิตประจำวันหรือวันทำงานวันใดวัน หนึ่งให้มากขึ้น เป็นต้น

กลุ่มที่สอง ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ผลิตผ้าไทย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตผ้าไทย ผู้ผลิตขอวิธีการผลิตผ้าโดยทุกชนิดด้วยรูปแบบวิธีการ ดั้งเดิม คือการทอมือ แต่อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการพัฒนาเทคนิค การออกแบบ ลวด ลาย สี สัน และวัตถุดิบในการทอให้มีคุณภาพดีมีมาตรฐานสากลมากขึ้น เป็นสิ่งที่ผู้ผลิตเห็นว่าควรมี พัฒนาการต่อไป โดยผู้ผลิตเห็นว่า ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายของตนจัดเป็นคนกลุ่มอายุ 28-30 ปี เนื่องจากมี กำลังซื้อ นอกจากนั้นผู้ผลิตยังให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับผ้าไทยว่า สี สันของผ้าไทยนั้นมิได้เกิดจากการสั่ง ของผู้บริโภคได้เหมือนสินค้าทั่วไปอื่น ๆ แต่สี สันจะเกิดจากผู้ผลิตกำหนด ลูกค้าเป็นฝ่ายเลือกจาก สิ่งที่ผู้ผลิตมีมากกว่า เนื่องจากผู้ทอเป็นผู้คิดเองว่าตรงไหนจะใช้สีอะไร เป็นเหมือนงานศิลปะที่ผู้ทอเป็นผู้ กำหนด

สำหรับการส่งเสริมการขายที่ควรดำเนินการเกี่ยวกับผ้าไทย ผู้ผลิตเห็นว่า การจัด นิทรรศการแสดงผลรูปแบบการผลิตแบบดั้งเดิม แต่มีเทคนิคการออกแบบสมัยใหม่ในการออกแบบลวด ลาย เป็นวิธีการที่น่าจะสามารถนำเสนอผ้าไทยได้ดี นอกจากนั้นอาจจัดในรูปแบบงานมหกรรม มีการสาธิต การทอ มีการจำหน่ายผ้าไทยก็เป็นวิธีการที่ดีวิธีหนึ่ง แต่ต้องมีการคัดเลือกผู้เข้าจำหน่าย หรือแยกประเภท ให้เห็นชัดเป็น Zone ว่าส่วนใดเป็นการทอมือแบบดั้งเดิมส่วนใดใช้เทคนิคหรือวัสดุการผลิตแบบสมัยใหม่ เพราะผ้าทั้งสองประเภทนี้จะมีราคาแตกต่างกัน ต้องให้ความรู้แก่ผู้บริโภคด้วย มิฉะนั้นผู้บริโภคจะไม่เข้าใจ ว่าทำไมราคาจึงต่างกัน

กลุ่มที่สาม ความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศอธิบายพฤติกรรมการซื้อว่าจะซื้อผ้าที่ใส่สบาย ดูแลรักษาง่าย และราคาไม่แพงเกินไป โดยค่อนข้างมีความเชื่อว่าของดีจะหาซื้อได้จากห้างสรรพสินค้าดี ๆ นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับสีของผ้าไทยว่าค่อนข้างมีสี สันมาก ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้เมื่อกลับไปยัง ประเทศของตน

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus-Group Interview)

- กลุ่มที่หนึ่ง กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ทอผ้าไทย
- กลุ่มที่สอง กลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่เป็นนักท่องเที่ยว
- กลุ่มที่สาม กลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทย

กลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทย

กลุ่มผู้บริโภคกลุ่มนี้ทุกคนเคยซื้อ/ใช้ผ้าไทยแล้วทั้งสิ้น และมีความประทับใจในความสวยงามของผ้าไหม ผ้าฝ้าย และผ้าบาติก มีการซื้อทั้งใช้เองเป็นประจำ และการซื้อส่งไปให้เพื่อนญาติมิตร เมื่อกลับประเทศของตน กลุ่มชาวต่างประเทศส่วนใหญ่กลุ่มนี้รับรู้เข้าใจเกี่ยวกับผ้าจากคนไทยที่รู้จักคุ้นเคย และเห็นว่าอยากให้คนไทยใส่ผ้าไทยมากขึ้นเพราะแสดงความเป็นวัฒนธรรมไทยได้ดี และควรพัฒนาตลาดกลุ่มคนสวมใส่ให้มากขึ้น ในทัศนะชาวต่างประเทศ สีสีนของผ้าไทยสวยงามเหมาะสำหรับประเทศไทย แต่เมื่อจะส่งไปให้คนต่างประเทศเขาจะเลือกสีที่มุกๆ ไว้ก่อน คนกลุ่มนี้ไม่ค่อยมีข้อดีเกี่ยวกับราคาแพง เพราะคิดว่าผ้าไหมสวย มีคุณภาพ มีกระบวนการขั้นตอนผลิตที่ยากจึงเหมาะกับราคาที่เป็นอยู่ สำหรับสื่อที่ควรใช้ในการส่งเสริมการใช้ผ้าไทย กลุ่มชาวต่างประเทศส่วนใหญ่เห็นว่าคนไทยด้วยกันเองจะช่วยส่งเสริมให้ต่างชาติเห็นความสวยงามด้วยการที่คนไทยกันเองช่วยกันสวมใส่ให้เห็นเป็นวิธีการที่ดี

ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

ปัจจุบันในขณะที่อุตสาหกรรมด้านสิ่งทอในประเทศไทยกำลังเผชิญภาวะซบเซาอันเนื่องจากความสามารถในการแข่งขันด้านราคาถูกคู่แข่งสำคัญเช่น ประเทศจีน หรือประเทศเวียดนามซึ่งมีอัตราค่าจ้างแรงงานต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศไทย อีกทั้งมีกำลังการผลิตสูงทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญของอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย กลยุทธ์ในการจะต่อสู้แข่งขันในตลาดอุตสาหกรรมสิ่งทอคือการทำที่ต้องพยายามพัฒนาเสริมคุณค่าให้กับสินค้าสิ่งทอให้มากขึ้นทั้งด้านการออกแบบ การตัดเย็บ ที่ประณีต และการแสวงหาตลาดใหม่โดยการสร้างตลาดเฉพาะกลุ่ม ยกกระดับสินค้าขึ้นแทนที่จะผลิตเป็นอุตสาหกรรมและแข่งขันด้วยปริมาณและราคาในอดีต ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าแนวทางการส่งเสริมผ้าไทยจึงควรมีการพัฒนาในประเด็นสำคัญดังนี้

1. การพัฒนาด้านตัวสินค้า (Product)

- สำหรับตลาดผู้บริโภคชาวไทย จากผลการสำรวจพบว่าผู้บริโภคชาวไทยเห็นว่าคุณภาพของสินค้าคือผ้าไทยในด้านต่างๆ อยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก มีผู้เห็นว่าควรปรับปรุงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้นปัญหาด้านตัวสินค้าในสายตาผู้บริโภคชาวไทยจึงไม่ใช่อุปสรรคสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามผู้ผลิตก็ต้องมีแนวทางการพัฒนาสินค้าให้แน่ชัดว่าจะจับกลุ่มตลาดผู้บริโภคที่นิยมผ้าไทยด้วยความชื่นชมในศิลปะ ความเฉพาะตัวซึ่งจำกัดอยู่ในอุตสาหกรรมครัวเรือน ผลิตจำนวนจำกัด หรือจะพัฒนาสินค้าให้ออกสู่ตลาดเป็นอุตสาหกรรมที่มีผู้บริโภคจำนวนมากเพราะ

แนวทางการพัฒนาตัวสินค้าย่อมแตกต่างกัน และการทำความเข้าใจแก่ผู้บริโภคในความแตกต่างของสินค้าของผ้าไทยทั้งสองประเภทก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ผลิตจะต้องสร้างให้เกิดกับผู้บริโภค

- **สำหรับตลาดผู้บริโภคชาวต่างประเทศ** การพัฒนาสินค้าในด้านควมมีมาตรฐาน การพัฒนารูปแบบลวดลายที่เป็นสากลตลอดจนสีสันทันที่ผู้ซื้อสามารถนำไปใช้ หรือการซื้อไปเป็นของฝากให้คนในต่างประเทศใช้ได้โดยไม่รู้สึกละแวกแต่มีความสวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะ เป็นเรื่องที่ผู้ผลิตต้องให้ความสำคัญมากขึ้น นอกจากนั้นยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาแหล่งวัตถุดิบภายในประเทศให้เพียงพอ การศึกษาวิจัยพัฒนากระบวนการผลิต การออกแบบให้มีการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ใช้ผ้าไทยตัดเย็บด้วยรูปแบบสากล อีกทั้งการพัฒนานำผ้าไทยไปผลิต หรือประกอบการผลิตสินค้าอื่นๆ นอกเหนือจากการนำไปตัดเย็บเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเพื่อให้สินค้าเกิดอรรถประโยชน์ใช้สอยได้อย่างกว้างขวางจะทำให้ผ้าไทยได้รับความนิยมและเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าไทยที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศได้ทางหนึ่ง

2. การพัฒนาด้านราคาจำหน่าย (Price)

- **สำหรับตลาดผู้บริโภคชาวไทย** ราคาผ้าไทยนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้บริโภคจำนวนไม่น้อยเห็นพวงเกินไป นอกจากนั้นเนื่องจากผู้บริโภคขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการผลิตที่ดีพอ ทำให้ผู้บริโภคชาวไทยคิดว่าผ้าไทยบางประเภทมีราคาแพง (ทั้งที่หากผู้บริโภคมีความเข้าใจในกระบวนการผลิตที่มีความซับซ้อนและต้องใช้ความมานะอุตสาหะของผู้ผลิตยิ่งนัก เปรียบเทียบได้กับการสร้างสรรค์งานศิลปะชิ้นหนึ่งๆ ที่เดียว เชื่อว่าผู้บริโภคคงเกิดความภาคภูมิใจที่ได้สวมใส่ และปัญหาด้านราคาคงด้อยความสำคัญลงไป) นอกจากนั้นเนื่องจากปัจจุบันผ้าไทยมีกรรมวิธีการผลิตจากโรงงานด้วยเครื่องจักรสามารถทำลวดลายได้เหมือนผ้าทอด้วยมือและสามารถขายในราคาไม่แพงดังที่ผู้ผลิตได้ให้ข้อมูลจากการสำรวจครั้งนี้ ดังนั้นแนวทางสำคัญในการทำความเข้าใจที่ถูกต้องในด้านผ้าไทยและกระบวนการผลิตซึ่งสามารถทำได้ทั้งสองลักษณะจึงเป็นเรื่องที่ควรดำเนินการเพื่อแยกประเภทกันให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนกับผู้บริโภค
- **สำหรับตลาดผู้บริโภคชาวต่างประเทศ** ก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ชาวต่างประเทศให้ความสนใจในเรื่องราคาสินค้าไม่น้อยกว่าองค์ประกอบอื่นๆ แต่ถ้าสามารถทำให้เขาได้รับความเข้าใจที่ถูกต้องในกระบวนการขั้นตอนการผลิตที่มีความประณีตงดงามแล้วผู้บริโภคซึ่งนิยมในความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นไม่เหมือนใคร เป็นสินค้าหัตถกรรมที่เป็นงานฝีมือล้ำค่า ผู้บริโภคในส่วนนี้ก็มักจะยินดีจ่ายเงินเพื่อแลกเปลี่ยนกับคุณสมบัติของผ้าไทย

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

- **สำหรับตลาดผู้บริโภคชาวไทย** ตลาดในประเทศปัจจุบัน ช่องทางการจัดจำหน่ายตลอดจน การค้นคิดการนำผ้าไทยไปใช้ประโยชน์ให้หลากหลายดูจะยังไม่มีมากเท่าที่ควร ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังคงต้องไปซื้อจากแหล่งผลิตในต่างจังหวัด ตามห้างสรรพสินค้า หรือการออกงานที่เกี่ยวข้องกับผ้าไทยของทางราชการ จึงนับได้ว่าเป็นช่องทางการจัดจำหน่ายที่ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ดังนั้นหากต้องการส่งเสริมผ้าไทยให้แพร่หลายด้วยการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายให้สะดวกแก่ผู้ซื้อจัดเป็นแหล่งรวมสินค้าหัตถกรรมไทยที่มีมาตรฐานด้านราคา และคุณภาพสินค้าให้มากขึ้น จึงนับเป็นช่องทางที่น่าดำเนินการ
- **สำหรับตลาดผู้บริโภคชาวต่างประเทศ** ลูกค้าชาวต่างประเทศย่อมขาดความรู้ความเข้าใจในคุณสมบัติของผ้าไทยมากกว่าผู้บริโภคกลุ่มคนไทย ดังนั้นการเลือกซื้อของชาวต่างประเทศจึงมักเลือกซื้อและให้ความไว้วางใจกับการซื้อตามห้างสรรพสินค้า อย่างไรก็ตามผู้บริโภคชาวต่างประเทศก็มักสับสนว่า เหตุไรสินค้าที่ดูเหมือนกัน แต่วางจำหน่ายในที่ต่างๆ กันเหตุไรจึงมีราคาต่างกันมากและเป็นของแท้ หรือของเทียม มีคุณภาพหรือไม่ ในบางครั้งผู้บริโภคชาวต่างประเทศที่ได้รับสินค้าที่ขาดคุณภาพจะทำให้ภาพลักษณ์โดยรวมของผ้าไทยเสียหาย และเมื่อมีการพูดต่อกันปากต่อปากย่อมไม่เป็นผลดีต่อภาพลักษณ์สินค้าไทยโดยรวม ดังนั้นการควบคุมดูแลหรือการจัดการให้มีแหล่งรวมจำหน่ายสินค้าที่มีความเชื่อถือได้แก่ผู้บริโภคชาวต่างประเทศ และทำการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกันถึงแหล่งดังกล่าวน่าจะเป็นแนวทางพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายที่ดี นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมด้านราคาการจำหน่ายมิให้ค้ากำไรเกินควรแก่ผู้บริโภคชาวต่างประเทศได้ด้วย

4. ด้านการส่งเสริมการจำหน่าย (Promotion)

สำหรับตลาดผู้บริโภคในประเทศ ถ้าพิจารณาจากตัวเลขการสำรวจครั้งนี้จะเห็นได้ว่ามีผู้เคยใช้ผ้าไทยประเภทเดียวคือ ผ้าไหมที่มีจำนวนมากที่สุด นอกจากนั้นการใช้ก็เป็นการใช้ในบางโอกาสที่เป็นพิเศษ และผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้มีอายุมาก ดังนั้นทำอย่างไรจึงจะเพิ่มจำนวนผู้ใช้ผ้าไทย ในกลุ่มอายุน้อยๆ หรือวัยรุ่นให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มโอกาสการใช้ผ้าไทยให้มากขึ้นในคนที่ใช้ผ้าไทยอยู่แล้ว หากทำได้ใน 2 ประเด็นนี้ได้ย่อมเท่ากับเพิ่มปริมาณการใช้ผ้าไทยให้เพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาถึงการใช้งบหวะโอกาสที่ประเทศเรากำลังเผชิญภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจกระแสความนิยมและการส่งเสริมในเรื่องการใช้ของไทย เริ่มมีการพูดถึงและมีความพร้อมที่จะรับในเรื่องเหล่านี้อยู่แล้วในหมู่ผู้บริโภค ดังนั้นโครงการรณรงค์ที่จะดำเนินการเกี่ยวกับผ้าไทยควรดำเนินการด้วยเป้าหมาย 2 ประการ

1. วรรณคดีให้วัยรุ่นไทยหันมาใช้ผ้าไทยในการสวมใส่ ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องศึกษาทัศนคติ ความต้องการ ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อการสวมใส่ผ้าไทย ตลอดจนน่าจะใช้สื่อและกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่เหมาะกับกลุ่มในการโน้มน้าว และสร้างจิตสำนึกการสร้างความเป็นเอกลักษณ์และความภูมิใจในการได้ใช้สินค้าไทยให้เกิดขึ้นในหมู่วัยรุ่น นิสิตนักศึกษาทั่วไป กลุ่มนี้นอกจากจะมีผลในแง่ของการส่งเสริมการขายสินค้าผ้าไทย ยังมีผลที่มีความสำคัญยิ่งกว่าคือการปลูกฝังความรักในเอกลักษณ์ความเป็นชาติ ความภูมิใจในความเป็นไทย และมีบทบาทช่วยกันในการอนุรักษ์ต่อไปในอนาคตให้เกิดขึ้นด้วย
2. ส่งเสริมให้ผู้ใส่ผ้าไทยอยู่แล้ว แต่ใช้ในบางโอกาสเปลี่ยนพฤติกรรมมาเป็นการใช้ชีวิตประจำวันให้มากขึ้น ซึ่งการส่งเสริมดังกล่าวจำเป็นต้องมีกิจกรรมส่งเสริมทั้งในรูปแบบการให้ความรู้เกี่ยวกับชนิดต่างๆ ของผ้าไทยทั้งผ้าฝ้าย และผ้าไหม แนวทางการนำผ้าไทยไปใช้ในโอกาสต่างๆ แพ้ชั้นการตัดเย็บที่เหมาะสมและสวยงามสำหรับแต่ละวัยและแต่ละโอกาส การดูแลรักษา และจัดช่องทางให้ผู้ผลิตพบผู้บริโภคโดยตรงในการซื้อสินค้าที่มีคุณภาพในราคาเหมาะสม โดยต้องมีการประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาให้ผู้บริโภคทราบอย่างกว้างขวาง และทั่วถึงมากขึ้นผ่านสื่อมวลชน

สำหรับตลาดผู้บริโภคชาวต่างประเทศ กลุ่มผู้บริโภคชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันในแง่ความสวยงามของผ้าไทย โดยมักจะรู้จักผ้าไหมมากกว่าผ้าชนิดอื่นๆ การส่งเสริมโดยทัศนะของชาวต่างประเทศมักจะบอกตรงกันว่า เขาจะเห็นความสวยงามจากการได้เห็นคนไทยสวมใส่ หรือเพื่อน คนรู้จักแนะนำ กลุ่มคนเหล่านี้พร้อมจะซื้อ แต่พวกเขามักจะกังวลกับความมีมาตรฐานของสินค้าและราคาซึ่งสำหรับผ้าไทยแล้วดูจะขาดคุณสมบัติในข้อนี้ นอกจากนั้นผู้บริโภคชาวต่างประเทศยังพบปัญหาในเรื่องสีล้น ลวดลายของผ้าไทยซึ่งไม่เหมาะกับการนำไปใช้ในประเทศของตน การพัฒนาตลาดด้านนี้จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาตัวสินค้าทั้งด้านคุณภาพ ลวดลาย สีล้น รูปแบบการตัดเย็บ (สำหรับเสื้อผ้าสำเร็จรูป) ให้มีลักษณะเป็นสากล ให้เหมาะสมเสียก่อน

บรรณานุกรม

- สุมาลย์ โทมัส ผ้าในวรรณคดี : ภาพสะท้อนบทบาทของผ้าต่างประเทศในราชสำนักไทยสมัยรัตนโกสินทร์ อ้างในเอกสารชื่อผ้าไทยจัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2537 หน้า 184-187.
- สุมาลย์ โทมัส ผ้านุ่ง : ข้อสังเกตเกี่ยวกับผ้าทอมือในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน อ้างในเอกสารชื่อผ้าไทย จัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2537 หน้า 60-68.
- วรรณภา วุฒฑะกุล และยุวรัตน์ พันธุ์ยุรา ผ้าทอกับวิถีชีวิตของชาวไทย อ้างในหนังสือชื่อผ้าไทย จัดพิมพ์โดยคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2537 หน้า 18-21.
- อุดม สมพร การอนุรักษ์ศิลปะผ้าจกราชบุรีตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน อ้างในหนังสือผ้าไทยจัดพิมพ์โดยคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2537 หน้า 141.
- ระบบข้อมูลวัฒนธรรมตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ www//kanchanapisek.or.th.
- เอกสารภาษาอังกฤษชื่อ THAI TEXTILES : Threads of a cultured Heritage พิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมเอกลักษณ์แห่งชาติ 1994.

ภาคผนวก
แบบสอบถามการสำรวจความคิดเห็น
เห็นของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย

☐ ผ้าลาวโซ่ง	☐ ไม่ทราบ	☐ ทราบ	แหล่งที่มา.....
☐ ผ้าลายน้ำไหล	☐ ไม่ทราบ	☐ ทราบ	แหล่งที่มา.....
☐ ผ้าพิมพ์ไหมพัลลภ	☐ ไม่ทราบ	☐ ทราบ	แหล่งที่มา.....
☐ ผ้าลายม่านเมฆ	☐ ไม่ทราบ	☐ ทราบ	แหล่งที่มา.....
☐ ผ้ายกดอก	☐ ไม่ทราบ	☐ ทราบ	แหล่งที่มา.....
☐ ผ้าโล่ง	☐ ไม่ทราบ	☐ ทราบ	แหล่งที่มา.....
☐ ผ้าฝ้ายทอมือ	☐ ไม่ทราบ	☐ ทราบ	แหล่งที่มา.....

ส่วนที่ 3 ความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าไทย

8. ท่านเคยใช้ผ้าไทยชนิดใดบ้าง และท่านใช้ทำอะไร (ให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผ้าไหม	ใช้ทำ.....	☐ ผ้ามัดหมี่	ใช้ทำ.....
☐ ผ้าซิ่นตีนจก	ใช้ทำ.....	☐ ผ้าซิ่นยก	ใช้ทำ.....
☐ ผ้าจก	ใช้ทำ.....	☐ ผ้าแพรวา	ใช้ทำ.....
☐ ผ้าย้อมคราม (เสื้อม่อฮ่อม)	ใช้ทำ.....	☐ ผ้าขิด	ใช้ทำ.....
☐ ผ้าเกาะยอ	ใช้ทำ.....	☐ ผ้าหางกระรอกหรือผ้าลายลูกแก้ว	ใช้ทำ.....
☐ ผ้าปทุม	ใช้ทำ.....	☐ ผ้าลาวโซ่ง	ใช้ทำ.....
☐ ผ้าลายน้ำไหล	ใช้ทำ.....	☐ ผ้าพิมพ์ไหมพัลลภ	ใช้ทำ.....
☐ ผ้าลายม่านเมฆ	ใช้ทำ.....	☐ ผ้ายกดอก	ใช้ทำ.....
☐ ผ้าโล่ง	ใช้ทำ.....	☐ ผ้าฝ้ายทอมือ	ใช้ทำ.....
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....			

9. ท่านแต่งกายด้วยผ้าไทยบ่อยเพียงใด

- ใช้เป็นประจำ ใช้เฉพาะในโอกาสสำคัญ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. ปกติท่านซื้อผ้าไทยจากที่ใดบ้าง

- ห้างสรรพสินค้า ร้านค้าผ้า ตลาดสด งานออกร้าน
 ตลาดนัด ร้านขายของที่ระลึก โดยตรงจากผู้ผลิต อื่นๆ(โปรดระบุ).....

11. ท่านซื้อผ้าไทยบ่อยเพียงใด

- เดือนละครั้ง 2 เดือนครั้ง ซื้อตามความต้องการ อื่นๆ(โปรดระบุ).....

12. ทศนคติที่มีต่อคุณภาพของผ้าไทย

คุณภาพของผ้าไทย	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ควรปรับปรุง	เสนอแนะ
1. ความละเอียดของเนื้อผ้า						
2. ความนุ่มนวลของเนื้อผ้า						
3. ความคงทนของเนื้อผ้า						
4. ความคงทนของสี						
5. ความเป็นเอกลักษณ์/ศิลปกรรมไทย						
6. รูปแบบทันสมัย						
7. การเลือกใช้สี						
8. ความเหมาะสมของราคาผ้าไทย						
9. วัสดุของเนื้อผ้า						

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการรับข่าวสารของผู้บริโภค

13. ปกติท่านได้รับข่าวสารจากสื่อใดบ้าง

- () หนังสือพิมพ์ () นิตยสาร/วารสาร () วิทยุ () โทรทัศน์ () ป้ายโฆษณา
 () จุลสาร/แผ่นพับ/แผ่นปลิว/โปสเตอร์ () อื่นๆ(โปรดระบุ).....

14. ท่านเคยได้รับข่าวสารหรือความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยบ้างหรือไม่

ไม่เคย เคย ได้รับจากสื่อใด

- () หนังสือพิมพ์ ระบุชื่อฉบับ.....
 () รายการวิทยุ ระบุชื่อรายการ.....คลื่นสถานี.....
 () รายการโทรทัศน์ ระบุชื่อรายการ.....สถานี.....
 () นิตยสาร/วารสาร ระบุชื่อนิตยสาร/วารสาร.....
 () ป้ายโฆษณา () จุลสาร/แผ่นพับ/แผ่นปลิว/โปสเตอร์ () การสัมมนา () นิทรรศการ
 () สื่อบุคคล (โปรดระบุ)..... () สื่ออื่นๆ (โปรดระบุ).....

15. ท่านต้องการได้รับข่าวสารหรือความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยจากสื่อใดบ้าง

- () หนังสือพิมพ์ ระบุชื่อฉบับ 1..... 2.....
 () รายการวิทยุ สถานี/รายการ.....เวลา.....
 () รายการโทรทัศน์ สถานี/รายการ.....เวลา.....
 () นิตยสาร/วารสาร ชื่อนิตยสาร/วารสาร 1..... 2.....
 () ป้ายโฆษณา () จุลสาร/แผ่นพับ/แผ่นปลิว/โปสเตอร์ () การสัมมนา () นิทรรศการ
 () สื่ออื่นๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านต้องการมีความรู้อะไรเกี่ยวกับผ้าไทย. (ตอบได้หลายคำตอบ)

(1).....

(2).....

(3).....

17. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ้าไทย

.....

.....

.....

ส่วนที่ 5 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทย

18. ท่านทราบหรือไม่ว่า สวช. ได้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผ้าไทยต่อไปนี้ในปี 2540-2541

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) และทราบจากสื่อไหน และท่านเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวนี้หรือไม่

กิจกรรม	ไม่ทราบ	ทราบ	จาก	เข้าร่วม	ไม่เข้าร่วม
1. ผ้าขาวม้า-ผ้าสารพัดประโยชน์					
2. การจัดแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน 4 ภาค					
2.1 การแสดงขอผ้าขาวม้า ของภาคเหนือ					
2.2 การแสดงลำตัด ขับเสภา เพลงฉ่อย ขยับกับของภาคกลาง					
2.3 การแสดงโปงลางชุดผ้าขาวม้าสารพัดประโยชน์ ชุดเชิงดำน่า ชุดสาวอีสานอาบนํ้า ของภาคอีสาน					
2.4 การแสดงหนังตะลุง ภาคใต้					
3. สัมมนาผ้าไทย-สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 1					
4. กิจกรรมงานราตรีผ้าไทย					
4.1 นิทรรศการและการจัดแสดงฉลองพระองค์ และผ้าพื้นเมืองของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ					
4.2 การเปิดกรุผ้าไทย จากนักสะสมผ้าไทย					
4.3 การจัดจำหน่ายผ้าไทย					
4.4 การแสดงเครื่องแต่งกายชุดมหรหรรณสิ่งทอไทย					

กิจกรรม	ไม่ทราบ	ทราบ	จาก	เข้าร่วม	ไม่เข้าร่วม
5. สัมนาผ้าไทย-สายใยเศรษฐกิจครั้งที่ 2					
5.1 การอภิปรายและสัมมนาองค์ความรู้เรื่องผ้าไทย การนำเสนอผลการศึกษาวิจัยผ้าไทยจากภูมิภาค ต่างๆ					
5.2 การเปิดกรุผ้าไทย และจัดเสวนาแบบไทยๆ					
5.3 การสาธิต และจัดนิทรรศการผ้าไทยสู่อินเทอร์เน็ต					
5.4 การจำหน่ายผ้าไทย					
5.5 การฝึกอบรมวิธีทำผ้าบาติก ทำผ้ามัดย้อม และทำ ตุ๊กตาไทย					
6. กิจกรรมคาราวานผ้าไทย					
7. จัดสื่อมวลชนสัญจรแหล่งผลิตผ้าไทย					
8. จัดแสดงแบบเครื่องแต่งกายไทย					
9. จัดตลาดนัดผ้าไทย ครั้งที่ 1 2 และ 3 ที่ สวช.					
10. การประกวดออกแบบเครื่องแต่งกาย ด้วย ผ้าพื้นบ้านไทยของภาคต่างๆ					
11. จัดนิทรรศการพื้นบ้านไทยของภาคต่างๆ					
12. สาธิตวิธีการ มัด ย้อม ทอ และการเก็บรักษา ผ้าไทย					
13. สวช. ร่วมมือกับธนาคารออมสินจัดงานผ้าไทย					
14. สวช. ร่วมมือกับธนาคารไทยพาณิชย์จัดงาน ผ้าไทย					
15. จัดทำเอกสารแผ่นพับเรื่องผ้าไทยและการเก็บ รักษาผ้าไทยออกเผยแพร่				ได้รับ	ไม่ได้รับ

19. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับผ้าไทยจัดโดยหน่วยงานอื่นมีบ้างหรือไม่ ถ้ามีให้ระบุกิจกรรม

- () ไม่เคย () เคย ระบุกิจกรรม 1.....จัดโดย.....
2.....จัดโดย.....
3.....จัดโดย.....

20. ท่านต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) จัดกิจกรรมอะไรบ้างที่เกี่ยวกับผ้าไทย

- (1).....
(2).....